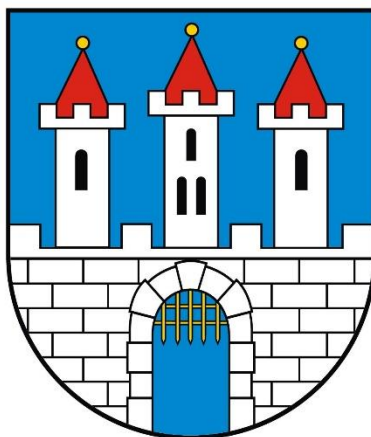

MIASTO I GMINA RADKÓW

Załącznik Nr 1 do uchwały nr .../.../18
Rady Miejskiej w Radkowie
z dnia 13 lipca 2018 r.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY RADKÓW

zespół projektowy:

- mgr inż. arch. Karol Leszczyński
- mgr inż. Michał Mandziuk
- mgr inż. Kama Kotowicz

Głogów, 2018 rok

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	7
2. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RADKÓW	8
2.1. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU 8	
2.1.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE	8
2.1.2. POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE	8
2.1.3. STRUKTURA OSADNICZA	8
2.1.4. STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA	8
2.1.5. STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW.....	9
2.1.6. OBOWIĄZUJĄCE PRAWO MIEJSCOWE.....	10
2.2. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY	12
2.3. STAN ŚRODOWISKA	13
2.3.1. STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	13
2.3.2. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH.....	13
2.3.3. BUDOWA GEOLOGICZNA.....	13
2.3.4. RZEŻBA TERENU.....	14
2.3.5. GLEBY.....	14
2.3.6. WARUNKI KLIMATYCZNE	15
2.3.7. WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH	15
2.3.8. SZATA ROŚLINNA I ŚWIAT ZWIERZĘCY	16
2.3.9. OCHRONA ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	18
2.4. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	20
2.4.1. HISTORIA I OSADNICTWO	20
2.4.2. UKŁAD PRZESTRZENNY	26
2.4.3. ZABYTKI ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA	31
2.4.4. STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE.....	55
2.4.5. HISTORYCZNE UKŁADY URBANISTYCZNE I RURALISTYCZNE	57
2.5. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	58
2.5.1. DEMOGRAFIA.....	58
2.5.2. WARUNKI ZAMIESZKIWANIA.....	62
2.5.3. OŚWIATA I WYCHOWANIE	64
2.5.4. KULTURA	65
2.5.5. SPORT I WYPOCZYNEK	65
2.5.6. TURYSTYKA I REKREACJA.....	66
2.5.7. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	68
2.5.8. CMENTARZE.....	69
2.5.9. OBIEKTY OBRONY CYWILNEJ	69

2.5.10.	RYNEK PRACY – ZATRUDNIENIE I BEZROBOCIE	69
2.6.	ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	69
2.6.1.	ZAGROŻENIA POWODZIOWE ORAZ WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ	69
2.6.2.	INNE ZAGROŻENIA	70
2.7.	POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	71
2.7.1.	ANALIZY EKONOMICZNE, ŚRODOWISKOWE I SPOŁECZNE	71
2.7.2.	PROGNOZY DEMOGRAFICZNE, W TYM UWZGLĘDNIAJĄCE, TAM GDZIE TO UZASADNIONE, MIGRACJE W RAMACH MIEJSKICH OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH OŚRODKA WOJEWÓDZKIEGO	72
2.7.3.	MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, A TAKŻE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY	72
2.7.4.	BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ.....	72
2.7.4.1.	INFORMACJE OGÓLNE	72
2.7.4.2.	WYKORZYSTANE DANE ORAZ ICH ŹRÓDŁA.....	73
2.7.4.3.	OPIS ZASTOSOWANYCH METOD.....	73
2.7.4.4.	OKREŚLENIE MAKSYMALNEGO ZAPOTRZEBOWANIA NA ZABUDOWĘ	77
2.7.4.5.	SZACOWANIE CHŁONNOŚCI OBSZARÓW W PODZIALE NA FUNKCJE ZABUDOWY. 84	
2.7.4.6.	USTALENIA DOTYCZĄCE POTRZEBY LOKALIZACJI NOWEJ ZABUDOWY.	86
2.7.4.7.	PODSUMOWANIE WYNIKÓW.	92
2.8.	STAN PRAWNY GRUNTÓW	92
2.9.	WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	93
2.9.1.	OCHRONA PRZYRODNICZO – ROLNICZA	93
2.9.2.	WODY PODZIEMNE	93
2.9.3.	WODY POWIERZCHNIOWE.....	94
2.9.4.	OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA	94
2.9.5.	ZŁOŻA SUROWCÓW MINERALNYCH – OBSZARY I TERENY GÓRNICZE.....	95
2.9.6.	OCHRONA KULTUROWA	95
2.9.7.	UJĘCIA WODY	95
2.9.8.	CMENTARZE – STREFA OCHRONY SANITARNEJ.....	96
2.9.9.	OBIEKTY WOJSKOWE I OBRONY CYWILNEJ	96
2.9.10.	POZOSTAŁE OBIEKTY	96
2.9.11.	TERENY ZAMKNIĘTE	97
2.10.	WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH.....	97
2.11.	WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH.....	97
2.12.	WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.....	99
2.13.	STAN SYSTEMU KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	99

2.13.1.	KOMUNIKACJA	99
2.13.2.	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	101
2.14.	ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH	102
2.15.	WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ.	104
3.	KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RADKÓW	105
3.1.	KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	105
3.1.1.	WPŁYW BILANSU TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ NA KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ NA PRZEZNACZENIE TERENÓW... ..	105
3.1.2.	WPŁYW AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO NA KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ NA PRZEZNACZENIE TERENÓW.	106
3.1.3.	ZASADY OGÓLNE DLA ROZWOJU POSZCZEGÓLNYCH FUNKCJI USTALONYCH W STUDIUM ORAZ WYTYCZNE DOTYCZĄCE FORMUŁOWANIA USTALEŃ W MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	107
3.1.4.	TOLERANCJA W STOSUNKU DO GRANIC TERENÓW OKREŚLONYCH W STUDIUM.....	107
3.1.5.	TOLERANCJA W STOSUNKU DO GRANIC OBSZARÓW OKREŚLONYCH W STUDIUM.	107
3.2.	KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY PRZEZNACZONE POD ZABUDOWĘ ORAZ TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY.....	108
3.2.1.	TERENY PRZEZNACZONE POD ZABUDOWĘ ORAZ TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY	108
3.2.1.1.	TERENY PRZEZNACZONE POD ZABUDOWĘ.....	108
3.2.1.2.	TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY.....	108
3.2.1.3.	OBSZARY, DLA KTÓRYCH USTALA SIĘ ZAKAZ LOKALIZACJI NOWYCH BUDYNKÓW	109
3.2.1.4.	OBSZARY OGRANICZENIA ZABUDOWY.....	109
3.2.2.	OGÓLNE ZASADY USTALANIA WSKAŹNIKÓW DOTYCZĄCYCH ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW W MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.	110
3.2.2.1.	USTALENIA DOTYCZĄCE KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW.	112
3.2.2.2.	KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ.	113
3.3.	OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK	130
3.3.1.	KIERUNKI ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW	130
3.3.2.	KSZTAŁTOWANIE SYSTEMU PRZYRODNICZEGO.....	130
3.3.3.	OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB	132
3.3.4.	OCHRONA ZASOBÓW WÓD	132
3.3.5.	KSZTAŁTOWANIE SYSTEMU KLIMATYCZNEGO. OCHRONA POWIETRZA PRZED ZANIECZYSZCZENIAMI ORAZ OCHRONA PRZED HAŁASEM.	134
3.3.6.	OBSZARY UZDROWISK.....	134
3.3.7.	SYSTEM OBSZARÓW CHRONIONYCH.....	135

3.3.8.	DZIAŁANIA WYMIENIONE W PLANIE ZAGOSPODAROWANIA WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO OBEJMUJĄCE SWOIM ZASIĘGIEM GMINĘ RADKÓW	138
3.3.9.	WYTYCZNE OKREŚLANIA ZASAD OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW W PLANACH MIEJSCOWYCH.....	138
3.4.	OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	139
3.4.1.	OBSZARY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW OZNACZONE W STUDIUM	139
3.4.2.	ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW.....	139
3.4.3.	DOBRA KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.	141
3.4.4.	DZIAŁANIA WYMIENIONE W PLANIE ZAGOSPODAROWANIA WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO OBEJMUJĄCE SWOIM ZASIĘGIEM GMINĘ RADKÓW	141
3.5.	KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	141
3.5.1.	DROGI	141
3.5.2.	KOLEJ	144
3.5.3.	ŚCIEŻKI ROWEROWE	144
3.5.4.	KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW ZAOPATRZENIA W WODĘ.....	145
3.5.5.	KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMU ODPROWADZANIA ŚCIEKÓW.....	145
3.5.6.	KIERUNKI I ZASADY ROZWOJU SIECI I URZĄDZEŃ ELEKTROENERGETYCZNYCH .	145
3.5.7.	KIERUNKI I ZASADY ROZWOJU SIECI I URZĄDZEŃ GAZOWYCH.....	146
3.5.8.	KIERUNEK ROZWOJU SIECI I URZĄDZEŃ GRZEWCZYCH	147
3.5.9.	KIERUNEK ROZWOJU GOSPODARKI ODPADAMI.....	147
3.5.10.	KIERUNKI ROZWOJU SIECI I URZĄDZEŃ TELEKOMUNIKACYJNYCH	148
3.6.	OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM	149
3.7.	OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM.....	149
3.7.1.	INWESTYCJE O ZNACZENIU KRAJOWYM	149
3.7.2.	INWESTYCJE O ZNACZENIU WOJEWÓDZKIM	150
3.7.3.	INWESTYCJE O ZNACZENIU POWIATOWYM.....	151
3.8.	OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	151
3.8.1.	OBSZARY WYMAGAJĄCE SCALEŃ I PODZIAŁÓW	151
3.8.2.	OBSZARY PARKÓW KULTUROWYCH.....	151
3.8.3.	OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ.....	151
3.9.	OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE	152
3.10.	KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	152
3.10.1.	KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	152
3.10.2.	KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	153

3.11. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH.	154
3.11.1. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ	154
3.11.2. OCHRONA PRZED POWODZIĄ	155
3.11.3. OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH.....	155
3.12. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY.....	155
3.13. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY (DZ. U. Z 2015 R. POZ. 2120)	156
3.14. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI	156
3.14.1. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ	156
3.14.2. OBSZARY WYMAGAJĄCE REHABILITACJI.....	156
3.14.3. OBSZARY WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI	157
3.14.4. OBSZARY WYMAGAJĄCE REMEDIACJI	157
3.15. OBSZARY ZDEGRADOWANE.....	157
3.16. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH	158
3.17. OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE.	159
3.18. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 KW, A TAKŻE ICH STREFY OCHRONNE ZWIĄZANE Z OGRANICZENIAMI W ZABUDOWIE ORAZ ZAGOSPODAROWANIU I UŻYTKOWANIU TERENU.....	159
3.19. OBSZARY, NA KTÓRYCH MOGĄ BYĆ USYTUOWANE OBIEKTY HANDOWE O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M2	160
4. UZASADNIENIE I SYNTEZA ROZWIĄZAŃ PRZYJĘTYCH W STUDIUM.....	161

1. WSTĘP

Do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Radków (zwanego dalej „studium”) przystąpiono na podstawie uchwały Nr XXXVI/239/12 Rady Miejskiej w Radkowie z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Radków oraz w oparciu o ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.).

Do zmiany Studium obejmującego miasto i gminę Radków w granicach administracyjnych przystąpiono w celu określenia aktualnej polityki gminy. Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym projekt studium uwzględnia ustalenia min. takich dokumentów jak: Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju, Strategia rozwoju województwa dolnośląskiego, Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego oraz Strategia zrównoważonego rozwoju gminy Radków. W niniejszym przypadku zmiana studium jest kompleksowa i pełna.

Studium pełni zatem trzy podstawowe funkcje:

- stanowi dokument określający politykę przestrzenną gminy oraz ogólne warunki i kierunki jej przyszłego przestrzennego rozwoju,
- wpływa na zasady kształtowania przestrzeni określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego koordynując ich ustalenia,
- stanowi jeden z ważniejszych elementów programu rozwoju gminy.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Radków składa się z części:

- **tekstowej**, zawierającej opis uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Radków;

- **graficznej**, będącej rysunkowym zapisem uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Radków. Część graficzna składa się z plansz:

- 1) Rys 1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy, skala 1:15 000;
- 2) Rys 2. Uwarunkowania przyrodnicze i kulturowe, skala 1:15 000;
- 3) Rys 3. Kierunki zagospodarowania przestrzennego, skala 1:10 000.

Integralnym elementem opracowania jest również prognoza oddziaływania na środowisko, wykonana zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.).

2. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RADKÓW

2.1. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu

2.1.1. Położenie geograficzne

Gmina Radków znajduje się w województwie dolnośląskim, w północno-zachodniej części powiatu kłodzkiego, na pograniczu polsko-czeskim.

Zgodnie z fizycznogeograficznym podziałem Polski J. Kondrackiego (2002) obszar gminy Radków znajduje się w podprovincji Sudety z Podgórzem Sudeckim, w makroregionie Sudety Środkowe i mezoregionie Obniżenie Ścinawki i częściowo w Obniżeniu Noworudzkim. Obniżenie Ścinawki ciągnie się wzdłuż rzeki Ścinawki, natomiast Obniżenie Noworudzkie, stanowiące niewielki obszar opracowania położone jest w dolinie Włodzicy i jej dopływów.

2.1.2. Położenie administracyjne

Obszar opracowania obejmuje miasto i gminę Radków. Gmina Radków obejmuje miasto Radków oraz 11 sołectw: Gajów, Karłów Pasterka, Raszków, Ratno Dolne, Ratno Górne, Suszyna, Ścinawka Dolna, Ścinawka Górna, Ścinawka Średnia, Tłumaczów i Wambierzyce.

Obszar gminy administracyjnie znajduje się w województwie dolnośląskim w powiecie kłodzkim. Gmina Radków sąsiaduje z gminą Nowa Ruda, miastem Nowa Ruda, gminą Kłodzko, gminą Szczytna oraz gminą Kudowa Zdrój. Od północnego-zachodu teren opracowania graniczy z Republiką Czeską.

2.1.3. Struktura osadnicza

Gminę Radków zamieszkuje 9 155 mieszkańców (stan wg GUS, 2016 r.). Na terenie miasta jest to 2 422 osoby (GUS, 2016), na terenie sołectw 6 733 osób (GUS, 2016). Tereny zajmowane pod zabudowę obejmują głównie obszary w dolinie rzek: Ścinawki, Pośnej, Cedronu i Włodzicy oraz wzdłuż dróg wojewódzkich Nr 380, Nr 386, Nr 387, Nr 388 oraz dróg powiatowych Nr 3302D, 3303D, 3312D, 3328D, 3329D, 3330D, 3331D, 3333D, 3334D, 3335D, 3336D, 3337D.

Główne formy zabudowy mieszkaniowej na terenie miasta to zabudowa wielorodzinna (kamienice czynszowe) i zabudowa jednorodzinna. W obrębach wiejskich zabudowa mieszkaniowa obejmuje zabudowę zagrodową oraz zabudowę jednorodziną.

2.1.4. Struktura funkcjonalno-przestrzenna

Gmina Radków obejmuje prawie 140 km². Struktura funkcjonalno-przestrzenna obszaru opiera się głównie na funkcji rolniczej (w tym gospodarka leśna), mieszkaniowej i funkcji przemysłowej (w tym wydobywania związanej z eksploatacją surowców naturalnych).

Funkcja mieszkaniowa obejmuje głównie tereny w dolinie rzeki Ścinawki – układ ruralistyczny Tłumaczowa, Ścinawki Górnej, Ścinawki Średniej i Ścinawki Dolnej, rzeki Pośny – układ osadniczy

Ratna Dolnego i Ratna Górnego oraz Radkowa, oraz wzdłuż dróg lokalnych Suszyna, Raszków, Wambierzyce, Pasterka, Gajów i Karłów.

Funkcja rolnicza obejmuje tereny użytkowane rolniczo oraz obszary gospodarki leśnej otaczające obszary zabudowane. Największy kompleks leśny obejmuje Park Narodowy Gór Stołowych. Duże zwarte kompleksy znajdują się ponadto na terenie Wzgórz Ścinawskich oraz wzdłuż granicy z gminą Nowa Ruda. Pozostałe kompleksy leśne są bardzo rozczłonowane i cechują się niezbyt dużym arealem.

Funkcja przemysłowa rozwinęła się głównie w Ścinawce Średniej i Radkowie. Związane to było z funkcjonowaniem ośrodka miejskiego (Radków) oraz dobrym dostępem do infrastruktury transportowej (Ścinawka Średnia). Dzięki licznie występującym złożom surowców naturalnych na terenie gminy znajdują się kamieniołomy w Tłumaczowie i Radkowie oraz kopalnie pospółki w Ścinawce Dolnej.

Prócz wyżej wymienionych funkcji na terenie gminy Radków dobrze rozwija się funkcja turystyczna i rekreacyjna związana z Parkiem Narodowym Gór Stołowych – Radków, Pasterka, Karłów (wejście na Szczeliniec Wielki), z zalewem Radkowskim - Radków (tereny sportowo-rekreacyjne oraz bogata baza noclegowa), z kompleksem pielgrzymkowym – Wambierzyce. Dodatkowo na terenie gminy znajdują się liczne trasy i szlaki piesze oraz rowerowe umożliwiające rozwój turystyki aktywnej.

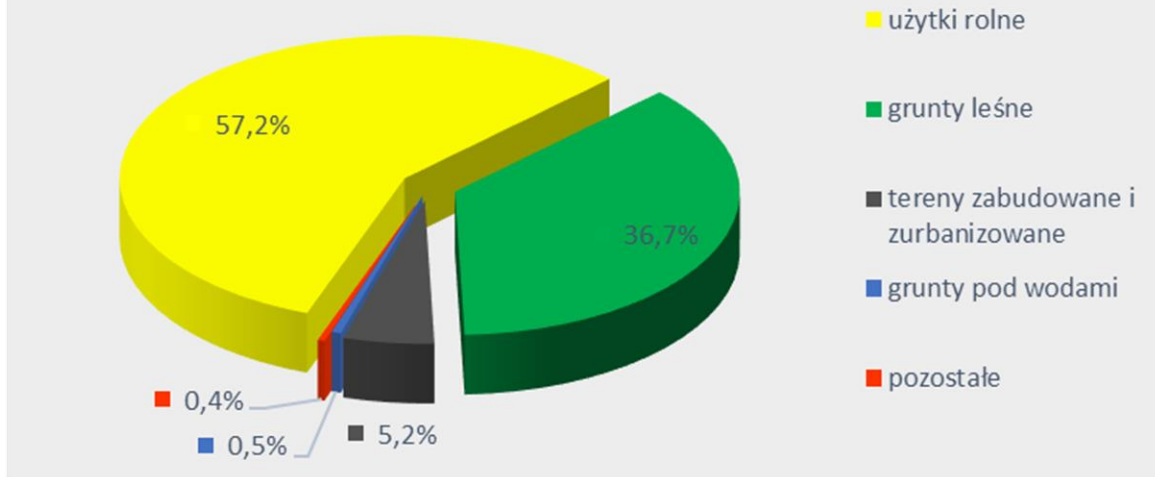
Na terenie Ścinawki Dolnej znajduje się wysypisko odpadów będące jednym z nowocześniejszych na terenie Kotliny Kłodzkiej.

2.1.5. Struktura użytkowania gruntów

W gminie Radków o powierzchni 13 997 ha struktura użytkowania gruntów przedstawia się następująco (stan z 01.01.2017 r.):

- użytki rolne: 7 997 ha (57,2%);
- grunty leśne: 5 128 ha (36,7%);
- tereny zabudowane i zurbanizowane 721 ha (5,2%)
- grunty pod wodami 75 ha (0,5%)
- pozostałe (w tym nieużytki, wody powierzchniowe, itp.) 56 (0,4%).

Struktura użytkowania gruntów w gminie Radków

Wykres 1 Struktura użytkowania gruntów w gminie Radków

(wg. danych ze Starostwa Powiatowego w Kłodzku; aktualność na 01.01.2017 r.)

2.1.6. Obowiązujące prawo miejscowe

Obecnie, na terenie gminy, w obrocie prawnym jest 20 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które jako akty prawa miejscowego stanowią ustalenia związane z sposobem kształtowania zagospodarowania przestrzennego gminy. Są to:

- 1) Uchwała Nr XXXIV/218/17 z dnia 31 stycznia 2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu terenu eksploatacji złoża melafiru „Tłumaczów Gardzień I” (Dz. Urz. Woj. Doln. z dnia 07.02.2017 r., poz. 598);
- 2) Uchwała Nr XXXIII/217/12 z dnia 11 października 2012 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obrębu Tłumaczów i Ścinawka Górna (Dz. Urz. Woj. Doln. z dnia 9.11.2012 r., poz. 3849);
- 3) Uchwała Nr LVII/286/10 z dnia 13 lipca 2010 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu eksploatacji złoża melafiru „Tłumaczów-Wschód” (Dz. Urz. Woj. Doln. z dnia 9.09.2010 r., Nr 167, poz. 2557);
- 4) Uchwała Nr LII/270/10 z dnia 30 marca 2010 w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla udokumentowanego złoża kruszywa naturalnego w Ścinawce Dolnej (Dz. Urz. Woj. Doln. z 28.05.2010 r., Nr 101, poz. 1563);
- 5) Uchwała nr IV/14/06 z dnia 28 grudnia 2006 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Radków, obrębu Ścinawka Średnia w rejonie ulic: Mickiewicza, 3-maja, Sikorskiego i Obrońców Westerplatte (Dz. Urz. Woj. Doln. z 28.05.2007 r., Nr 83, poz. 941);
- 6) Uchwała nr IV/16/06 z dnia 28 grudnia 2006 w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu eksploatacji złoża melafiru „Tłumaczów-Gardzień I” położonego

w granicach terenu górniczego w Tłumaczowie (Dz. Urz. Woj. Doln. z 28.03.2007 r., Nr 83, poz. 942);

- 7) Uchwała Nr XXXI/265/04 dnia 30 listopada 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Radków obejmującego obszar obrębu geodezyjnego wsi Karłów (Dz. Urz. Woj. Doln. z 7.02.2005 r., Nr 23, poz. 528);
- 8) Uchwała Nr XIX/146/04 z dnia 26 marca 2004r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Radków obejmującego obszar obrębu geodezyjnego wsi Wambierzyce(Dz. Urz. Woj. Doln. z 14.06.2004 r., Nr 110, poz. 1956);
- 9) Uchwała Nr XIX/147/04 z dnia 26 marca 2004r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Radków obszaru obrębu geodezyjnego wsi Pasterka (Dz. Urz. Woj. Doln. z 14.06.2004 r., Nr 110, poz. 1957);
- 10) Uchwała Nr XIX/148/04 z dnia 26 marca 2004r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Radków obejmującego obszar obrębu geodezyjnego miasta Radków (Dz. Urz. Woj. Doln. z 14.06.2004 r., Nr 110, poz. 1958);
- 11) Uchwała Nr XIII/86/03 z dnia 26 września 2003r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Radków obejmującego obszar obrębu geodezyjnego wsi Ratno Dolne, Ścinawka Górna, Ścinawka Średnia(Dz. Urz. Woj. Doln. z 10.02.2004 r., Nr 26, poz. 466);
- 12) Uchwała Nr X/56/03 z dnia 27 czerwca 2003 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Radków obejmującego obszar obrębów Gajów, Suszyzna, Raszków, Ratno Górne, Ścinawka Dolna (Dz. Urz. Woj. Doln. z 3.02.2004 r., Nr 20, poz. 372);
- 13) Uchwała Nr XIII/49/00 z dnia 28 grudnia 2000 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu eksploatacji złoża kruszywa naturalnego na działce nr 168/2 AM 3 we wsi Ścinawka Dolna (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2001 r., Nr 62, poz. 738)
- 14) Uchwała Nr X/61/99 z dnia 29 października 1999 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu usług hotelarskich przy ul. Wiejskiej w Wambirzycach, dotyczy działek nr 424, 427/1, 427/2 (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2000 r., Nr 11, poz. 175);
- 15) Uchwała Nr VII/40/99 z dnia 30 czerwca 1999 r. w sprawie zmiany w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Radków obejmującej działki nr 878/1 położonej w Radkowie i przeznaczonej pod budownictwo letniskowe (Dz. Urz. Woj. Doln. z 1999 r., Nr 26, poz. 1217);
- 16) Uchwała Nr VII/39/99 z dnia 30 czerwca 1999 r. w sprawie zmiany w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Radków obejmującej obszar działek 870/7 oraz 870/3 położonych w Radkowie i przeznaczonych pod budownictwo letniskowe (Dz. Urz. Woj. Doln. z 1999 r., Nr 26, poz. 1216);
- 17) Uchwała Nr I/1/99 z dnia 29 stycznia 1999 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu eksploatacji złoża kruszywa naturalnego „Ścinawka Dolna I” we wsi Ścinawka Dolna (Dz. Urz. Woj. Doln. z 1999 r., Nr 14, poz. 657);

- 18) Uchwała Nr IV/69/97 z dnia 21 listopada 1997 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu jednorodzinnej zabudowy mieszkaniowej przy ul. Piastowskiej w Radkowie, dotyczy działki nr 699/1 (Dz. Urz. Woj. Doln. z 1999 r., Nr 15, poz. 693);
- 19) Uchwała Nr X/69/97 z dnia 21 listopada 1997 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy usługowej z zakresu turystyki w Radkowie przy ul. Kolonia Leśna, dotyczy działki nr 878/5 (Dz. Urz. Woj. Wałbrzyskiego z 1998 r., Nr 7, poz. 33);
- 20) Uchwała Nr X/68/97 z dnia 21 listopada 1997 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy usługowej z zakresu turystyki w Radkowie przy ul. Jagiellońskiej nr 12-14, dotyczy działki nr 785 (Dz. Urz. Woj. Wałbrzyskiego z 1998 r., Nr 7, poz. 32);
- 21) Uchwała Nr V/25/97 z dnia 27 maja 1997 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu usług z zakresu turystyki w mieście Radków, dz. nr 878/3 i 878/8 (Dz. Urz. Woj. Wałbrzyskiego z 1997 r., Nr 23, poz. 108).

2.2. Stan ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony

Gmina miejsko – wiejska Radków charakteryzuje się bardzo dobrze zachowanymi układami przestrzennymi poszczególnych miejscowości gminnych. Układ przestrzenny został dokładnie opisany w rozdziale 1.4.2 niniejszego opracowania.

Miasto Radków zostało historycznie regularnie rozplanowane. W celu zachowania ładu przestrzennego należy dążyć do planowego rozwoju przestrzennego poprzez uzupełnianie luk w zabudowie oraz ograniczanie zbytniego rozproszenia zabudowy i zaniku cech miejskich (dużej gęstości zabudowy, wielofunkcyjności itp.).

Wsie gminne charakteryzują się łańcuchowymi układami zabudowy z rozbudowanym układem dróg ujmujących koryta rzek i jej dopływów. Historyczne układy przestrzennego rozplanowania, o charakterze łańcuchowym, cechuje linearny układ, posiadający rezerwy rozwojowe, który wymaga kontynuacji w celu zachowania ładu przestrzennego.

Szkielet układu osadniczego stanowią: rzeka Ścinawka wraz z jej licznymi dopływami oraz system dróg wojewódzkich i powiatowych.

Układ stref funkcjonalnych wynika z położenia gminy w regionie, warunków naturalnych, walorów krajobrazowych i powiązań funkcjonalnych z miejscowościami sąsiednimi.

Kontynuacja struktury funkcjonalnej i przestrzennej powinna polegać na utrzymaniu i rozwijaniu dotychczasowych stref funkcjonalnych oraz na utrzymaniu regionalnego charakteru zabudowy wsi charakterystycznego dla miejscowości położonych w Kotlinie Kłodzkiej.

2.3. Stan środowiska

2.3.1. Stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Użytkowanie gruntów w rolnictwie

Grunty rolne w Gminie Radków zajmują 7 997 ha. Przeważają gleby III, IV i V klasy bonitacyjnej. Z uwagi na trudne warunki morfologiczne oraz dość niską przydatność gleb większość gruntów rolnych jest ekstensywnie użytkowana rolniczo. Gleby V i VI klasy bonitacyjnej nadają się wyłącznie do zalesienia.

Lasy i gospodarka leśna

Grunty leśne na terenie gminy stanowią około 5 128 ha. W Sudetach w piętrze roślinnym Pogórza (do 500 m n.p.m.) występują głównie lasy liściaste (grąd środkowoeuropejski, łęgi, olsy). Podobnie w piętrze regla dolnego (500 – 1000 m n.p.m.) są to przede wszystkim buczyny oraz jaworzyny. Jako naturalny składnik pojawiła się jodła i świerk.

Obecnie w związku z prowadzoną działalnością tereny gminy Radków zostały silnie odlesione, a istniejące drzewostany to głównie świerkowe nasadzenia, będące pozostałością niewłaściwej gospodarki leśnej z przeszłości.

2.3.2. Charakterystyka gospodarstw rolnych

W gminie znajduje się 701 gospodarstw rolnych. Średnia powierzchnia ukształtowała się na poziomie 6,97 ha (dane wg UMiG Radków, stan na 2017 r.)

Struktura gospodarstw wg rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej:

- 58% wyłącznie rolnicza,
- 4,5% wyłącznie pozarolnicza,
- 12,5% rolnicza i pozarolnicza,
- 25% nie prowadzi działalności rolniczej ani pozarolniczej.

2.3.3. Budowa geologiczna

Obszar opracowania położony jest pod względem geologicznym w niecce Śródsudeckiej, która jest jednostką geologiczną centralnej części Sudetów. Rozciąga się z północnego-zachodu na południowy wschód. Niecka Śródsudecka zbudowana jest ze skał osadowych (piaskowców, zlepieńców, mułowców, łupków ilastych, węgla kamiennego, antracytów, wapieni, margli) i wulkanicznych (porfirów, melafirów i tufów) powstałych w okresie od dolnego karbonu do kredy. W stropie poziomu piaskowców budowlanych występują wulkanity kompleksu eruptywnego – trachybazalty i ryobazalty powszechnie znane melafirami i porfirami. Melafiry występujące w niecce tworzą pokrywę spadającą pod kątem 15-20° w kierunku osi niecki. Miąższość melafiru rośnie w kierunku północnym osiągając wartość około 68m, przy miąższości 5m na południowym skraju. W granicach gminy występują serie skalne o wieku od wczesno permskiego (piętro czerwonego

spągowca) po późno-kredowy. Ich wychodnie ułożone są pasowo – najstarsze skały obecne są w północno-wschodniej części gminy, a najmłodsze na południowym zachodzie w Górach Stołowych.

2.3.4. Rzeźba terenu

Obszar opracowania położony jest w sześciu mikroregionach: Góry Suche, Wzgórza Włodzickie, Obniżenie Ścinawskie, Wzgórza Ścinawskie, Kotlina Kłodzka i Góry Stołowe.

Góry Suche wchodzi w skład Gór Kamiennych (wschodni fragment) w Sudetach Środkowych. Najwyższym wzniesieniem jest Waligóra (936 m n.p.m.) wznosząca się nad Przełęczą Trzech Dolin. Największe wypiętrzenie w części północnej stopniowo obniża się w kierunku południowo-wschodnim w kierunku Włodzicy i Ścinawki. Na obszarze opracowania znajdują się cztery szczyty: Spadzista (459 m n.p.m.), Gaj (500 m n.p.m.), Sępówka (438 m n.p.m.) i Kurak (418 m n.p.m.). W budowie geologicznej dominują skały wulkaniczne zbudowane ze skał magmowych – melafirów i porfiru, których miąższość przekracza 1500 m.

Wzgórza Włodzickie to niewielkie pasmo górskie złożone z kilkunastu wzniesień nieprzekraczających 800 m n.p.m.. W obrębie gminy znajdują się wzniesienia: Góra św. Anny (647 m n.p.m.), Góry Wszystkich Świętych (648 m n.p.m.) i Kościelca (586 m n.p.m.). Pod względem geologicznym wzgórze przedstawia strukturę monolitu, którego oś jest zgodna z kierunkiem zrębu uskoku sudeckiego.

Obniżenie Ścinawskie jest głęboko wciosową formą erozyjną doliny o wąskim, lekko falistym płaskim dnie i stromych asymetrycznych zboczach. Najwyższe położenie doliny wynosi 380 m n.p.m. a najniższe 355 m n.p.m. Całość stanowi równiny, lekko falisty i łagodnie opadający w kierunku wschodnim obszar. Środkiem Obniżenia płynie rzeka Ścinawka.

Wzgórza Ścinawskie na terenie opracowania składają się z szczytów: Gardzień (556 m n.p.m.), Nowa Kopka (549 m n.p.m.) oraz Ścinawskie Wzgórze (535 m n.p.m.). Zbudowane są częściowo ze skał wulkanicznych jak i odporniejszych skał osadowych wieku permskiego.

Kotlina Kłodzka to szerokie obniżenie rozciągające się między Wzgórzami Ścinawskimi a Górami Stołowymi. Kotlina powstała podczas orogenezy alpejskiej, a pofałdowany krajobraz wynika z obecności lodowca podczas pierwszego zlodowacenia.

Góry Stołowe to niewątpliwie najbardziej oryginalne ukształtowane góry w Polsce. Zbudowane z górnokredowych skał osadowych, na których leżą ławice piaskowców ciosowych i margle. Najatrakcyjniejsze są najwyższe stoliwa obu Szczelińców, Skalniaka i Narożnika. W Górach Stołowych widoczne są trzy poziomy zrównań, które powstały w wyniku ruchów górotwórczych i procesów erozyjnych.

2.3.5. Gleby

Na terenie opracowania występują gleby o niskiej i średniej wartości bonitacyjnej – klasy bonitacyjne IIIa, IIIb, IVa, IVb i V. Główne typy gleb to brunatne wylugowane i kwaśne oraz brunatne właściwe. W dolinie rzeki Ścinawki można znaleźć również mady i gleby glejowe. Z uwagi na niską przydatność gleb przeważających na danym obszarze oraz na trudne warunki morfologiczne tereny objęte opracowaniem są terenami ekstensywnie użytkowanymi rolniczo, a w przypadku gleb klasy V nadają się wyłącznie do zalesienia. Charakterystyka gleb została szerzej opisana w opracowaniu ekofizjograficznym.

2.3.6. Warunki klimatyczne

Klimat Gminy Radków kształtowany jest przez masy powietrza napływające z Atlantyku. Na warunki klimatyczne, szczególnie na przewietrzanie terenu wpływa ciekawe ukształtowanie terenu oraz bliskość gór. Według charakterystyki Schmucka (1960) obszar opracowania znajduje się w Piętrze b – umiarkowanie ciepłym charakterystycznym dla terenów położonych na wysokości 400 – 600 m n.p.m., w piętrze c – umiarkowanie chłodnym charakterystycznym dla terenów położonych na wysokości 600 – 800 m n.p.m. oraz w piętrze d – chłodnym charakterystycznym dla terenów położonych na wysokości 800 – 1000 m n.p.m.. Klimat tutaj występujący jest zatem klimatem o cechach przejściowych pomiędzy klimatem morskim i kontynentalnym.

Charakterystyka klimatu:

- średnia roczna temperatura: 7°C,
- maksimum termiczne lipiec-wrzesień: ~ 19°C,
- minimum termiczne styczeń-luty: ~ -7°C,
- długość trwania zimy: 15-18 tygodni,
- okres wegetacyjny trwa około 185 dni,
- długość zalegania pokrywy śnieżnej: około 50 dni,
- średnia roczna suma opadów atmosferycznych: 500-600 mm,
- dominujące kierunki wiatrów: południowe i południowo-zachodnie,
- średnia prędkość wiatru: 3-3,5 m/s (stwarza warunki do powstania zjawisk fenowych);

2.3.7. Wielkość i jakość zasobów wodnych

Wody powierzchniowe

Przez obszar gminy przebiega europejski dział wodny zlewisk Bałtyku i morza Północnego. Biegnie on kulminacjami szczytowymi Gór Stołowych, na obszarze wsi Karłów i Pasterka.

Gmina Radków leży w obrębie zlewni rzeki Ścinawki (głównie) oraz Bystrzycy Dusznickiej (południowa część) i zlewni Metuje (Pasterka).

Przez obszar opracowania przepływa rzeka Ścinawka wraz z dopływami: Bożanowski Potok, Studzieniec, Szczyp, Raszkówka, Jalina, Czerwonogórski Potok, Włodzica, Marcowski Potok, Dzik, Piekło, Pośna, Kozi Potok, Psi Potok i Cedron. Ponadto przez obszar opracowania przepływa Kamienny Potok, Czerwona Woda, Mostowa Woda oraz Żydawka.

Tereny położone w dolinie Ścinawki zagrożone są wylewami powodziowymi w okresie roztopów i intensywnych letnich opadów deszczu. W czasie lipcowej powodzi w 1997 roku fala powodziowa objęła całość doliny rzeki sięgając swym północnym zasięgiem do dróg wojewódzkich nr 386 i 387.

Wody podziemne

Na obszarze gminy wody podziemne występują w 3 poziomach: czwartorzędowym, kredowym i permskim. Wody piętra czwartorzędowego występują w obrębie piaszczysto-żwirowych osadów cieków powierzchniowych przeważnie na głębokości 0-5 m. Są to wody porowe o zwierciadle

swobodnym. Wody piętra kredowego występują w południowo-zachodniej części gminy w kompleksie skał osadowych Gór Stołowych. Obserwacje hydrologiczne wykazały istnienie w obrębie tego piętra dwóch horyzontów wodonośnych: horyzont górny związany z górnymi piaskowcami ciosowymi tworzącymi wyniesienia morfologiczne Szczelińca oraz pasma Skalniaka (ograniczony obszarowo) oraz dolny horyzont kredowy o dużym rozprzestrzenieniu oraz znacznej wydajności. Wody te są wodami szczelinowymi i szczelinowo-porowymi, mają niską mineralizację (charakter wodorowęglanowo-wapniowy) i są wykorzystywane do celów komunalnych. Piętro permskie nie zostało dokładnie rozpoznane hydrologicznie.

Część terenu opracowania znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 341 - Niecka wewnątrzsudecka Kudowa Zdrój – Bystrzyca Kłodzka. Morfologia terenu oraz rodzaj skał, z jakiego zbudowane jest podłoże wpływa na wysoką przepuszczalność terenu oraz nie sprzyja gromadzeniu się wód opadowych. Wody podziemne zalegają średnio na głębokości 50 – 150m n.p.m. i nie stanowią dobrych zasobów dyspozycyjnych.

2.3.8. Szata roślinna i świat zwierzęcy

Szata roślinna

Obszar gminy należy do okręgu Sudety Środkowe. Flora i roślinność tego okręgu nie odznaczają się szczególnymi rysami. Nie występują tu zbiorowiska wysokogórskie, brak jest endemitów sudeckich, a nieliczne relikty polodowcowe skupione są na kilku zaledwie obiektach (torfowisko pod Zieleńcem, Torfowisko Batorowskie).

Obecność dużych ośrodków przemysłowych spowodowała, że już w XIX w. naturalne lasy liściaste zostały zastąpione szybko rosnącym świerkiem. Kotliny śródgórskie zostały odlesione i obecnie są terenami rolniczymi.

W Sudetach, w obrębie gminy dzięki wyniesieniu n.p.m., wykształciły się piętra roślinne, charakteryzujące się odmiennymi zbiorowiskami roślinnymi. **Pogórze** (do 500 m n.p.m.) pokryte było lasami liściastymi.

Piętro regla dolnego (500 do 1000 m n.p.m.) to także strefa lasów liściastych, lecz przede wszystkim górskich buczyn: żywej buczyny sudeckiej *Dentario enneaphylli-Fagetum* i kwaśnej *Luzulo luzuloidis-Fagetum* oraz jaworzyn. Jako naturalny składnik pojawiały się w lasach jodła i świerk.

Obszar Sudetów, ze względu na trudne warunki, jest odlesiony i użytkowany rolniczo w mniejszym stopniu. Także tutaj w lasach dominują nasadzenia – jednogatunkowe, ubogie antropogeniczne agregacje.

Teren objęty opracowaniem pełni ważne funkcje w lokalnym systemie przyrodniczym. Występują tu tereny leśne i rolne wraz towarzyszącą im zielenią śródpolną, która podwyższa walory przyrodnicze tego terenu. Tereny leśne, kępy drzew i zakrzewienia stanowią cenne siedliska dla ornitofauny. W sąsiedztwie terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej, gdzie środowisko przyrodniczo zostało przekształcone antropogenicznie odnajdziemy siedliska nieleśne pochodzenia antropogenicznego. Do tej grupy zaliczają się łąki, zbiorowiska chwastów zbożowych i okopowych (roślinność segetalna) i roślinność ruderalna określane są mianem roślin synantropijnych.

Wyniki inwentaryzacji florystycznej przeprowadzonej na obszarze Gminy Radków, w ramach „Inwentaryzacji Przyrodniczej województwa dolnośląskiego – miasto i gmina Radków”, w sezonie wegetacyjnym 2004 okazały się sporym zaskoczeniem. Podczas prac inwentaryzacyjnych znaleziono zaledwie 12 gatunków objętych ochroną. Są to: bluszcz pospolity *Hedera helix*, dziewięciśli bezłodygowy *Carlina acaulis*, gnieźnik leśny *Neottia nidus-avis*, konwalia majowa *Convallaria majalis*, kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine*, listera jajowata *Listera ovata*, orlik pospolity *Aquilegia vulgaris*, paprotka zwyczajna *Polypodium vulgare*, parzydło leśne *Aruncus sylvestris*, storczyk szerokolistny *Dactylorhiza majalis*, pierwiosnka wyniosała *Primula elatior*, przytulia wonna *Galium odoratum*.

Na obszarze gminy nie stwierdzono żadnych gatunków uwzględnionych w „Liście roślin ginących i zagrożonych” lub „Polskiej Czerwonej Księdze Roślin”.

Na terenie gminy Radków (poza Parkiem Narodowym Gór Stołowych) można zidentyfikować jedynie dwa typy siedlisk zaliczane do chronionych. Są to: kwaśne buczyny górskie *Luzulo nemorosae-Fagetum* oraz olsy i łożowiska *Alnetea glutinosae*.

Świat zwierzęcy

Gatunki zwierząt spotykane na terenie opracowania to głównie gatunki pospolite, towarzyszące ekosystemom rolniczym oraz związane z siedliskami ludzkimi. Typową fauną pól i łąk są min. nornik zwyczajny, mysz zaroślowa, kret europejski, jeź europejski, zając szarak, drapieżniki z rzędu łasic, kuropatwy, szpaki, kosy, skowronki, kawki, gawrony, myszołowy zwyczajne, ptaki z rodziny wróblowatych i krukowatych. Na omawiany teren mogą zachodzić z terenów sąsiednich: bażanty, przepiórki, lisy oraz sarny. Z ptaków spotykamy tu typowe dla terenów pól i łąk kuropatwy, szpaki, kosy, skowronki, kawki, gawrony, myszołowy zwyczajne, wróblowate oraz krukowate.

Teriofauna gminy Radków jest liczna i bardzo zróżnicowana. Inwentaryzacja wykazała lub potwierdziła występowanie na badanym terenie aż 38 gatunków ssaków (nie licząc nietoperzy), w tym ośmiu przedstawicieli rzędu owadożerne, jednego - rzędu zającokształtne, 15 - rzędu gryzonie, dziewięciu - rzędu drapieżne i pięciu - rzędu parzystokopytne. Spośród tych gatunków aż 13 objętych jest w Polsce ścisłą ochroną gatunkową, a kolejne pięć - częściową. Rzęsorek mniejszy, popielica i koszatka wpisane zostały do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Występowanie takich rzadkich gatunków, jak ryjówka górską, popielica, orzesznica i koszatka wskazują, że na obszarze gminy zachowały się miejsca spełniające wymagania środowiskowe tych ssaków. Jeśli nie zostaną one znacznie przekształcone ani nie będą podlegały silnej penetracji przez ludzi mogą pozostać ostoją dla tych gatunków. Teriofauna gminy Radków licznie reprezentowana jest przez drapieżniki, w tym rzadkiego gronostaja. Na szczególną uwagę zasługuje fakt występowania wydry, zasiedlającej cieki i zbiorniki wodne gminy. Zachowanie i ustabilizowanie populacji tego gatunku na omawianym obszarze będzie niezwykle cenne z uwagi na rolę tego drapieżnika w ekosystemie oraz atrakcyjność przyrodniczą regionu.

Znacznym urozmaiceniem fauny kopytnych gminy Radków są obserwowane tu daniele i muflony.

Na terenie gminy Radków stwierdzono interesujący i bardzo bogaty zespół gatunków nietoperzy.

W trakcie badań na terenie gminy Radków stwierdzono występowanie 115 gatunków ptaków. Z liczby tej 107 gatunków gnieździło się na tym obszarze, 8 zostało uznanych za zalatujące. Ochronie częściowej i łowieckiej podlega 10 gatunków. Całkowitą ochroną gatunkową objętych jest 105 gatunków, z tego bocian czarny, sokół wędrowny i puchacz, które podlegają tzw. ochronie strefowej.

Wszystkie gatunki płazów i gadów występujące w Polsce są ściśle chronione. Cennymi gatunkami są więc nawet pospolicie występujące na terenie gminy gatunki, takie jak żaba trawna, ropucha szara, zaskrońce, padalce oraz często tępione żmije. Gatunkami rzadkimi i cennymi w gminie Radków są: traszka grzebieniasta (Polska Czerwona Księga), rzekotka drzewna, salamandra plamista, jaszczurka zwinka.

Występujące na terenie gminy Radków zespoły ichtiofauny odpowiadają wszystkim tzw. „strefom rybnym”, jakie opisane zostały dla wód płynących Polski. Ichtiofauna tutejszych cieków (zwłaszcza w odniesieniu do Ścinawki) jest przekształcona w bardzo silnym stopniu, a jej obecna wartość przyrodnicza jest niewielka. Wyniki wywiadu z lokalnymi członkami PZW wskazują jednak, że od około 10 lat obserwuje się poprawę jakości wody w Ścinawce, a co za tym idzie i większe bogactwo ichtiofauny, która jest aktualnie na etapie odradzania się w tej rzece.

Fauna bezkręgowców Dolnego Śląska jest rozpoznana w stopniu niedostatecznym i zróżnicowanym w zależności od grupy zwierząt.

Szczegółowy opis świata roślinnego i zwierzęcego gminy Radków znaleźć możemy w opracowaniu ekofizjograficznym na potrzeby zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Radków oraz Inwentaryzacji przyrodniczej województwa dolnośląskiego – Gmina Radków (Wrocław, 2004).

2.3.9. Ochrona środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

Na terenie gminy Radków występują różne formy prawnej ochrony przyrody takiej jak:

- Park Narodowy Gór Stołowych wraz z otuliną oraz trzema rezerwatami przyrody: „Szczeliniec Wielki”, „Wielkie Torfowisko Batorowskie”, „Błędne Skały”,
- Obszar Specjalnej Ochrony ptaków Natura 2000 „Góry Stołowe” PLB020006,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Góry Stołowe” PLH020004,
- chronione gatunki roślin i zwierząt
- pomniki przyrody ożywionej (zgodnie z Rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego nr 11, z dnia 8.08.2008 r. w sprawie pomników przyrody znajdujących się na terenie województwa Dolnośląskiego (Dz. U Woj. Dolnośląskiego Nr 221, poz. 2494)):

Tabela 1 Pomniki przyrody ożywionej na terenie gminy Radków.

Miejscowość, lokalizacja	Nazwa pomnika przyrody, cechy	Ilość sztuk
Radków, ul. Spadzista	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obw. 436 cm	1
Tłumaczów, przy posesji Pani Kozowej	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obw. 623 cm	1
Ścinawka Górna w pobliżu parku przypałacowego, przy domu nr 39	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) o obw. 424 cm	1
Ścinawka Średnia, park przypałacowy	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) o obw. 454 cm	1
Ratno Dolne, park przypałacowy, na brzegu stawu	Topola biała (<i>Populus alba</i>) o obw. 385 cm	1
Wambierzyce, przy szosie z Polanicy Zdrój do Wambierzyc, na wzniesieniu wśród łąk	Klon jawor (<i>Acer pseudoplatanus</i>) o obw. 361 cm	1
Ścinawka Górna, park przypałacowy, na stromej skarpie	Grupa drzew Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obw. 320-408 cm	6
Ścinawka Górna, park przypałacowy, na stromej skarpie	Grupa drzew Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obw. 502, 462, 471 cm	3
Ścinawka Średnia, na dziedzińcu zespołu pałacowego	Grupa drzew Klon pospolity (<i>Acer platanoides</i>) o obw. 325, 372 cm	2
Ścinawka Średnia, park przypałacowy Grupa drzew	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obw. 390-460 cm	4
Ścinawka Średnia, park przypałacowy.	Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>) o obw. 350 cm	1
Ścinawka Średnia, park przypałacowy	Grupa drzew Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>) o obw. 360, 420, 339 cm	3
Ratno Dolne, park przypałacowy Grupa drzew	Świerk pospolity (<i>Picea abies</i>) o obw. 265, 269, 271 cm	3
Ratno Dolne, park przypałacowy Grupa drzew	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obw. 378, 399 cm	2
Ratno Dolne, park przypałacowy, na brzegu stawu	Grupa drzew Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>) o obw. 334, 360 cm	2
Ratno Dolne, park przypałacowy, na wjeździe do pałacu	Aleja dwustronna Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) o obw. 215-368 cm	38

Ochrona środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego na terenie Gminy Radków obejmuje również ochronę różnych elementów środowiska takich jak:

a) wody powierzchniowe i podziemne:

- Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 341 Kudowa Zdrój – Bystrzyca Kłodzka,
- chroniona zlewnia rzeki Nysy Kłodzkiej zlewiska Bałtyku,
- chroniona zlewnia rzeki Łaby zlewiska Morza Północnego,

b) lasy i tereny użytków rolnych:

- lasy ochronne,
- wartościowe arealy rolne III klasy bonitacyjnej,

c) krajobraz kulturowy:

- parki podworskie,
- układy ruralistyczne wsi,
- strefy ochrony krajobrazu kulturowego.

2.4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

2.4.1. Historia i osadnictwo

Gajów

Dawna, topograficzna nazwa wsi Reichenforst utworzona zapewne od nazwy Reichenforst oznaczającej gęsty, bogaty, gęsty las. Obecnie miano osady Gajów lub Gajewo nawiązuje do lokalnej tradycji. Proces kształtowania wsi rozpoczął się przed 1607 r. i trwał do końca XVIII w. W tym czasie z jednego folwarku wieś rozwinęła się do 20 parceli. Wieś zasiedlali początkowo chałupnicy, a później również zagrodnicy pańszczyźniani, reprezentujący uboższe warstwy ludności wiejskiej. Gajów był w czasach nowożytnych niewielką wsią rolniczą, pozbawioną lokalnego przemysłu i rzemiosła. Przez 1 poł. XIX w. miejscowość praktycznie nie rozwijała się, do gminy wiejskiej należał bardzo mały areal gruntów uprawnych (18 ha). W okresie międzywojennym mieszkańcy wsi utrzymywali się z rolnictwa, rzemiosła, z obsługi ruchu turystycznego i pracy w urzędach oraz w szkolnictwie. Po 1945 r. Gajów został ponownie zasiedlony. Znacznie powiększono areal gruntów uprawnych i założono PGR. Obecnie wieś wyludnia się, a coraz mniejszy odsetek mieszkańców utrzymuje się z rolnictwa.

Karłów

Tereny pod Szczelińcem były wykorzystywane przez człowieka już w czasach nowożytnych. Ostatecznie jednak Karłów założono w 1730 r. Na mocy dokumentu z tegoż roku wieś kameralną o 12 parcelach zakładało 4 mieszczan z Radkowa i mieszczanin ze Srebrnej Góry. W 1737 r. wybrano władze gminy wiejskiej: sołtysa i 2 ławników. Do 1747 r. zasiedlono wszystkie parcele o powierzchni 8 sznurów leśnych. Powstała też kolonia Karłówek. W 1790 r. na górze Ptak w okolicach Karłowa powstał fort. W 1804 roku Karłów stał się siedzibą leśnictwa i później nadleśnictwa. Do rozwoju turystyki przyczyniło się trasowanie na Szczeliniec Wielki. Wieś Karłów utrzymywała się w 1 poł. XIX w. z tkactwa i zawodów rzemieślniczych.. Najważniejsze wpływy mieszkańcy otrzymywali sezonowo z turystyki z uwagi na położenie Karłowa, Szczeliniec Wielki i Szosę Stu Zakrętów. Rozwinęła się tam baza noclegowa i usługowa (sklep kolonialny, gospody, hotele, schronisko).

Po 1945 r. Karłów został ponownie zasiedlony. Obecnie zanikają funkcje rolnicze, natomiast prężnie rozwija się turystyka. Wieś stanowi centrum turystyczne Gór Stołowych, z węzłem szlaków turystycznych i punktem wejścia na Szczeliniec Wielki. Z uwagi na słabą bazę noclegową działalności gospodarcze nastawione są na ruch pasancki.

Pasterka

Miejscowość wzmiankowana po raz pierwszy w 1494 r. jako opuszczona. W 1601 r. została odkupiona i przyłączona do Hrabstwa Kłodzkiego. Początkowo miała być zamieszkiwana przez węglarzy i pasterzy. Już w 2 poł. XVIII w. rozwinęło się w Pasterce tkactwo a w 1 poł. XIX w. miejscowość ta stała się znaczącym ośrodkiem tkactwa w Górach Stołowych, w którym wyrabiano wyroby bawełniane. W XIX stuleciu Pasterka była średniej wielkości miejscowością rolniczo-rzemieślniczą ze słabo rozwiniętym lokalnym przemysłem. W okresie międzywojennym zachowane były we wsi gospodarstwa kmiece, ponadto nadal pracowali w Pasterce tkacze. Rozwijano również letniskowe funkcje miejscowości, a w jej okolicy uprawiano sporty zimowe.

Okolo połowy XVII w. Pasterka miała układ łańcuchowy z siedliskiem wypełnionym rozproszoną zabudową. Ośią układu była droga z Karlowa do Machova w Czechach.

Po 1945 r. Pasterka została ponownie zasiedlona i po dziś dzień jest miejscowością rolniczo-letniskową.

Radków

Hipotetyczne datowanie początków Radkowa przez historyków niemieckich to 1250-1260 rok. Według Köeglera Radków był lokowany na prawie niemieckim. Okres lokacji miasta przyjmowany przez polskich historyków to lata 1310-1322. W 1322 roku odnotowano pierwszą wzmiankę o tym mieście. Na przełomie XIV/XV w. nastąpił szczytowy okres rozwoju w dziejach Radkowa, kiedy to powstały na koszt mieszkańców miasta obwarowania. W 1418 roku miasto Radków uzyskało prawa miejskie. W XVI wieku nastąpił rozkwit rzemiosła, w tym cechowego oraz handlu. Szybko rozwijało się sukiennictwo, będące podstawą zamożności radkowskich mieszczan.

Miasto w swojej historii było kilkakrotnie niszczone pożarami, plądrowane w trakcie działań wojennych (wojna trzydziestoletnia, wojna z Turkami, wojny Śląskie, wojna Bawarska) oraz nękane epidemiami.

Po 1648 miasto nie podniosło się już z upadku i nie odzyskało swej dawnej pozycji, trzeciego ośrodka miejskiego po Kłodzku i Bystrzycy.

Pod koniec XVIII w. Radków miał status miasta niezależnego bez garnizonu. Należał do miast rolniczych. Dobrze było rozwinięte browarnictwo, płóciennictwo a w mniejszym stopniu sukiennictwo. Słabo rozwijały się handel i wiele dziedzin rzemiosła. W mieście funkcjonowały urzędy celny i akcyzowy. Koniec XVIII w. to początki ruchu turystycznego w okolicach Radkowa. Na pocz. XIX w. poprawiła się sytuacja gospodarcza miasta w związku z rozwojem drobnego przemysłu.

W 2 poł. XIX w. nastąpiło ożywienie gospodarcze oraz rozwój turystyki. Miasto stało się punktem wyjścia w Góry Stołowe a jego atrakcyjność wzrosła po zbudowaniu drogi widokowej - Szosy Stu Zakrętów łączącej Radków z Kudową. Miasto stało się miejscowością letniskową z rozbudowaną bazą noclegowo-żywniową, hotelami, gospodami i pensjonatami.

W 1895 powstał w Radkowie duży kamieniołom piaskowca. W 1903 roku zbudowano linię kolejową do Radkowa, która przyczyniła się do jego dalszego rozwoju.

Po 1945 roku Radków został zasiedlony głównie przez podhalańskich górali. Miasto nie utraciło praw miejskich i pozostaje siedziba urzędu miasta i gminy. Nastąpił jednakże upadek gospodarki. Radków utracił znaczenie jako miejscowość turystyczna, letniskowa oraz uzdrowiskowa. Przyczyniły się do tego m.in. zniszczenie spiętrzeń Posny, likwidacja bazy noclegowo-żywniowej, łazienek, otwartego basenu kąpielowego i zamknięcie linii kolejowej. W latach 60. XX w. zbudowano Zalew Radkowski, zasilany

przez Černihovský Potok. Przy zalewie powstał ośrodek wypoczynkowy z hotelem. Obecnie miasto ma duże szanse rozwoju jako centrum turystyczne u podnóża Gór Stołowych.

Raszków

Miejscowość wzmiankowana po raz pierwszy w 1316 r. Wówczas istniały we wsi rycerskie dobra lenne. W XVII i XVIII w. Raszków pozostawał dużą, rolniczą wsią a w 2 poł. XVIII w. i w 1 poł. XIX w. miejscowość zachowała rolniczy charakter a występujące rzemiosło było bardzo skromne. W okresie międzywojennym Raszków należał do zamożniejszych, rolniczych miejscowości.

Po 1945 r. Raszków został ponownie zasiedlony, ze względu na dobre warunki glebowo-klimatyczne zachował swój rolniczy charakter.

Zabudowania wsi zlokalizowane są głównie w dolinie Raszkowskiego Potoku.

Ratno Dolne

Pierwsza źródłowa wzmianka o Ratnie pochodzi dopiero z 1347 r. kiedy to było ono ważną miejscowością na szlaku z Kłodzka do Broumova. W 1428 r. Ratno zostało zniszczone przez husytów. Już około 1460 r. zaczął się zarysowywać podział wsi na dwie części, dolną i górną, u którego podłoża nie leżały stosunki własnościowe. Rzućwała nań raczej topografia terenu.

W 1505 r. odnotowano istnienie w Ratnie Dolnym obronnej siedziby szlacheckiej. Ratno było dużą wsią z gospodarstwami kmiecymi. W 2 poł. XVIII w. Ratno było nadal dużą, zamożną wsią kmiecią, z tym, że liczba gospodarstw kmiecych zmalała o połowę, a mieszkańcy trudnili się głównie rolnictwem. W związku z powyższym rzemiosło i lokalny przemysł rozwijały się bardzo słabo. W 1 poł. XIX w. rozwinął się przemysł młynarski, propinacyjny i drzewny.

Po 1945 r. Ratno zostało ponownie zasiedlone i utrzymało swój rolniczy charakter. Niestety nie odrodził się lokalny przemysł. Zabudowania wsi wypełniają całą wieś oraz skupione są głównie na stokach wzniesień po obu stronach drogi z Ratna do Radkowa.

Ratno Górne

Ratno wzmiankowano po raz pierwszy w 1347 r. Około 1430 r. zarysował się po raz pierwszy podział Ratna na dwie części Dolną i Górną, który wynikał z faktu, że Ratno Dolne było rycerskim lennem, a Ratno Górne długi jeszcze należało do dóbr kameralnych. W czasach nowożytnych część Ratna Górnego była nadawana szlachcie, a pozostała część stała się własnością Radkowa. W 1684 r. sprzedano je Danielowi Paschasiusowi von Osterberg posiadaczowi posiadłości ziemskiej w Ratnie Dolnym. W XVIII i XIX w. w Ratnie rozwijało się rzemiosło oraz podstawowe gałęzie lokalnego przemysłu, takie jak przemysł młynarski, drzewny, propinacyjny i olejarstwo.

W czasach nowożytnych, po 1684 r. Ratno Górne podzielone było na dwie części, dominialną połączoną z włościami w Ratnie Dolnym oraz sędziowską, w skład której wchodziły wolne dobra sędziowskie wraz z przynależnymi o niego poddanymi.

W 2 połowie XIX w. obie części wsi, dominialną i sędziowską scalono. Ratno Górne było wówczas średniej wielkości gminą wiejską. W okresie międzywojennym zmieniła się struktura zawodowa mieszkańców wsi, którzy w mniejszym stopniu trudnili się rzemiosłem i rolnictwem, a więcej pracą

najemną, w tym w przemyśle. Na początku XX w. powstał w Ratnie Górnym, na linii kolejowej ze Ścinawki Średniej do Radkowa przystanek kolejowy.

Po 1945 r. Ratno Górne zostało ponownie zasiedlone i ze względu na dobre warunki glebowo-klimatyczne pozostało wsią rolniczą. W Ratnie brakuje zaplecza handlowo-usługowego, mieszkańcy korzystają z zaplecza miasta Radkowa.

Układ przestrzenny Ratna Górnego jest kontynuacją łańcuchowego układu Ratna Dolnego. Do dziś czytelne są znacznie zagęszczone rozłogi. Obecnie zachowany jest dawny układ wsi.

Suszyna

Najstarsza wzmianka o Suszynie pochodzi z 1324 r. Około 1454 r. znajdowały się w Suszynie czterołanowe, oczyszczane dobra lenne z ośmioma kmieciami. W XVII i XVIII w. istniały w Suszynie już tylko trzy włości. Jedne z 8 kmieciami wchodziły w skład dóbr zamkowych w Ścinawce Dolnej, drugie z 2 kmieciami należały do folwarku Böhmoschwinkel, przyłączonego do dóbr w Piskowicach a trzecie (wolne dobra sędziowskie przejęte przez szlachtę) początkowo związane były z dobrami w Raszkowie, a później również z majątnością w Piskowicach. W drugiej połowie XIX w. wieś została scalona.

W XVII i XVIII w. Suszyna była średniej wielkości, rolnicza wsią z warstwą kmiecią, reprezentowaną przez 13-18 kmieci. Rozwijało się rzemiosło, w tym tkactwo. Rozwinął się lokalny przemysł propinacyjny i materiałów budowlanych. W połowie XIX w. Suszyna stała się znana ze względu na znajdowane w jej okolicy agaty i ametysty jak też z uwagi na położenie na drodze do odwiedzanych przez turystów dóbr w Piskowicach. W XIX stuleciu wieś nadal zachowywała rolniczy charakter i pozostawała miejscowością średniej wielkości. Stała się też letniskiem.

W okresie międzywojennym Suszyna należała do zamożniejszych, rolniczych miejscowości.

Z Suszyną związane były dwie kolonie Mrówieniec i osada Boguszowice.

Po 1945 r. Suszyna została ponownie zasiedlona i ze względu na dobre warunki glebowo-klimatyczne. Zanikły funkcje letniskowe Suszyny. Brakuje zaplecza usługowo-handlowego.

Oś układu stanowiło koryto potoku ujęte przez dwie równoległe drogi. Obecnie istnieje dawny układ wsi, której siedlisko ograniczono do działek budowlanych.

Ścinawka Dolna

Pierwsza wzmianka o Ścinawce pochodzi z 1322 r. Miejscowość powstała zapewne w okresie przedkolacyjnym przy trakcie z Kłodzka do Broumova. Ścinawka lokowana była powtórnie na prawie niemieckim przed 1340 r. i wówczas zasiedlili ją być może osadnicy z Saksonii. Podział wsi na część górną i dolną odnotowano już w 1340 r. W końcu XIV stulecia istniały dobra zamkowe. W XIV i XV w. Ścinawka Dolna była znana w okolicy ze względu na rozwój ogrodnictwa i sadownictwa.

Ścinawka Dolna była dużą i zamożną wsią, czemu sprzyjało położenie w żyznej dolinie rzeki Ścinawki. Rozwijały się młynarstwo oraz rzemiosło. W 2 poł. XVIII w. i w 1 poł. XIX w. miejscowość nadal zachowała charakter rolniczy, a tkactwo reprezentowane było bardzo skromnie. Lokalny przemysł kształtowały: młynarstwo, przemysł propinacyjny i materiałów budowlanych.

Wieś wielokrotnie przeżywała powodzie.

W 2 poł. XIX w. Ścinawka Dolna nadal pozostawała duża i ludną wsią. W 1879 r. przeprowadzono przez wieś odcinek linii kolejowej z Kłodzka do Nowej Rudy, ale stację kolejową usytuowano w Ścinawce

Średniej. Rozwijał się lokalny przemysł i powstały nowe przysiółki. Pod koniec XIX w. zbudowano we wsi szpital i sierociniec.

W okresie międzywojennym Ścinawka Dolna należała nadal do zamożniejszych, rolniczych miejscowości hrabstwa. Mieszkańcy wsi żyli z rolnictwa, handlu i prowadzili małe przedsiębiorstwa.

Po 1945 r. Ścinawka Dolna została ponownie zasiedlona. Zachowała rolniczy charakter i ma ustabilizowaną sytuację ludnościową.

We wsi znajdują się szkoła podstawowa, niepubliczny Zespół Szkół Zgromadzenia Sióstr Św. Teresy od Dzieciątka Jezus, dom pomocy społecznej dla dorosłych, ośrodek zdrowia, agencja pocztowa, remiza OSP, oraz podstawowe usługi tj. sklepy, filia biblioteki publicznej, sala wiejska.

Wieś znajduje się w łagodnej, szerokiej dolinie rzeki Ścinawki. Okazałe zabudowania wsi skupione są przy korycie Ścinawki oraz wypełniają enklawy oddalone od rzeki, położone na północ i południe od niej. Około poł. XVIII w. Ścinawka Dolna o układzie łańcuchowym miała taki zasięg jak i obecnie, a jej siedlisko było zwarte i jednolite.

Ścinawka Górna

Pierwsza wzmianka o Ścinawce Górnej, starej wsi łąnów leśnych, pochodziła z 1322 r. W 1324 r. wymieniono Ścinawkę Średnią, w 1340 r. – Ścinawkę Dolną, a w 1352 r. - Ścinawkę Górną. Osadnictwo na tym terenie postępowo prawdopodobnie od zachodu, od strony Bromova. Już w 1353 roku istniały w Ścinawce Górnej dobra lenne, a w 1362 roku odnotowano sędziostwo. W XIV i XV wieku na obszarze wsi wykształciło się parę lennych włości, wśród których największą i najważniejszą były dobra zwane od 1447 r. Sarnami (Scharfeneck). W tym okresie Ścinawka była niewątpliwie zamożną wsią zamieszkiwaną przez 31 gospodarzy. Liczna warstwa chłopstwa utrzymywała się w Ścinawce Górnej także w czasach późniejszych. Dzięki temu wieś pozostawała miejscowością dużą, zamożną o charakterze rolniczo-rzemieślniczym. Rozwijał się tutaj tradycyjny przemysł młynarski, propinacyjny, a od końca XVIII wieku także włókienniczy. Liczba ludności wsi najwyższy swój poziom osiągnęła około 1887 roku (939 mieszkańców). W pierwszej poł. XX w. Ścinawka Górna nadal zachowywała rolniczo-rzemieślniczy charakter.

Po 1945 wieś została ponownie zasiedlona, a jej charakter rolniczy został utrzymany.

Obecnie zachowany jest wielodrożny układ Ścinawki Górnej, a jej siedlisko ograniczono do działek budowlanych.

Ścinawka Średnia

Ścinawka Średnia wykształciła się z terytorium Ścinawki Górnej przed 1324 r. W czasach nowożytnych ludność Ścinawki Średniej utrzymywała się głównie z rolnictwa, użytkowania rybnych potoków i w niewielkim stopniu z rzemiosła, zajmując się m. in. produkcją płócienniczą i kamieniarstwem.

Dopiero w 1 poł. XIX w. znacznie rozwinął się w Ścinawce Średniej lokalny przemysł młynarski, drzewny i materiałów budowlanych. Dalszemu rozwojowi miejscowości sprzyjała niewątpliwie rozbudowa infrastruktury. W poł. XIX w. zbudowano bite drogi do Radkowa, Ścinawki Górnej i Ścinawki Dolnej. Poza tym w sąsiedztwie Ścinawki powstały linie kolejowe. Na początku XX w. powstały: zespół dworca kolejowego i dworzec „kolejki sowiogórskiej” i nową cegielnię i elektrownię zasilającą linie kolejowe na Śląsku. Na terenie wsi funkcjonowały liczne urzędy, przedsiębiorstwa prywatne (przedsiębiorstwa

budowlane, tartaki, młyny, cegielnie, przędzalnia itp.) oraz zakłady usługowe. W XIX w. Ścinawka Średnia rozwijała się bardzo dynamicznie przede wszystkim dzięki położeniu w sąsiedztwie uprzemysłowionych okolic Nowej Rudy oraz na skrzyżowaniu lokalnych dróg i ważnych linii kolejowych. Wieś stała się znaczącym ośrodkiem administracji i miejscowością o charakterze przemysłowym. Ludność utrzymywała się w dużym stopniu z rzemiosła, pracy najemnej oraz handlu. Rolnictwo zostało ograniczone do niezbędnego minimum.

Po 1945 r. Ścinawka Średnia została ponownie zasiedlona, zachowała charakter wsi przemysłowo-rolniczej i pozostała wsią gromadzką. Początkowo pracę podjęły miejscowe zakłady przemysłowe i częściowo przywrócono do użytku przechodzące przez wieś linie kolejowe. Później jednak zlikwidowano najpierw połączenie z Broumvem a w latach sześćdziesiątych z Woliborzem. W wyniku modernizacji głównej szosy z Kłodzka do Nowej Rudy poprowadzonej obecnie poza Ścinawką Średnią, wieś pozostała poza ważniejszymi drogami. Zaczął się wtedy jej współczesny okres stagnacji.

W 1976 r. wieś weszła w skład gminy Radków. Obecnie wieś jest lokalnym ośrodkiem administracyjno-handlowym z dobrze rozwiniętą infrastrukturą techniczną i zapleczem usługowym. Obecnie zlikwidowano połączenia kolejowe z Broumovem i Woliborzem ale nadal funkcjonują ich krótsze odcinki tj. połączenie ze Ścinawki do kamieniołomami w Tłumaczowie i Nowej Rudzie – Słupiec, gdzie odbywa się bieżący transport surowców mineralnych. Ponadto, przez miejscowość przebiega linia kolejowa Kłodzko – Wałbrzych obsługująca ruch pasażerski i kolejowy. Na terenie miejscowości funkcjonuje duży zakład przemysłowy – odlewnia żeliwa „Zetkama”. Ośią układu wsi jest dolina rzeki Ścinawki.

Tłumaczów

Po raz pierwszy Tłumaczów wzmiankowany był w 1347 roku. Już w 1364 roku był siedzibą parafii, a sędziostwo wzmiankowano w 1416 r. W XV wieku Tłumaczów należał do stosunkowo dużych wsi, w których ludność trudniła się młynarstwem i przemysłem drzewnym. W 1571 r. w związku z położeniem przy granicy hrabstwa odnotowano we wsi istnienie punktu poboru cła. W drugiej połowie XVI i w pierwszej poł. XVII w. Tłumaczów zamieszkiwało 24-30 gospodarzy. Od XIV w. do końca XVIII stulecia powstawały w otoczeniu wsi niewielkie osady ze szlacheckimi dobrami. W latach ok. 1765-1789 Tłumaczów był już dużą, zamożną miejscowością o charakterze rolniczo-rzemieślniczym. Na znaczny rozwój rzemiosła i lokalnego przemysłu (tkactwo i przemysł propinacyjny) wpływ miało włączenie do obszaru wsi okolicznych małych osad – przysiółków Tłumaczówek, Rudawa, Błogocice, Janików. Na początku XIX w. liczba ludności Tłumaczowa zaczęła systematycznie wzrastać. Maksimum osiągnęła w 1867 r. (1445 mieszkańców). Rozwój wsi doprowadził do tego, że w ostatniej ćwierci XIX w. stał się siedzibą urzędu gromadzkiego i urzędu stanu cywilnego. W 1889 r. zbudowano w sąsiedztwie wsi kolej łączącą Ścinawkę Średnią przez Broumov do Wałbrzycha i Mieroszowa. W pierwszej połowie XX w. uruchomiono na terenach pomiędzy Tłumaczowem a przysiółkiem Rudawa kamieniołom.

Po 1945 roku wieś została ponownie zasiedlona. Zlikwidowano linię kolejową w kierunku Broumov, a pozostawione torowiska wykorzystywano jako bocznicę kolejową. W Tłumaczowie ze względu na walory środowiskowe, przyrodnicze i krajobrazowe zachował się charakter mieszkaniowy i rolniczy, ale nie stał się letniskiem. Wieś posiada zaplecze usługowo-handlowe i rozwijający się przemysł wydobywczy.

Wambierzyce

Nie wiadomo kiedy powstała wieś. Mogło to nastąpić w czasach przedlokacyjnych, jak również na początku XIII w. Jak głosiła lokalna tradycja, w Wambierzycach wydarzyło się cudowne uzdrowienie ślepego, będące zaczątkiem lokalnego kultu maryjnego. Pierwsza wzmianka o Wambierzycach datowana jest na rok 1327. W 2 połowie XIV w. rozwijał się lokalny ruch pielgrzymkowy. Już w XV stuleciu istniały tutaj młyny, tartaki i browar.

Najintensywniejszy rozwój wsi nastąpił pod koniec XVII w. i związany był z działalnością Daniela Paschasiusa von Osterberg, właściciela dóbr w Ratnie Dolnym i Wambierzycach. Jego inicjatywą było założenie na dominialnych gruntach Kalwarii oraz przekształcenie na wzór Jerozolimy układu przestrzennego wschodniej części Wambierzyc. Tego rodzaju działalność rzutowała na życie gospodarcze wsi i sprzyjała rozwojowi rzemiosła i handlu.

W 2 poł. XVIII w. Wambierzyce były już dużą, zamożną wsią o charakterze rolniczo-rzemieślniczym. Z uwagi na pielgrzymkowy charakter wsi działali tam przedstawiciele typowo miejskich gałęzi rzemiosła jak np. łaźiebnik, rzeźnik, złotnik.

W 1 poł. XIX w. Wambierzyce nie zmieniły swego charakteru, nadal kwitł ośrodek pielgrzymkowy, a dzięki niemu wzrastała zamożność wsi.

Dzięki istnieniu ośrodka pielgrzymkowego Wambierzyce nie utraciły swojego charakteru i znaczenia również w pierwszej poł. XX w. Były wówczas ważnym ośrodkiem rzemieślniczo-usługowym dla całej okolicy. Pod względem rozwoju gospodarczego były porównywalne nie tylko ze Ścinawką Średnią, ale i z Radkowem. Ludność wsi utrzymywała się z rolnictwa, rzemiosła, handlu, z pracy w lokalnym przemyśle oraz urzędach, szkolnictwie i usługach. W Wambierzycach i w ich okolicach znajdowały się mała fabryka, siedem przedsiębiorstw, browar, młyn, cztery rzeźnie, tartak, trzy kamieniołomy, dwa zakłady kamieniarskie i liczne warsztaty rzemieślnicze. Ponadto funkcjonowały przeznaczone głównie dla pielgrzymów: hotel, dziesięć gospód i dwadzieścia pensjonatów.

Po 1945 r. Wambierzyce zostały ponownie zasiedlone. Znowu ożywił się masowy ruch pielgrzymkowy, ale pielgrzymi przybywali głównie ze Śląska i Polski. Obecnie wzmaga się ruch pielgrzymkowy również z zagranicy, a cała miejscowość nastawiona jest na obsługę tego ruchu oraz ruchu turystycznego.

2.4.2. Układ przestrzenny

Układ urbanistyczny Radkowa

Układ urbanistyczny Radkowa ukształtowany został wg Pudełki już w XIII w. Miasto lokacyjne z centralnie usytuowanym rynkiem, wyprowadzonymi z niego ulicami i z blokami zabudowy zamknięto w prostokątnym obwodzie fortyfikacyjnym. Radków rozplanowano w sposób stosunkowo regularny i zgodny z ogólnie przyjętymi w ówczesnej planistyce zasadami. Nadano mu wówczas typowo miejski układ porównywalny z układami Kłodzka, Bystrzycy, Łądką czy też Lewina, odmienny od nieregularnych układów miast rolniczych. W 1407 r. wzniesiono obwarowania miejskie.

Brak miejsca w obrębie murów miejskich spowodował rozrost miasta w kierunku wschodnim. W 1856 r. zburzono mury miejskie i w ich miejscu wytyczono promenadę. Na wschód od miasta znajdowały się dwa nieobronne przedmieścia – Przedmieście Wrocławskie i Kłodzkie. Na terenie obu

przedmieść występował żywiłowo kształtowany układ dróg łączących się z niewielkimi nieregularnymi placami. Przedmieścia pełniły głównie funkcje targowo-handlowe.

Od ostatniej ćwierci XIX wieku układ urbanistyczny Radkowa rozbudowany został w kierunku południowo-zachodnim, na terenie pomiędzy miastem a Masywem Szczelińca. Związane było to z rozwojem ruchu turystycznego. Do nowopowstałej zabudowy włączono zabudowania dawnych wsi i przysiółków Radkowa, a zabudowa cechowała się początkowo luźnym układem. Stopniowo wytyczano nowe ulice, które z czasem zyskały ujednoliczony charakter.

Proces miastotwórczy nie wpłynął jednak na zmianę układów przestrzennych wsi, przysiółków i kolonii Radkowa włączonych w organizm miejski.

Wsie gminne:

Większość wsi na terenie gminy Radków, głównie w dolinie rzeki Ścinawki, miała w połowie XVIII wieku łańcuchowe układy zabudowy z rozbudowanym układem dróg ujmujących koryta rzeki lub jej dopływów. Układ łańcuchowy, typowy dla regionów górskich jest odpowiednikiem układu ulicowego na nizinach. Charakteryzował się, w przypadku starych wsi, sytuowaniem zagród w pewnym oddaleniu od siebie, w miarę regularnym, często na grzbietach wzniesień, i powiązaniem tychże zagród dojazdami z główną ulicą wiejską, poprowadzoną wzdłuż koryt potoków.

Najbardziej rozbudowane formy układu łańcuchowego otrzymały Ścinawki Dolna, Górna i Średnia oraz Tłumaczów, tworzące jeden zespół osadniczy rozciągający się wzdłuż rzeki Ścinawki. Układ łańcuchowy miały też mniejsze terytorialnie Pasterka, Ratno, Raszków, część Wambierzyc, Skibin i Leśna koło Radkowa.

Pozostałe niewielkie miejscowości obecnej gminy Radków jak na przykład Gajów, czy też liczne przysiółki Tłumaczowa były w czasach nowożytnych przyfolwarcznymi osadami głównie o układach łańcuchowych, a Karłów, osada leśna, otrzymał układ wielodrożny.

W pierwszej połowie XIX w. z układów łańcuchowych wykształciły się układy wielodrożne, wynikające z przestrzennego rozwoju wsi i zagęszczenia sieci dróg. Proces ten postępował także w 2 poł. XIX stulecia, doprowadzając do powstania w szczególnie sprzyjających warunkach układów pseudourbanistycznych.

Gajów

Gajów położony jest przy lokalnej drodze z Radkowa do Tłumaczowa, na północno-zachodnim krańcu Wzgórz Ścinawskich. Miejscowość leżąca na malowniczo pofałdowanym terenie otaczają użytki rolne. Około poł. XVIII w. Gajów był niewielką miejscowością o układzie łańcuchowym i zasięgu takim jak obecnie. We wschodniej części wsi znajdował się folwark, przekształcony po 1845 r. w dwór, który rozebrano w 1986 r. Osią układu wsi była lokalna droga prostopadła do głównej z Radkowa do Tłumaczowa. Około 1824 r. wykształcony był już obecny, zasadniczy układ dróg, a wieś zachowała swój dawny układ łańcuchowy wzbogacony elementami układu wielodrożnego. W 2 połowie XIX w. powstała nowa zabudowa wzdłuż drogi z Radkowa do Tłumaczowa. W latach 30. XX w. Gajów powiększony został w kierunku północnym, o obszar w sąsiedztwie folwarku.

Karłów

Karłów położony jest przy skrzyżowaniu dróg górskich (min. Szosy Stu Zakrętów łączącej Radków z Kudową). Wieś rozlokowana została na wierzcholinie środkowego piętra Gór Stołowych u podnóża Szczelińca Wielkiego i Małego, w dolinie źródłiskowego odcinka Czerwonej Wody.

Około połowy XVIII w. Karłów był niewielką osadą o układzie wielodrożnym. Ten układ był rozbudowywany w XIX w. w związku z zagęszczeniem zabudowy, lokowanej na rozczłonkowanym siedlisku, głównie nad potokiem i przy drodze na Szczeliniec. Przy skrzyżowaniach Szosy Stu Zakrętów z Machowską Droga oraz drogami do Pasterki i na Szczeliniec wykształciło się funkcjonalne centrum Karłowa. Obecnie dawny układ wsi został w dużym stopniu zatarty ze względu na zniszczenie znacznej części zabudowy. Znikła droga do Pasterki oraz Machowska Droga. Czytelne pozostało dawne funkcjonalne centrum wsi.

Pasterka

Pasterka położona jest przy lokalnej drodze z Karłowa do Machova w Czechach. Leży na pofałdowanej wierzcholinie środkowego piętra Gór Stołowych. Miejscowość otaczają głównie użytki rolne, w które wkracza las. Około poł. XVIII w. Pasterka miała układ łańcuchowy z siedliskiem wypełnionym rozproszoną zabudową. Osią układu była droga z Karłowa do Machova. Poza tym Pasterka łączyła się lokalnymi drogami ze swymi przysiółkami. Ten układ zasadniczo zachował się do dziś, choć wieś nieco się zmniejszyła, a jej siedlisko ograniczono do działek budowlanych. Obecnie w miejscowości istnieje schronisko PTTK, ośrodki wczasowo-rekreacyjne oraz ośrodek rekolekcyjno-wypoczynkowy.

Raszków

Raszków położony jest przy lokalnej drodze ze Ścinawki Dolnej do Chocieszowa, w dolinie potoku, prawego dopływu Ścinawki. Zabudowania wsi skupione są głównie w dolnej części Raszkowa w głębokiej zalesionej dolinie pomiędzy górami Sępią i Cierniną a Leszczynką. Miejscowość otaczają głównie użytki rolne, a dalej niewielkie lasy.

Około połowy XVIII w. Raszków charakteryzował układ łańcuchowy o zwartym i jednolitym siedlisku. Osią układu była droga ze Ścinawki Dolnej do Chocieszowa. W 2 połowie XIX w. Raszków został powiększony o nową, wyżej położoną, południową część usytuowaną na Wysoczyźnie Chocieszowa, mającą układ wielodrożny z rozproszoną zabudową. Nowa część Raszkowa łączy się ze względu na układ dróg i zabudowy z podobnie kształtowanymi koloniami i przysiółkami Chocieszowa. W związku z tym obie wsie tworzyły jeden zespół osadniczy. Obecnie zachowany jest dawny układ wsi, która zmniejszyła się od południa. Czytelny jest też łańcuchowy układ starszej, dolnej partii Raszkowa, a zatarcia ze względu na zniszczenie zabudowy uległ układ nowszej części.

Ratno Dolne

Ratno Dolne położone jest przy drodze z Kłodzka do Radkowa, w dolinie Pośny. Tworzy jeden zespół osadniczy z Ratnem Górnym i Radkowem. Zabudowania wsi wypełniają całą wieś oraz skupione są głównie na stokach wzniesień po obu stronach głównej drogi. Miejscowość otaczają użytki rolne oraz niewielkie lasy rosnące w przełomie dolinie Pośny.

Około poł. XVIII w. Ratno miało układ łańcuchowy, a osiami były droga z Kłodzka do Radkowa i dno doliny Pośny. W drugiej połowie XIX w. redukcji uległo siedlisko wsi, lecz układ wsi jak i układ rozłogów pozostały bez większych zmian. Obecnie zachowany jest dawny układ wsi, która nie zmniejszyła się. Ratno dolne posiada jedną kolonię Nowy Świat zlokalizowana przy polnej drodze łączącej Radków z Wambierzycami. Kolonia ta nie miała jednolitego układu przestrzennego i składała się z wypełnionych zabudową trzech partii siedliska. Zabudowę kolonii stanowiło kilka wolnostojących budynków i dwie skromne zagrody. Obecnie ze względu na zniszczenie części zabudowy obszar osady został zmniejszony od wschodu, niemniej jej dawny układ jest czytelny.

Ratno Górne

Ratno Górne położone jest przy ruchliwej drodze turystycznej ze Ścinawki Średniej do Radkowa, rozlokowanie w dolinie Pośny pomiędzy Wzgórzami Ścinawskimi i Górami Stołowymi. Otoczone jest użytkami rolnymi.

Układ przestrzenny Ratna Górnego jest kontynuacją łańcuchowego układu Ratna Dolnego. Do dziś czytelne są znacznie zagęszczone rozłogi. Ratno tworzyło w przeszłości i tworzy obecnie jeden zespół osadniczy z Radkowem.

Suszyna

Suszyna położona jest przy lokalnej drodze z Gorzuchowa przez Raszków do Ścinawki Średniej, w małej i głębokiej dolinie potoku w południowo-wschodniej części Wzgórz Ścinawskich i na zachód od Czeskiego Wzgórza. Miejscowość otaczają głównie użytki rolne poprzeraśnane zagajnikami.

Około poł. XVIII w. Suszyna o układzie łańcuchowym miała ten zasięg co obecnie, a jej siedlisko było zwarte i jednolite. Oś układu stanowiło koryto potoku ujęte przez dwie równoległe położone drogi. Później siedlisko wsi dzieliło się na dwie duże części a przestrzeń pomiędzy nimi wypełniała rozczłonkowana część siedliska złożona z parcel przy zagrodach.

Wieś Suszyna posiada dwie kolonie na zachodzie Mrówieniec i na wschodzie Boguszowice. Kolonie te posiadają niejednolity układ przestrzenny tworzony przez elementy układu łańcuchowego i wielodrożnego. Kolonia Mrówieniec zachowała się po dziś dzień, natomiast Boguszowice zostały zredukowane do 3 zagród.

Ścinawka Dolna

Ścinawka Dolna położona jest przy drodze z Kłodzka do Tłumaczowa, na odcinku pomiędzy Bierkowicami a Ścinawką Średnią. Wieś znajduje się w łagodnej, szerokiej dolinie rzeki Ścinawki. Okazałe zabudowania wsi skupione są przy korycie rzeki oraz wypełniają enklawy oddalone od rzeki, położone na południe i północ od niej. Miejscowość otaczają głównie użytki rolne z niewielkimi lasami. Około poł. XVIII w. Ścinawka Dolna o układzie łańcuchowym miała taki zasięg jak i obecnie, a jej siedlisko było zwarte i jednolite. Oś układu było koryto Ścinawki, przy którym poprowadzono drogi. Ścinawka Dolna tworzyła jeden zespół osadniczy ze Ścinawką Średnią i Górną oraz z Tłumaczowem. Układ ten został zachowany w XIX w., z tym że ze względu na wytyczenie szeregu nowych, lokalnych dróg na bazie łańcuchowego układu Ścinawki Dolnej wykształcił się układ wielodrożny. W XIX w. na północ i południe od wsi zarysowywały się rozłogi.

Ścinawka Górna

Ścinawka Górna położona jest przy drodze z Kłodzka do Tłumaczowa, w wąskiej i głębokiej części doliny rzeki Ścinawki oraz przy ujściu do niej jej lewego dopływu Włodzicy. Zabudowania wsi skupione są obecnie zarówno w sąsiedztwie rzeki Ścinawki, jak i przy łączących się z nią potokach. Miejscowość otaczają głównie użytki rolne, a niewielkie lasy porastają grzbiety i szczyty wyniesień.

Do około poł. XVIII w. Ścinawka Górna była wsią łańcuchową o zwartym i jednolitym siedlisku, której os stanowiło koryto rzeki Ścinawki. Zasięg terytorialny wsi był zbliżony do stanu obecnego. Wraz ze Ścinawką Średnią i Ścinawką Dolną stanowiła jeden zwarty układ osadniczy. W pierwszej poł. XIX w. układ przestrzenny wsi przekształcił się w wielodrożny, a siedlisko systematycznie redukowano do parcel przy zagrodach.

Ścinawka Średnia

Ścinawka Średnia położona jest przy drodze z Kłodzka do Broumowa (Tłumaczowa), w środkowej, rozległej części doliny Ścinawki, w miejscu w którym łączy się z nią kilka ważniejszych dopływów. Ścinawkę Średnią otaczają głównie użytki rolne, a dalej niewielkie lasy porastające szczyty wzniesień. Około połowy XVIII w. wieś ta mająca układ łańcuchowy była integralną, środkową częścią Ścinawki, której siedlisko było zwarte i jednolite. Cała Ścinawka tworzyła jeden zespół osadniczy z Tłumaczowem. Osią układu była dolina rzeki Ścinawki. Około 1824 r. na bazie układu łańcuchowego z uwagi na industrializację wystąpiło bardzo radykalne przekształcenie dawnego, łańcuchowego układu przestrzennego wsi w układ pseudourbanistyczny. Wytyczono bite drogi do sąsiednich miejscowości, przebiegające poza siedliskiem wsi oraz wytyczono krzyżujące się ze sobą linie kolejowe również poza siedliskiem. Poza tym blisko dawnego centrum wsi zbudowano dużą elektrownię. Zmiany te pociągnęły za sobą rozbudowę na początku XX w. sieci dróg łączących wieś min. z elektrownią i z dworcem kolejowym. Przy nich usytuowano skupiska zabudowy o miejskim charakterze. W trakcie tych przekształceń układu przestrzennego miejscowości naturalnym biegiem rzeczy stare siedlisko było systematycznie redukowane oraz ograniczane do parcel pod zagrodami i inną zabudową.

Tłumaczów

Zabudowania Tłumaczowa skupione są w dolinie rzeki Ścinawki, otoczone głównie przez użytki rolne, a w znacznym oddaleniu przez niewielkie kompleksy leśne. Do około poł. XVIII w. Tłumaczów był wsią łańcuchową o zwartym i jednolitym siedlisku, której os stanowiło koryto rzeki Ścinawki oraz droga z Kłodzka do Bromova (obecnie droga wojewódzka nr 380). W XIX w. łańcuchowy układ wsi rozbudowany został do układu wielodrożnego. Siedlisko wsi było systematycznie redukowane do parcel z zagrodami. Centrum wsi wykształciło się w części wschodniej w sąsiedztwie kościoła, gdzie zabudowa była najbardziej zagęszczona. Tłumaczów posiadał 6 przysiółków: na północy – Rudawa, Tłumaczówek, Błogocice, Angsthäuser (nieistniejący) i Treibenhäuser (nieistniejący), na południowym-zachodzie – Janików.

Tłumaczówek, Janików i Rudawa miały charakter przyfolwarczny i składały się z zabudowań folwarcznych oraz zabudowy chłopskiej. W Tłumaczówku wykształcił się układ wielodrożny, a w Janikowie i Rudawie łańcuchowy. Błogocice jako wieś leśna posiadała układ łańcuchowy z zabudową szerokofrontową.

Wambierzyce

Wambierzyce położone są przy lokalnej drodze łączącej Raszków z Radkowem, w dolinie potoku Cedron, prawego dopływu Pośny. W układzie przestrzennym zarysowuje się wyraźnie podział na dwie części. Główna o małomiasteczkowym charakterze (z kościołem i zespołem kalwaryjnym) położona jest w dolnym, głębszym odcinku doliny Cedronu. Druga część wsi o typowym układzie łańcuchowym wypełnia zachodni płytszy odcinek doliny Cedronu. Otoczenie Wambierzyc stanowią użytki rolne.

W średniowieczu podczas lokacji wsi na prawie niemieckim dokonano podziału gruntów na część dworską (północną) oraz część przeznaczoną dla osadników (południową). W pierwszej wykształcił się jednolity układ przestrzenny, a druga otrzymała typowy układ łańcuchowy. Taki układ przestrzenny pozostał bez zmian do lat siedemdziesiątych XVII wieku kiedy to na dworskim terytorium zbudowano nową część wsi o miejskim układzie urbanistycznym związaną z funkcjonowaniem ośrodka pielgrzymkowego.

W 2 poł. XVIII w. obecny układ przestrzenny północnej, głównej części Wambierzyc był już zasadniczo wykształcony. Jego centralną część stanowił wydłużony, nieregularny plac z ulicami przechodzącymi dalej w drogi do sąsiednich miejscowości. Plac przecinały koryta dwóch potoków. Wzdłuż jego osi płynął główny potok Cedron. Na potoku i cieku wodnym założone były liczne mosty.

Poza układem przestrzennym „miejskiej” części Wambierzyc pozostawały dwa folwarki oraz górna, kmiecia część wsi. Otrzymała ona i zachowała łańcuchowy układ zabudowy, którego osią był potok Cedron. W niektórych miejscach wsi pojawiły się też elementy układu wielodrożnego. Czytelne były też rozłogi.

2.4.3. Zabytki architektury i budownictwa

Na terenie objętym opracowaniem znajduje się szereg obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz wykaz zabytków, o którym mowa w art. 7 ustawy z dnia 18 marca 2010 r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r. nr 75, poz. 474). Wykaz ten może zostać zastąpiony gminną ewidencją zabytków po jej przyjęciu zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Tabela 2 Zabytki w obrębie Gajów

OBRĘB GAJÓW			
Funkcja obiektu	Numer adresowy	Numer rejestru	Data wpisu do rejestru
pałac	12		
oficyna dworska z oborą w zespole pałacowym			
dom mieszkalny w zespole pałacowym	13		
park - zadrzewienie dworskie		A/4142/977/Wł	27.12.1983
dom mieszkalno-gospodarczy w zespole mieszkalno-gospodarczym	16		

stodoła w zespole mieszkalno-gospodarczym	16
dom mieszkalny	5
dom mieszkalno-gospodarczy	8
dom mieszkalno-gospodarczy	10
dom mieszkalno-gospodarczy w zespole mieszkalno - gospodarczym	bn
obora w zespole mieszkalno - gospodarczym	bn

Tabela 3 Zabytki w obrębie Karlów

OBRĘB KARLÓW	
Funkcja obiektu	Numer adresowy
dwór, ob. ośrodek wypoczynkowy PZU	10
oficyna mieszkalna w zespole dworskim, ob. ośrodek wypoczynkowy PZU	10
stodoła, ob. ośrodek wypoczynkowy PZU w zespole dworskim	10
poczta	8
gospoda Stieblerów pod Szczelińcem, ob. ośrodek wypoczynkowy dla dzieci i młodzieży	5
szkoła, obecnie nieużytkowana	3
altana przy szkole	3
pensjonat	7
leśniczówka	18
dom mieszkalno-gospodarczy	18
dawniej Leśniczówka, obecnie dom mieszkalny	34
schronisko na Szczelińcu	1
schronisko na Szczelińcu	2
dom mieszkalny	2
dom mieszkalny	4
budynek gospodarczy, ob. mieszkalno-gospodarczy	5
dom mieszkalny	6
dom mieszkalny	9
dom mieszkalno-gospodarczy	11
dom mieszkalny	12
dom mieszkalny	13
dom mieszkalno-gospodarczy	15
dom mieszkalno-gospodarczy	17
dom mieszkalny	20

dom mieszkalny	22
stodoła w zespole	22
dom mieszkalno-gospodarczy	24
dom mieszkalno-gospodarczy	25
dom mieszkalno-gospodarczy	26
dom mieszkalno-gospodarczy	28
dom mieszkalno-gospodarczy	29
dom mieszkalno-gospodarczy	30
dom mieszkalno-gospodarczy	31
dom mieszkalno-gospodarczy	32

Tabela 4 Zabytki w obrębie Pasterka

OBRĘB PASTERKA			
Funkcja obiektu	Numer adresowy	Numer rejestru	Data wpisu do rejestru
kościelny zespół			
kościół filialny p.w. św. Jana Chrzciciela		A/1947/951/Wł	20.09.1983
cmentarz przykościelny			
kostnica, ob. dom przedpogrzebowy			
plebania, ob. dom wczasowy	4		
szkoła, ob. dom kolonijny "Dziwadełko"	4		
schronisko PTTK "Pasterka"	bn		
dom mieszkalno-gospodarczy	1		
leśniczówka	2		
budynek gospodarczy w zespole leśniczówki	2		
dom mieszkalny	5		
dom mieszkalny	10		
dom mieszkalny	11		
budynek gospodarczy w zespole	11		
dom mieszkalny	11a		
stodoła w zespole	11a		
dom mieszkalno-gospodarczy	13		
dom mieszkalno-gospodarczy	14		
dom mieszkalno-gospodarczy	15		
stodoła na końcu wsi			

Tabela 5 Zabytki w obrębie Radków

OBRĘB RADKÓW					
Funkcja obiektu	Ulica	Numer adresowy	Data budowy	Numer rejestru	Data wpisu do rejestru
kościół parafialny p.w. św. Doroty	Ogrodowa	4	1570 - 1588, 1740 r., XIX/XX w.	A/1765/1032	20.01.1964
kościół ewangelicki, obecnie pomoc. p.w. św. Andrzeja Boboli	Grunwaldzka	23	1905 - 1906 r.	A/1766/1108/Wł	13.04.1985
cmentarz parafialny	Cmentarna				
cmentarz parafialny, ob. miejsce pocmentarne - skwer miejski					
kaplica cmentarna	Cmentarna		po 1880 r.		
kapliczka	Grunwaldzka	49	k. XVIII w.		
kapliczka "Ukrzyżowania"	Ogrodowa		k. XVIII w.		
plebania	Ogrodowa	11	XIX/XX w.		
d. szkoła ewangelicka, ob. dom mieszkalny	Grunwaldzka	25	ok. 1910 r.		
mury obronne			2 poł. XV w.	A/4527/1568	16.03.1966
ratusz	Rynek	1	1545, 1609, 1628, 1738 - 1750, 1852, 1885 r.	A/4531/488	10.12.1959
sąd powiatowy, ob. szkoła podstawowa	Jagiellońska	5	1908 - 1910 r.		
dom sędziego, ob. dom mieszkalny	Jagiellońska	7	1908 - 1910 r.		
szpital	Szpitalna	2	1892 - 1893 r.		
poczta	Grunwaldzka				
restauracja, kino	Przedmieście	5 i 5a	XIX/XX w.		
dom mieszkalny	Chrobrego	2	k. XVIII, XIX/XX w.		
dom mieszkalny	Chrobrego	4	XIX, pocz. XX w.		
dom mieszkalny	Chrobrego	5	k. XVIII, k. XIX, XX w.		
dom mieszkalny	Chrobrego	6	XV, 1 poł. XIX, k. XIX w., po 1945 r.		
dom mieszkalny	Chrobrego	8	XVI, XVIII, k. XIX w.		
dom mieszkalny	Chrobrego	10	1903 - 1905 r.		
dom mieszkalny	Chrobrego	16	1904 r.		

dom mieszkalny	Chrobrego	17	k. XIX w.	
dom mieszkalny	Chrobrego	19	ok. 1880 r.	
dom mieszkalny	Górska	8	2 poł. XIX w.	
dom mieszkalny	Grunwaldzka	1	ok. 1600 r., k. XVIII, pocz. XX w.	A/4528/1186/Wł 19.05.1986
dom mieszkalny	Grunwaldzka	4	ok. 1880 r.	
dom mieszkalny	Grunwaldzka	7	XIX/XX w.	
dom mieszkalny	Grunwaldzka	9	k. XIX w.	
dom mieszkalny i apteka	Grunwaldzka	12	k. XIX w.	
dom mieszkalny	Grunwaldzka	14	k. XIX w.	
dom mieszkalny	Grunwaldzka	15	k. XIX w.	
dom mieszkalny	Grunwaldzka	17	pocz. XX w.	
dom mieszkalny	Grunwaldzka	19	k. XIX w.	
dom mieszkalny	Grunwaldzka	21	pocz. XX w.	
dom mieszkalny	Grunwaldzka	29	k. XIX w.	
dom mieszkalno-gospodarczy	Grunwaldzka	32	3 ćw. XIX w.	
dom mieszkalno-gospodarczy	Grunwaldzka	50	2 poł. XIX w.	
budynek gospodarczy w zespole	Grunwaldzka	50	1865 r.	
dom mieszkalny	Handlowa	2	XIX, XX w.	
dom mieszkalny	Handlowa	3	2 poł. XIX, XX w.	
dom mieszkalny	Handlowa	5	XIX/XX w.	
dom mieszkalny	Handlowa	6	XIX, XX w.	
dom mieszkalny	Handlowa	7	XIX, XX w.	
dom mieszkalny	Handlowa	8	ok. 1905 r.	
dom mieszkalny	Handlowa	9	1 poł. XIX, XX w.	
dom mieszkalny	Handlowa	11	XIX, XX w.	
willa, ob. Przychodnia Rejonowa	Jagiellońska	9	ok. 1910 r.	
willa	Jagiellońska	11	k. XIX w.	
willa	Jagiellońska	13	k. XIX w.	
dom mieszkalny	Kolejowa	2	po 1910 r.	
dom mieszkalny	Kolejowa	6	XIX/XX w.	
dom mieszkalny	Kolejowa	6a	3 ćw. XIX w.	
dom mieszkalny	Kościelna	1	1560 r., XVIII, XX w.	
dom mieszkalny	Kościelna	2	XIX, XX w.	

budynek mieszkalny	Kościelna	3	1 poł. XVIII, pocz. XX w.	A/4529/1163/Wł	28.03.1986
dom mieszkalny	Kościuszki	4	3 ćw. XIX w.		
dom mieszkalno- gospodarczy	Kościuszki	6	1 poł. XIX, XX w.		
dom mieszkalny	Krótką	1	XIX/XX w.		
dom mieszkalny	Krótką	2	ok. poł. XIX w.		
dom mieszkalny	Krótką	3	1546 r., k. XIX, XX w.	A/4530/1163/Wł	28.03.1986
dom mieszkalny	Leśna	16	2 poł. XIX w.		
dom mieszkalny	Leśna	19	ok. poł. XIX w.		
dom mieszkalny	Leśna	38	2 poł. XIX w.		
dom mieszkalny, ob. żłobek	3 Maja	1	k. XIX w.		
dom mieszkalny	Ogrodowa	1	1856 r.		
dom mieszkalny	Ogrodowa	6	pocz. XX w.		
dom mieszkalny, ob. przedszkole	Polna	1	1 poł. XIX, XX w.		
dom mieszkalny	Polna	2	3 ćw. XIX w.		
stodoła I w zespole	Polna	2	pocz. XX w.		
stodoła II w zespole	Polna	2	pocz. XX w.		
dom mieszkalny	Prosta	3	k. XIX w.		
dom mieszkalny	Prosta	4	k. XIX w.		
dom mieszkalny	Przedmieście	5	ok. 1860 r.		
dom mieszkalny I	Przedmieście	5a	ok. 1860 r.		
dom mieszkalny II	Przedmieście	5a	ok. 1860 r.		
dom mieszkalny	Przedmieście	6	ok. 1910 r.		
dom mieszkalny	Przedmieście	10	ok. 1910 r.		
dom mieszkalny	Rynek	2	XIX, XX w.	A/4532/1099/Wł	13.04.1985
dom mieszkalny	Rynek	3	1 poł. XVIII, pocz. XX w.	A/4533/1569	16.03.1966
dom mieszkalny	Rynek	4	ok. 1560 r., XVIII, pocz. XIX w.	A/4533/1569	16.03.1966
budynek mieszkalny	Rynek	5	XVI, XVIII, pocz. XX w.	A/4534/1100/Wł	13.04.1985
dom mieszkalny	Rynek	6	XVI, XIX/XX w.	A/4535/1101/Wł	13.04.1985
dom mieszkalny	Rynek	8	XVI, XVIII, pocz. XX w., po 1945 r.	A/4536/1102/Wł	13.04.1985
dom mieszkalny	Rynek	9	ok. 1550 r., XVIII, k. XIX w.,	A/4537/1103/Wł	13.04.1985

po 1945 r.

dom mieszkalny	Rynek	10	XVIII, k. XIX w.	A/4538/1104/Wł	13.04.1985
dom mieszkalny	Rynek	11	XVI, XVIII, k. XIX w.	A/4539/1105/Wł	13.04.1985
dom mieszkalny	Rynek	12	ok. poł. XVIII, 1830 r., k. XIX w.	A/4540/1152	12.11.1964
dom mieszkalny	Rynek	13	XVIII, ok. 1930, po 1945 r.		
dom mieszkalny	Rynek	14	1 poł. XVII, XVIII, k. XIX w.	A/4541/1155/Wł	28.03.1986
dom mieszkalny	Rynek	15	1 poł. XVII, k. XIX, XX w.	A/4542/1185/Wł	19.05.1986
dom mieszkalny	Rynek	17	2 poł. XVII, k. XIX w.	A/4543/1570	16.03.1966
brama	Rynek	17	k. XIX w.		
hotel	Rynek	18	XIX/XX w., ok. 1920, po 1945 r.	A/4544/1311/Wł	24.08.1990
dom mieszkalny	Rynek	19	1 ćw. XVI, k. XIX, XX w.		
dom mieszkalny	Rynek	20	2 poł. XVII, k. XIX w.	A/4545/1160/Wł	28.03.1986
dom mieszkalny	Rynek	21	3 ćw. XVI, XVIII, k. XIX, XX w.	A/4546/1159/Wł	28.03.1986
dom mieszkalny	Rynek	22	XVI w., po 1920 r.	A/4547/1158/Wł	28.03.1986
dom mieszkalny	Rynek	23	pocz. XVI, k. XIX w., ok. 1920 r.		
dom mieszkalny	Rynek	24	XVIII, k. XIX w.		
dom mieszkalny	Rynek	25	XVI, XVIII w., ok. 1880, po 1945 r.	A/4548/1157/Wł	28.03.1986
dom mieszkalny	Rynek	26	XVI, XVIII, k. XIX w.	A/4549/1156/Wł	28.03.1986
dom mieszkalny	Rynek	27	XVIII, k. XIX w.		
dom mieszkalny	Spadzista	3	pocz. XX w.		
budynek dworca kolejowego			pocz. XX w.		
budynek Zakładów Przemysłu Dziewiarskiego "Milena"	Kolejowa	10	ok. 1920 r.		
budynek administracyjny Zakładów Przemysłu Dziewiarskiego "Milena"	Kolejowa	9	ok. 1910 r.		

d. słodownia, ob. dom mieszkalny	Kolejowa	21	2 poł. XVII, k. XIX, XX w.
browar	Piastowska	24	1906 - 1907 r.
Gazownia	Leśna		k. XIX w.
hala kamieniołomu	Jagiellońska	18	pocz. XX w.

Tabela 6 Zabytki w obrębie Raszków

OBRĘB RASZKÓW			
Funkcja obiektu	Numer adresowy	Numer rejestru	Data wpisu do rejestru
kościelno – cmentarny zespół			
kościół filialny p.w. św. Piotra i Pawła		674/A/05/1-4	16.01.2006
budynek bramny z dzwonnicy i kaplicą w zespole kościoła		674/A/05/1-4	16.01.2006
mur cmentarza przykościelnego		674/A/05/1-4	16.01.2006
cmentarz przykościelny (nieczynny)		674/A/05/1-4	16.01.2006
kapliczka przy drodze do Ścinawki Dolnej			
dwór	42		
dom mieszkalny	2		
gołębnik w zespole	2		
dom mieszkalno-gospodarczy	5		
dom mieszkalny	19		
dom mieszkalno-gospodarczy	20		
dom mieszkalny	23		
dom mieszkalny	27		
dom mieszkalno-gospodarczy	46		
dom mieszkalny	47		
dom mieszkalno-gospodarczy	81		

Tabela 7 Zabytki w obrębie Ratno Dolne

OBRĘB RATNO DOLNE			
Funkcja obiektu	Numer adresowy	Numer rejestru	Data wpisu do rejestru
zamkowo - parkowy zespół			
zamek		A/4553/286	11.06.1951
oficyna I, w zespole zamkowym			

oficyna II, w zespole zamkowym

taras z arkadową pergolą w zespole zamkowym

dom ogrodnika, w zespole zamkowym

oranżeria, w zespole zamkowym

mur ogrodu tarasowy środkowy, w zespole zamkowym

mur ogrodu tarasowy dolny, w zespole zamkowym

schody do ogrodów podzamkowych, tarasy dolne

brama, w zespole zamkowym

mur górnych tarasów ogrodowych, w zespole zamkowym

schody na górnych tarasach ogrodowych, w zespole zamkowym

mur na górnych tarasach ogrodowych, w zespole zamkowym

kapliczka przydrożna, przy drodze na dziedzińcu

pawilon parkowy, w zespole zamkowym

brama do parku, w zespole zamkowym

mur zewnętrzny parkowy, w zespole zamkowym

stodoła-spichlerz, w zespole zamkowym-folwark

stajnia w zespole zamkowym-folwark

mur z bramą, do zabudowań folwarku

cmentarz rodowy rodziny von Johnston, na terenie parku

park A/4554/897/Wł 25.06.1982

dom ludowy, ob. dom mieszkalny 73

dom mieszkalny 13

dom mieszkalny 14

dom mieszkalny 15

dom mieszkalny 22

budynek gospodarczy, w zespole 22

willa 31

dom mieszkalny 33

dom mieszkalno-gospodarczy 49

dom mieszkalno-gospodarczy 49

budynek bramny w zespole 49

stajnia w zespole 49

dom mieszkalny 57

dom mieszkalno-gospodarczy 59

dom mieszkalny	60
dom mieszkalno-gospodarczy	63
budynek bramny w zespole	63
dom mieszkalno-gospodarczy	72
dom mieszkalny Nowy Świat	78
wiadukt na drodze do Polanicy	
wiadukt na drodze do Ścinawki Dolnej	
budynek dworca kolejowego, Ratno-Wambierzycy	

Tabela 8 Zabytki w obrębie Ratno Górne

OBRĘB RATNO GÓRNE	
Funkcja obiektu	Numer adresowy
kapliczka przy drodze do Wambierzyc, na końcu wsi	
dom ludowy, ob. dom mieszkalny	57
dom mieszkalny	1
budynek gospodarczy	1a
budynek bramny w zespole	1a
stodoła w zespole	1a
dom mieszkalny	11
dom mieszkalny	15
budynek gospodarczy w zespole	15
stodoła w zespole	15
szkoła, ob. dom mieszkalny	16
dom mieszkalny	22
dom mieszkalno-gospodarczy	24
dom mieszkalny	25
dom mieszkalno-gospodarczy	26
dom mieszkalno-gospodarczy	30
stodoła w zespole	30
brama w zespole	30
dom mieszkalno-gospodarczy	46
dom mieszkalny	48
dom mieszkalny	53

Tabela 9 Zabytki w obrębie Suszyna

OBRĘB SUSZYNA	
Funkcja obiektu	Numer adresowy
kapliczka przydrożna przy budynku	28
kapliczka przydrożna przy drodze do Raszkowa	
remiza strażacka	
d. folwark, ob. dom mieszkalny	3
obora w zespole	3
magazyn i wiata w zespole	3
stodoła I w zespole	3
stodoła II w zespole	3
brama w zespole	3
dom mieszkalno-gospodarczy	4
dom mieszkalno-gospodarczy I w zespole	13
dom mieszkalno-gospodarczy II w zespole	13
brama w zespole	13
dom mieszkalny	20
dom mieszkalny	21
dom mieszkalny	28
dom mieszkalno-gospodarczy	36
dom mieszkalny, ob. Straż Pożarna	36a
dom mieszkalny	66a
dom mieszkalny	75
dom mieszkalny	77

Tabela 10 Zabytki w obrębie Ścinawka Dolna

OBRĘB ŚCINAWKA DOLNA			
Funkcja obiektu	Numer adresowy	Numer rejestru	Data wpisu do rejestru
kościół paraf. p.w. św. Jakuba Apostoła			
plebania	20		
brama przy plebanii	20		
dom mieszkalny, ob. gosp. w zespole	20		
kościelny zespół			
kościół pomocniczy p.w. św. Stanisława Kostki		A/1942/933/Wł	22.06.1983

mur przy kościele pom. p.w. św. Satniśława Kostki				
cmentarz przykościelny (zlikwidowany)				
cmentarz parafialny				
kapliczka koło	25			
kapliczka przy drodze na Suszynę				
kapliczka przy młynie				
kapliczka Wygwizdów				
dworsko - ogrodowy zespół z folwarkiem				
dwór dóbr Schlosshof	17a	A/4757/896/Wł		31.12.1982
ogród dworski	17	A/4756/895/Wł		31.12.1982
mur ogrodu dworskiego				
oficyna I mieszkalno-gospodarcza w zespole dworskim				
oficyna II mieszkalno-gospodarcza w zespole dworskim				
budynek gospodarczy w zespole folwarku dworskiego	17			
stodoła, obora w zespole folwarku dworskiego	17			
stajnia w zespole folwarku dworskiego	17			
fontanna w zespole folwarku dworskiego	17			
brama w zespole folwarku dworskiego	17			
dwór, ob. dom mieszkalny w zespole folwarku Hildebrandtgut	17b			
oficyna, dom mieszkalno-gospodarczy w zespole	17			
obora-folwark gospodarczy w zespole dworskim				
stodoła-folwark gospodarczy, w zespole dworskim				
dwór folwarku Oberhof, ob. dom mieszkalny	91a			
stodoła - wozownia, w zespole dworskim	91a			
szpital św. Józef, ob. klasztor i Dom Opieki dla dorosłych	bn			
sierociniec św. Anioła Stróża, ob. Dom Opieki dla Dzieci niepełnosprawnych "Caritas"	21b			
dom mieszkalny	3			
budynek bramny, mieszkalno-gospodarczy	3			
dom ludowy, ob. dom mieszkalny	15			
dom mieszkalno-gospodarczy	22			
dom mieszkalny	22			
stajnia z wozownią w zespole	22			
stodoła w zespole	22			

brama przy budynku	22
dom mieszkalny	23
dom mieszkalno-gospodarczy	25
dom ludowy, ob. Klub Prasy i Książki, poczta	25a
dom mieszkalny	85
dom mieszkalny	103
budynek bramny, mieszkalno-gospodarczy w zespole	103
stodoła w zespole	103
dom mieszkalny	138
dom mieszkalny	156
stodoła I w zespole	156
stodoła II w zespole	156
brama w zespole	156
dom mieszkalno-gospodarczy	160
cegielnia, budynek wyrobowni	
cegielnia, budynek pieca	
cegielnia, budynek suszarni	
cegielnia, budynek suszarni	
cegielnia, magazyn cegły	
młyn, ob. Młyn gospodarczy	
dom młynarza w zespole młyna	
budynek gospodarczy w zespole młyna	
spichlerz w zespole młyna	
most przy drodze na Suszynę	
most	
wiadukt przy drodze do wygwizdowa	

Tabela 11 Zabytki w obrębie Ścinawka Górna

OBRĘB ŚCINAWKA GÓRNA			
Funkcja obiektu	Numer adresowy	Numer rejestru	Data wpisu do rejestru
dworsko - parkowy zespół			
dwór "Sarny", ob. nieużytkowany		A/4792/1946	26.06.1968
kaplica w zespole dworskim, ob. nieużytkowana		A/4792/1946	26.06.1968
budynek bramny w zespole dworskim, ob. nieużytkowany			

dwór "Letni"		A/4758/893/Wł	25.06.1982
budynek gospodarczy w zespole dworskim, ob. nieużytkowany			
oficyna mieszkalna I w zespole dworskim-folwark dworski			
obora I w zespole dworskim-folwark dworski			
obora II w zespole dworskim-folwark dworski			
owczarnia w zespole dworskim-folwark dworski			
stajnia w zespole dworskim-folwark dworski			
stodoła w zespole dworskim-folwark dworski			
wozownia w zespole dworskim-folwark dworski			
spichlerz		A/4761/905/Wł	25.06.1982
park		A/4759/891/Wł	25.06.1982
brama I w zespole dworskim - Sarny			
brama II w zespole dworskim - Sarny			
brama w parku, w zespole dworskim			
mur zewnętrzny w zespole dworskim Sarny			
most w zespole dworskim			
dom mieszkalny, w zespole dworskim Sarny	42		
dom mieszkalny, w zespole dworskim Sarny	43		
kapliczka przy moście			
kapliczka koło	27		
kapliczka naprzeciwko PKS			
kapliczka naprzeciwko, przy drodze polnej	25		
kapliczka naprzeciwko	60		
dom ludowy	38		
Zbiorcza Szkoła Gminna	9		
dom mieszkalny	1		
dom mieszkalny	18		
dom mieszkalno-gospodarczy	18		
budynek bramny	25		
dom mieszkalno-gospodarczy	27		
dom mieszkalno-gospodarczy	30		
dom mieszkalny	70		
dom mieszkalny	71		
dom mieszkalno-gospodarczy	72		

stodoła w zespole	72
dom mieszkalny	78
dom mieszkalny	79
dom mieszkalno-gospodarczy	79
dom mieszkalno-gospodarczy	80
dom mieszkalny	81
dom mieszkalno-gospodarczy	98

Tabela 12 Zabytki w obrębie Ścinawka Średnia

OBRĘB ŚCINAWKA ŚREDNIA				
Funkcja obiektu	Ulica	Numer adresowy	Numer rejestru	Data wpisu do rejestru
kościelny zespół				
kościół parafialny p.w. Marii Magdaleny			A/1763/1033	20.01.1964
budynek bramny z kostnicą w zespole kościoła paraf. p.w. Marii Magdaleny				
brama przy kościele paraf.				
mur przy kościele paraf.				
plebania przy kościele paraf.				
kościół pomocniczy p. w. Bożego Ciała			A/1764/1571	16.03.1966
kapliczka	Chrobrego	7		
kapliczka	Leśna			
kapliczka naprzeciwko	Sikorskiego	16		
kapliczka Bieganówek				
kościół poewangelicki, ob. Metodystów	Sikorskiego	20		
cmentarz metodystów				
dwór "Kapitanowo", ob. nieużytkowany	Sikorskiego	25	A/4760/892/Wł	25.06.1982
oficyna I mieszkalno-gospodarcza w zespole dworskim				
oficyna II mieszkalno-gospodarcza w zespole dworskim				
stajnia w zespole dworskim				
obora w zespole dworskim				
stodoła I - folwark w zespole dworskim				
stodoła II - folwark w zespole dworskim				
spichlerz - folwark w zespole dworskim				
budynek gospodarczy w zespole dworskim				
dwór, dawna prepozytura jezuicka	Wojska Polskiego	14	A/4766/1621/Wł	20.04.1998

oficyna mieszkalna w zespole dawnej prepozytury jezuickiej	Wojska Polskiego	13	A/4766/1621/Wł	20.04.1998
oficyna mieszkalna w zespole dawnej prepozytury jezuickiej	Wojska Polskiego	14	A/4766/1621/Wł	20.04.1998
dom mieszkalny w zespole dawnej prepozytury jezuickiej	Wojska Polskiego	13a	A/4766/1621/Wł	20.04.1998
oficyna, gospodarcza, ob. mieszkalna w zespole dawnej prepozytury jezuickiej	Wojska Polskiego	15b	A/4766/1621/Wł	20.04.1998
teatr, spichlerz, kaplica w zespole dawnej prepozytury jezuickiej			A/4766/1621/Wł	20.04.1998
stajnia, ob. oficyna mieszkalna w zespole dawnej prepozytury jezuickiej	Wojska Polskiego	15		
stajnie w pld. pierzei folwarku, ob. dom mieszkalny w zespole dawnej prepozytury jezuickiej	Wojska Polskiego	bn		
pawilon ujęcia wody	Wojska Polskiego		A/4766/1621/Wł	20.04.1998
park	Wojska Polskiego	14	A/4767/963/Wł	28.09.1983
folwark Księżno	Księżno			
spichlerz w folwarku Księżno	Księżno	1		
dom mieszkalny z murem w zespole folwarku	Księżno	1		
szkoła	Sikorskiego	34		
dom mieszkalny przy szkole	Sikorskiego	34		
szkoła, ob. Ośrodek Zdrowia	Sikorskiego	40		
dom mieszkalny	Bolesława Chrobrego	8		
dom mieszkalny	Konopnickiej	11		
dom mieszkalny	Konopnickiej	12		
dom mieszkalny	Konopnickiej	18		
dom mieszkalny	Konopnickiej	22		
dom mieszkalny	Konopnickiej	36		
dom mieszkalno-gospodarczy	Konopnickiej	38		
dom mieszkalno-gospodarczy, ob. dom katechetyczny	Konopnickiej	42		
dom mieszkalny	Kościuszki	13		
dom mieszkalno-gospodarczy	Leśna	4		
dom mieszkalno-gospodarczy	Leśna	5		
dom mieszkalny	Leśna	6		
dom mieszkalno-gospodarczy I	Leśna	11		
dom mieszkalno-gospodarczy II	Leśna	11		
stodoła w zespole	Leśna	11		
dom mieszkalno-gospodarczy, ob. nieużytkowany	Leśna	13		
dom mieszkalny	Leśna	13		

stodoła w zespole	Leśna	13
dom mieszkalny	Mickiewicza	4
dom mieszkalny	Mickiewicza	20
dom mieszkalny	Mickiewicza	29
dom mieszkalny	Mickiewicza	33
dom mieszkalny	Orzeszkowej	1
dom mieszkalny	Orzeszkowej	3
dom mieszkalny	Orzeszkowej	4
dom mieszkalny	Orzeszkowej	5
dom mieszkalno-gospodarczy	Sikorskiego	5
stodoła w zespole	Sikorskiego	5
dom mieszkalno-gospodarczy	Sikorskiego	13
budynek bramny w zespole	Sikorskiego	13
dom mieszkalno-gospodarczy	Wojska Polskiego	6
dom mieszkalno-gospodarczy	Wojska Polskiego	7
stodoła z przejazdem	Wojska Polskiego	7
dom mieszkalny	Wojska Polskiego	10
dworzec kolejowy	Kolejowa	
budynek mieszkalny dla pracowników kolei I	Kolejowa	
budynek mieszkalny dla pracowników kolei II	Kolejowa	
budynek gospodarczo - magazynowy w zespole dworca kolejowego	Kolejowa	
magazyn w zespole dworca kolejowego	Kolejowa	
parowozownia w zespole dworca kolejowego	Kolejowa	
elektrownia, ob. odlewnia żeliwa	22 Lipca	12
wieża fabryczna w zespole elektrowni	22 Lipca	12
łącznik w zespole elektrowni	22 Lipca	12
budynek rozdzielni w zespole elektrowni	22 Lipca	12
młyn przy drodze na Gorzanów		
dom młynarza przy drodze na Gorzanów		
budynek młyna, zespół młyna elektrycznego, piekarnia	Mickiewicza	34
budynek gospodarczy w zespole młyna	Mickiewicza	34
dom mieszkalny w zespole młyna	Mickiewicza	34
wiadukt drogowy	Konopnickiej	

wiadukt kolejowy przy dworcu PKP

park (Bieganówek)

A/4768/1169/Wł 28.03.1986

Tabela 13 Zabytki w obrębie Tłumaczów

OBRĘB TŁUMACZÓW			
Funkcja obiektu	Numer adresowy	Numer rejestru	Data wpisu do rejestru
kościół filialny p. w. Piotra i Pawła		A/1940/931/Wł	28.07.1983
cmentarz przykościelny			
kaplica grobowa rodziny Moschner na cmentarzu przykościelnym			
budynek bramny w zespole kościoła fil. p.w. św. Piotra i Pawła			
mur cmentarny			
kapliczka w centrum wsi			
kapliczka za	6 i 7		
kapliczka przy drodze Tłumaczów - Radków			
dworsko - parkowy zespół			
dwór	77	76/A/02	15.01.2002
mur przy dworze	77		
park dworski		A/4579/894/Wł	31.12.1982
dom mieszkalno-gospodarczy	1		
dom mieszkalno-gospodarczy	3		
dom mieszkalno-gospodarczy	7		
dom mieszkalno-gospodarczy	7		
dom mieszkalny	11		
dom mieszkalny	12		
stodoła w zespole	12		
dom mieszkalno-gospodarczy	13		
dom mieszkalno-gospodarczy	15		
dom mieszkalny	17		
stodoła	22		
dom mieszkalny	24		
stodoła w zespole	24		
stodoła	26		
dom mieszkalny	27		
dom mieszkalny	28		

dom mieszkalny	29
dom mieszkalno-gospodarczy	31
dom mieszkalny	33
dom mieszkalny	39
stajnia, ob.dom mieszkalno-gospodarczy	39
stodoła w zespole	39
mur z bramą w zespole	39
dom mieszkalny	40
dom mieszkalny	41
dom mieszkalny	42
dom mieszkalny	49
obora w zespole	49
stodoła, spichlerz w zespole	49
dom mieszkalno-gospodarczy	50
dom mieszkalny	50
stodoła w zespole	50
dom mieszkalny	57
dom mieszkalno-gospodarczy	59
dom mieszkalno-gospodarczy	60
dom mieszkalny	65
dom mieszkalny	66
dom mieszkalny	71
dom mieszkalny	73
dom mieszkalny	74
dom mieszkalny	85
dom mieszkalny	86
dom mieszkalny	87
dom mieszkalno-gospodarczy	89
dom mieszkalno-gospodarczy	90
dom mieszkalno-gospodarczy	107
stodoła w zespole	107
dom mieszkalny (Rudawa)	114
dom mieszkalny (Rudawa)	120
dom mieszkalno-gospodarczy (Rudawa)	120
stodoła w zespole (Rudawa)	120

budynek stacji kolejowej, ob. dom mieszkalny 10

wiadukt kolejowy 26

wiadukt kolejowy

Tabela 14 Zabytki w obrębie Wambierzyce

OBREB WAMBIERZYCE				
Funkcja obiektu	Ulica	Numer adresowy	Numer rejestru	Data wpisu do rejestru
kościół parafialny p. w. Narodzenia NMP			A/1678/133	02.01.1950
miejsce pocmentarne, ob. otoczenie bazyliki				
cmentarz komunalny				
plebania				
łącznik między placem kościelnym, a bazyliką				
schody do kościoła paraf. p.w. Narodzenia NMP				
kapliczka kalwaryjna (I) "Kuszenie Jezusa na pustyni, Góra Kalwaria	Góra Kalwaria		A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (II) "Kuszenie Na rogu Świątyni", Góra Kalwaria	Góra Kalwaria		A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (III) "Trzecie Kuszenie Jezusa, Góra Kalwaria	Góra Kalwaria		A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (IV) "Anioły usługują Jezusowi , Góra Kalwaria	Góra Kalwaria		A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (V) "Wstąpienie do Synagogi", Góra Kalwaria	Góra Kalwaria		A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (VI) "Wybór apostołów, Góra Kalwaria	Góra Kalwaria		A/4605/1947	07.11.1968
brama i schody przy kapliczce kalwaryjnej (VI) "Wybór apostołów, Góra Kalwaria	Góra Kalwaria		A/4605/1947	07.11.1968
Brama Betania	Szpitalna		A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (VII) " Jezusgłosi Zmartwychwstanie	Szpitalna		A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (VIII) "Wskreszenie Łazarza	Szpitalna		A/4605/1947	07.11.1968
Brama Benjamin	Szpitalna		A/4605/1947	07.11.1968
Brama Syjon	Szpitalna		A/4605/1947	07.11.1968
Brama Świątyni	Szpitalna		A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (IX) "Jezus w domu Szymona trędowatego"	Najśw. Marii Panny Pl.		A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (X) " Wjazd do Jerozolimy"	Najśw. Marii Panny Pl.		A/4605/1947	07.11.1968
połączenie kapliczki kalwaryjnej nr XI "Pożegnanie Jzusa z Marią" i "Ostatnia Wieczerza"	Najśw. Marii Panny Pl.		A/4605/1947	07.11.1968

kapliczka kalwaryjna (XII) "Jezus umywa nogi Apostołom"	Najśw. Marii Panny Pl.	A/4605/1947	07.11.1968
studnia "Źródło Marii"	Najśw. Marii Panny Pl.	A/4605/1947	07.11.1968
Brama Owcza	Polanicka	A/4605/1947	07.11.1968
Brama Getsemane	Objazdowa	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (XIII) "Jezus wstępuje do Ogrójca", Góra Kalwaria	Góra Kalwaria	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (XIV) "Jezus zastaje uczniów śpiących" Góra Kalwaria	Góra Kalwaria	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (XV) "Męka Duchowa", Góra Kalwaria	Góra Kalwaria	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (XVI) "Anioł pociesza Jezusa", Góra Kalwaria	Góra Kalwaria	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (XVII) "Pocałunek Judasza, Pojmanie", Góra Kalwaria	Góra Kalwaria	A/4605/1947	07.11.1968
Brama dolinna, ob.. Brama w Dolinie Josefata	Ciemna	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (XX) " Dom Annasza"	Ciemna	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (XXI) " Dom Kajfasza"	Ciemna	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (XXII) "Jezus w Ciemnicy"	Ciemna	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (XXIII) " Zaparcie się Św. Piotra"	Ciemna	A/4605/1947	07.11.1968
Brama Kapłańska, zw. Bramą Levi	Ciemna	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (XXIV) " W pałacu Heroda"	Ciemna	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (XXV) " Uzdrowienie Paralityka"	Ciemna	A/4605/1947	07.11.1968
Sadzawka Betseda (Owcza)	Ciemna	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (XXXVII-XXX) " Jezus powóznany z Barabaszem, Biczowanie, Cierniem Ukoronowanie, Oto Człowiek"	Ciemna	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (XXXI) " Wyrok Piłata"	Ciemna	A/4605/1947	07.11.1968
Brama przy Litostrotos	Ciemna	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (XXXII-XXXIII) " Boleść Marii, Jezus Bierze Krzyż"	Ciemna	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (XXXIV) " Pierwszy upadek"	Łukowa, Objazdowa	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (XXXVI) " Jezus spotyka swoją Matkę"	Łukowa, Objazdowa	A/4605/1947	07.11.1968
Brama Stara (Altes Tor), zwana Bramą Sądu	Łukowa, Góra Kalwaria	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (XXXVI) " Św. Weronika"	Łukowa, Góra Kalwaria	A/4605/1947	07.11.1968

kapliczka kalwaryjna (XXXVV) " Płaczące Niewiasty", Góra Kalwaria	Góra Kalwaria	A/4605/1947	07.11.1968
Brama Golgota, Góra Kalwaria	Góra Kalwaria	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (XXXVIII) " Drugi Upadek", Góra Kalwaria	Góra Kalwaria	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (XXXIX) " Jezus wzorem cierpliwości", Góra Kalwaria	Góra Kalwaria	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (XXXX) " Trzeci Upadek", Góra Kalwaria	Góra Kalwaria	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (XXXXI) " Szymon Cyrenejczyk", Góra Kalwaria	Góra Kalwaria	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (XXX XII) " Święte Schody", Góra Kalwaria	Góra Kalwaria	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (XXX XIII) " Matka Boska Bolesna", Góra Kalwaria	Góra Kalwaria	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna " Męczeńska śmierć Św. Ignacego z Antiochii ", Góra Kalwaria	Góra Kalwaria	A/4605/1947	07.11.1968
Grota z figurą Matki Bożej , Góra Kalwaria	Góra Kalwaria	A/4605/1947	07.11.1968
Pustelnia, ob.. Muzeum Kalwaryjne, Góra Kalwaria	Góra Kalwaria	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (XXXIV) " Brama Sądu ", Góra Kalwaria	Góra Kalwaria	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (XXXV) " Jezus gotuje się na śmierć", Góra Kalwaria	Góra Kalwaria	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (XXXVI) " Obnażenie z szat", Góra Kalwaria	Góra Kalwaria	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (XXXVII) " Przybicie do krzyża", Góra Kalwaria	Góra Kalwaria	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (XXXVIII) zwana kapliczką Św. Krzyża ", Góra Kalwaria	Góra Kalwaria	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (50) "Zdjęcie z Krzyża", Góra Kalwaria	Góra Kalwaria	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (51) " Pieta ", Góra Kalwaria	Góra Kalwaria	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (52) "Rozpacz Judasza ", Góra Kalwaria	Góra Kalwaria	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (53) "Namaszczenie", Góra Kalwaria	Góra Kalwaria	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (54) "Grób Święty", Góra Kalwaria	Góra Kalwaria	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczki kalwaryjne (55-57) " Skrucha Św. Piotra", "Jezus ukazujący się Św. Marii Magdalenie", "Modlitwa Pańska", Góra Kalwaria	Góra Kalwaria	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (57) "Wniebowstąpienie Jezusa", Góra Kalwaria	Góra Kalwaria	A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka Wyznania Wiary, Góra Kalwaria	Góra Kalwaria	A/4605/1947	07.11.1968

kapliczka kalwaryjna (58-59) " Serce Jezusa" i "Św. Wilgefortis"	Ciemna, Łukowa, Objazdowa		A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (61) " Ścięcie Św. Jakuba Starszego"	Najśw. Marii Panny Pl.		A/4605/1947	07.11.1968
Brama Św. Stefana (62)	Najśw. Marii Panny Pl., Wiejska		A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (63) "Ukamieniowanie Św. Szczepana"	Najśw. Marii Panny Pl.		A/4605/1947	07.11.1968
Sadzawka Siloe	Najśw. Marii Panny Pl.		A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (64) "Jezus uzdrowia ślepego od urodzenia"	Najśw. Marii Panny Pl.		A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (65) " Przemienienie na Górze Tabor", Grota, Kapliczka Św. Franciszka Serafickiego	Góra Synaj		A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (66) " Rozesłanie Apostołów"	Góra Synaj		A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (67) " Mojżesz przed krzewem gorejącym"	Góra Synaj		A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna " Jezus spotyka uczniów w drodze do Emaus"	Góra Synaj		A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (68 i 69) " Nadanie Dziesięciu przykazań" i "Grób Św. Katarzyny"	Góra Synaj		A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (71) " Wieża Św. Barbary"	Góra Synaj		A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (72) p.w. Wszystkich Świętych	Góra Synaj		A/4605/1947	07.11.1968
Studnia Gyhon	Polanicka		A/4605/1947	07.11.1968
Brama Gyhon, Św. Florian	Polanicka		A/4605/1947	07.11.1968
kapliczka kalwaryjna (74) zw. Kaplicą Zmarłych			A/4605/1947	07.11.1968
budynek szopki	Objazdowa	6		
dom sądowy 70 Starszych, ob. dom mieszkalny	XXV- Lecia pl.	1		
Kapliczka przydrożna	Wiejska	24		
kapliczka przydrożna przy wyjeździe na Polanicę				
dwór, kuria majątkowa dóbr Magnisów, ob. dom mieszkalny	Noworudzka	9		
budynek gospodarczy w zespole dworu	Noworudzka	9		
szpital, ob. ZOZ	Szpitalna	12		
d. hotel, ob. restauracja turystyczna i dom wycieczkowy	Najśw. Marii Panny Pl.	1	A/4606/1416/AB/Wł	25.10.1994
d. stajnia w zespole z hotelem	Najśw. Marii Panny Pl.	1	A/4606/1416/AB/Wł	25.10.1994
dom handlowy, ob. biurowy	Najśw. Marii Panny Pl.	5		
dom mieszkalny	Ciemna	1		

gospoda, ob.dom mieszkalny	Ciemna	2
dom mieszkalny	Najśw. Marii Panny Pl.	1a
dom mieszkalny	Najśw. Marii Panny Pl.	2
dom mieszkalny	Najśw. Marii Panny Pl.	3
dom mieszkalny	Najśw. Marii Panny Pl.	4
dom mieszkalny	Najśw. Marii Panny Pl.	6
dom mieszkalny przy plebanii	Najśw. Marii Panny Pl.	12
dom mieszkalny	Noworudzka	1
dom ludowy, ob.dom mieszkalny	Noworudzka	2
dom mieszkalny	Noworudzka	3
dom mieszkalny	Noworudzka	6
dom mieszkalny	Objazdowa	3
dom mieszkalny	Objazdowa	4
dom mieszkalny	Podgórna	2
dom mieszkalny	Podgórna	5
dom mieszkalny	Podgórna	6
dom mieszkalny	Podgórna	7
dom mieszkalny	Podgórna	8
dom mieszkalny (Jelenia Głowa)	Podlesie	2
dom mieszkalny	Podlesie	5
dom mieszkalny	Polanicka	1
dom mieszkalny	Polanicka	3
dom mieszkalny	Polanicka	4
dom mieszkalny	Polanicka	5
dom mieszkalny	Polanicka	7
dom mieszkalny	Polanicka	9
dom mieszkalny	Polanicka	11
dom mieszkalny	Polanicka	13
dom mieszkalny	Polanicka	15
dom mieszkalny	Polanicka	19
dom mieszkalny	Szpitalna	1
dom mieszkalny	Szpitalna	2
dom mieszkalny	Szpitalna	2a
dom mieszkalny	Szpitalna	3

dom mieszkalny	Szpitalna	4
dom mieszkalny, ob. Zbiorcza Szkoła Gminna	Szpitalna	5
dom mieszkalny	Szpitalna	6
dom mieszkalny	Szpitalna	8
dom mieszkalny, ob. Zgromadzenie SS Franciszkanek	Szpitalna	13
dom mieszkalny	Szpitalna	16
dom mieszkalny	Szpitalna	18
dom mieszkalny	Wiejska	1
dom mieszkalny	Wiejska	2
dom mieszkalny	Wiejska	3
dom mieszkalny	Wiejska	4
dom mieszkalny	Wiejska	5
dom mieszkalno-gospodarczy	Wiejska	6
dom mieszkalny	Wiejska	7
dom mieszkalny	Wiejska	24
dom mieszkalny	Wiejska	28
dom mieszkalny	Wiejska	42
dom mieszkalny	Wiejska	43
dom mieszkalny	Wiejska	51
dom mieszkalny	Wiejska	65
dom mieszkalny, ob. nieużytkowany	Wiejska	70
dom mieszkalny, ob. nieużytkowany	Wiejska	71
dom mieszkalny, ob. gospodarczy	Wiejska	72
dom mieszkalny	Wiejska	73
dom mieszkalny	Wiejska	90
dom mieszkalno-gospodarczy, ob. Leśniczówka	Wiejska	

Wymienione zabytki architektury i budownictwa objęte są rygorami prawnymi wynikającymi z przepisów odrębnych.

2.4.4. Stanowiska archeologiczne

Obszar gminy Radków jest słabo rozpoznany pod względem archeologicznym. Jest to spowodowane utrudnionym dostępem terenu do badań (duże zwarte kompleksy leśne, obszar górski). Na obszarze opracowania znajdują się następujące stanowiska archeologiczne:

Tabela 15 Wykaz stanowisk archeologicznych na obszarze gminy Radków

Obręb	Nr obszaru	Nr stanowiska	Nr stanowiska w miejscowości	Funkcja obiektu	Oznaczenie na rysunku Studium
GAJÓW	92-23	1	1	śląd osadnictwa	A1
	92-22	6	2	śląd osadnictwa	A2
	92-23	14	3	śląd osadnictwa	A3
RADKÓW	92-22	1	1	nieokreślona (lokalizacja nieznana)	A4
	92-22	2	2	osada	A5
	92-22	3	3	śląd osadnictwa	A6
	92-22	4	4	osada (?)	A7
	92-22	5	5	śląd osadnictwa	A8
	93-22	1	6	śląd osadnictwa	A9
	93-22	2	7	śląd osadnictwa	A10
	93-22	3	8	śląd osadnictwa	A11
	93-22	4	9	śląd osadnictwa	A12
	93-22	5	10	śląd osadnictwa	A13
	93-22	6	11	osada (?)	A14
	RASZKÓW	93-23	5	1	śląd osadnictwa
RATNO DOLNE	93-23	1	1	śląd osadnictwa	A16
	92-23	13	2	obozowisko	A17
	92-23	15	3	śląd osadnictwa	A18
	92-23	16	4	śląd osadnictwa	A19
	92-23	17	5	śląd osadnictwa	A20
	92-23	18	6	śląd osadnictwa	A21
RATNO GÓRNE	92-22	7	1	śląd osadnictwa	A22
ŚCINAWKA DOLNA	93-23	3	1	śląd osadnictwa	A23
ŚCINAWKA GÓRNA	93-23	4	2	śląd osadnictwa	A24
	92-23	2	1	śląd osadnictwa	A25
ŚCINAWKA ŚREDNIA	92-23	3	2	śląd osadnictwa	A26
	92-23	4	1	śląd osadnictwa	A27
	92-23	5	2	osada	A28
	92-23	6	3	śląd osadnictwa	A29
	92-23	7	4	śląd osadnictwa	A30
	92-23	8	5	śląd osadnictwa	A31
	92-23	9	6	osada	A32

	92-23	10	7	osada	A33
	92-23	11	8	śląd osadnictwa	A34
	92-23	12	9	śląd osadnictwa	A35
TŁUMACZÓW	91-23	5	1	osada	A36
	91-23	6	2	osada	A37
	91-23	7	3	osada	A38
	91-22	1	4	osada	A39
	91-22	2	5	śląd osadnictwa	A40
	91-22	3	6	osada	A41
	91-22	4	7	śląd osadnictwa	A42
	91-23	16	8	śląd osadnictwa	A43
	91-23	17	9	osada	A44
	91-23	18	10	śląd osadnictwa	A45
WAMBIERZYCE	93-23	2	1	śląd osadnictwa	A46

Dodatkowo, w „Studium środowiska kulturowego gminy Radków” (Wrocław, 1999) i wojewódzkiej ewidencji zabytków archeologicznych w miejscowościach Pasterka, Radków, Raszków, Ratno Dolne, Ratno Górne, Suszyna, Ścinawka Dolna, Ścinawka Górna, Ścinawka Średnia, Tłumaczów i Wambierzyce wyznaczono obszary obserwacji archeologicznej (strefy „OW”) dla miejscowości o średniowiecznej metryce, w której mogą zostać odkryte nowe stanowiska.

2.4.5. Historyczne układy urbanistyczne i ruralistyczne

W następujących miejscowościach na terenie objętym opracowaniem można wyodrębnić ukształtowane historycznie układy urbanistyczne i ruralistyczne o genezie średniowiecznej:

- Radków
- Pasterka
- Karlów
- Raszków
- Ratno Dolne
- Ratno Górne
- Suszyna
- Ścinawka Dolna
- Ścinawka Górna
- Ścinawka Średnia
- Tłumaczów
- Wambierzyce

Poza miejscowościami w sposób wyraźny ukształtowane są również układy niewielkich kolonii.

2.5. Warunki i jakość życia mieszkańców

2.5.1. Demografia

Podstawowe dane o ludności

Podstawowymi miernikami charakteryzującymi zbiorowość ludzką jest jej liczebność i rozmieszczenie. Gmina Radków liczy 9155 osób (stan wg GUS, 2016); w tym w mieście Radków 2422 osób (26,5% ogółu ludności gminy).

Łączna liczba mieszkańców 12 wsi gminy wynosi obecnie 6733 osoby (stan wg GUS, 2016), z zaznaczającym się wyraźnie regresem zaludnienia w latach 1985-1989 i 1993-1996. Maksimum zaludnienia obszarów wiejskich przypada na 1985 rok (7.810) i 1993 rok (7.823).

Tabela 16 Liczba mieszkańców w gminie Radków (dane ewidencji gminy, GUS)

Rok	Miasto Radków	Wsie gminy	Ogółem miasto + gmina	Dane uzyskane z:
1980	2332	7722	10054	WUS
1985	2265	7810	10075	WUS
1990	2560	7711	10271	WUS
1995	2606	7691	10363	WUS
2000	2591	7098	6989	GUS
2005	2470	6944	9414	GUS
2010	2518	6946	9464	GUS
2015	2447	6751	9198	GUS

Tabela 17 Aktualny stan zaludnienia na obszarze gminy Radków (dane GUS, 2016 r.)

	mężczyźni	kobiety	ogółem
Miasto Radków	1184	1238	2422
Wsie gminy	3427	3306	6733
Ogółem miasto i gmina	4611	4544	9155

Gminę zamieszkuje 4 611 mężczyzn oraz 4 544 kobiety. Współczynnik feminizacji, to jest stosunek liczby kobiet na 100 mężczyzn, wynosi około 99 i jest niższy od wartości charakteryzującej województwo dolnośląskie – 108 oraz powiat kłodzki - 107 (wg danych GUS z 2016 r.).

Gęstość zaludnienia obszaru gminy wynosi średnio 66 os/km². Jest więc niższa niż w całym województwie dolnośląskim: 146 os/km² oraz w powiecie kłodzkim: 99 os/km² (wg danych GUS z 2015 r.).

Tabela 18 Wielkość zaludnienia poszczególnych wsi (dane z UG Radków)

Miejscowość	1989 r.	1996 r.	2010 r.	2016 r.
Gajów	67	42	48	44
Karłów	75	62	55	53
Pasterka	39	28	20	24
Raszków	265	232	207	197
Ratno Dolne	514	480	454	443
Ratno Górne	316	308	287	269
Suszyna	234	211	224	237
Ścinawka Dolna	1278	1265	1198	1128
Ścinawka Górna	660	671	664	600
Ścinawka Średnia	2657	2414	2238	2152
Tłumaczów	608	583	542	541
Wambierzyce	1051	1060	971	895
Ogółem wieś gminy	7764	7356	6908	6583
Ludność zameldowana czasowo	-	150	-	-
Razem:	7764	7506	6908	6583

Struktura wieku mieszkańców

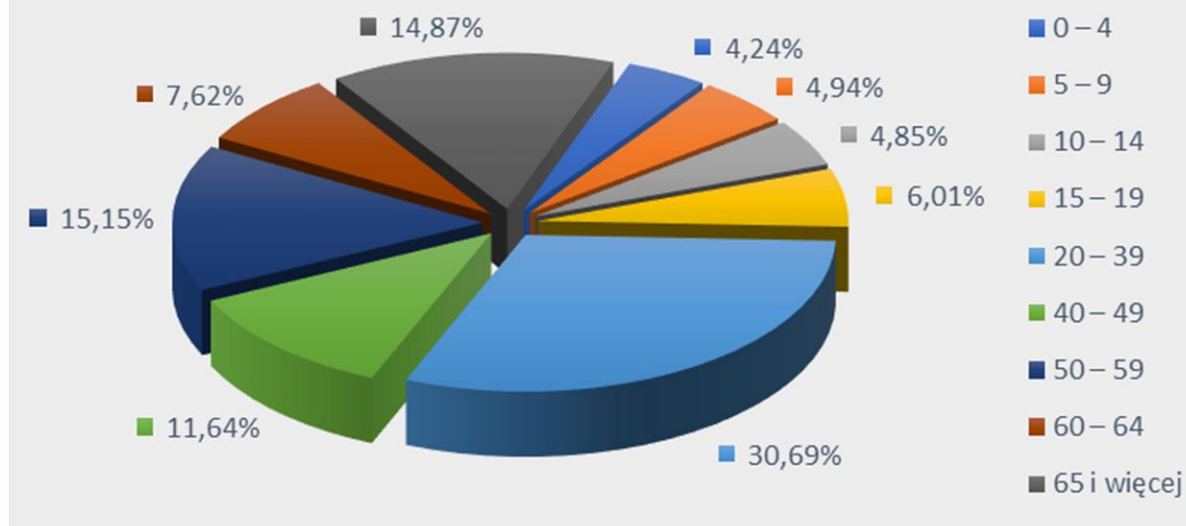
Na liczbę ludności decydujący wpływ mają dwa czynniki: ruch naturalny oraz wędrowny ludności. Te z kolei zdeterminowane są przez strukturę ludności według wieku i płci.

Struktura ludności według wieku określa proces starzenia się ludności, definiowany najogólniej jako zmiany stanu i struktury według wieku ludności, polegające na wzroście w ogólnej liczbie udziału osób starszych. Za granicę starości przyjmuje się umownie wiek 60 lat. Obecnie ludność województwa dolnośląskiego, podobnie jak całej Polski starzeje się. Jednak na wsi i małych miastach udział dzieci i młodzieży jest większy co powoduje, że pod względem struktury wieku mieszkańców gminę Radków obecnie możemy określić jako jednostkę młodą.

Tabela 19 Struktura wieku (wg. ewidencji gminy, aktualna na rok 2016)

Przedziały wiekowe w latach	Miasto	Wsie gminy	Ogółem	%
0 – 4	95	287	382	4,24
5 – 9	105	340	445	4,94
10 – 14	119	318	437	4,85
15 – 19	137	405	542	6,01
20 – 39	739	2028	2767	30,69
40 – 49	291	759	1050	11,64
50 – 59	356	1010	1366	15,15
60 – 64	184	503	687	7,62
65 i więcej	408	933	1341	14,87
ogółem	2544	6583	9017	100,00

Struktura wieku mieszkańców gminy Radków - rok 2016

Wykres 2 Struktura wieku mieszkańców gminy Radków na rok 2016

[źródło: Opracowanie własne na podstawie ewidencji gminy na rok 2016]

Korzystny rozkład demograficzny ludności potwierdza struktura mieszkańców w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy: dla mężczyzn przyjęto wiek 18 – 64 lata, a dla kobiet 18 – 59 lat.

Tabela 20 Ludność gminy Radków w podziale na grupy produkcyjne w 2016 roku [źródło: GUS]

Ludność w wieku	[liczba osób]	Gmina Radków [liczba osób]	Gmina Radków (%)	Powiat kłodzki (%)	Województwo dolnośląskie (%)	
Przedprodukcyjnym	wieś	1109	1468	16,03	15,36	16,79
	miasto	359				
Produkcyjnym	wieś	4367	5917	64,63	61,84	62,00
	miasto	1550				
Poprodukcyjnym	wieś	1257	1770	19,34	22,80	21,21
	miasto	513				

Ludność w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjni i poprodukcyjni) stanowi 35,37% całej zbiorowości gminy Radków. Od kilku lat rośnie, także w ujęciu relatywnym, zbiorowość mieszkańców zdolnych do pracy. Wpływ na to ma wejście w wiek dorosły osób z wyżu demograficznego, urodzonych w latach 80-tych XX wieku. Zwiększa się wskaźnik obciążenia demograficznego - ludności w wieku

poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (w roku 2016 wynosi 29,9). Struktura wieku produkcyjnego i nieprodukcyjnego mieszkańców gminy Radków jest korzystniejsza niż średnie wartości przyporządkowane dla powiatu i województwa. W gminie jest większy odsetek ludzi w wieku przedprodukcyjny i produkcyjnym niż w powiecie czy województwie.

Współczynnik obciążenia demograficznego, ustalony jako stosunek ludności nieprodukcyjnej do ludności w wieku produkcyjnym dla gminy Radków wynosi 54,7 osób i jest niższy od średniej w powiecie kłodzkim (61,7) oraz niższy niż w województwie dolnośląskim (61,33). Jego wartość w gminie Radków rozkłada się niekorzystnie, ponieważ wśród obywateli „nieprodukcyjnych” jest osoby „przedprodukcyjne” stanowią 83% osób „poprodukcyjnych”. Odnotowując zmiany struktury mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym oraz rosnącą liczebność roczników poprodukcyjnych, w ciągu najbliższych kilkunastu lat można przewidywać dalszy wzrost „obciążenia” demograficznego poprzez populację osób „poprodukcyjnych”.

Ruch naturalny i wędrowski ludności

Na przyrost naturalny ludności składają się zmiany w jej liczbie, powodowane przez urodzenia i zgony. Charakteryzujące go wartości określają nie tylko strukturę populacji według płci i wieku, ale także liczbę zawartych małżeństw, osób w wieku rozrodczym oraz zgonów. Wartości charakteryzujące ruch naturalny gminy Radków w 2016 roku rozkładają się korzystniej od średniej dla powiatu kłodzkiego i mniej korzystnie od uwarunkowań charakteryzujących całe województwo. Należy wziąć pod uwagę fakt stosunkowo niskiej populacji gminy Radków powodującej, że nawet jednostkowe przypadki mogą wpłynąć na końcowy obraz poszczególnych wskaźników statystycznych. Przeciętna stopa przyrostu naturalnego w gminach wiejskich i miejsko – wiejskich jest niższa niż w dużych aglomeracjach. Ta tendencja utrzymuje się także w gminie Radków. Współczynnik przyrostu naturalnego [na 1000 mieszkańców] w 2016 roku wyniósł tutaj -4,91 i był wyższy od średniej dla powiatu kłodzkiego (-5,34) oraz zdecydowanie niższy niż dla województwa dolnośląskiego (-1,07).

Tabela 21 Ruch naturalny w gminie Radków w roku 2016 (źródło: GUS)

Ruch naturalny ludności	Gmina Radków	Miasto Radków
	- wartości bezwzględne	
Małżeństwa	52	13
Urodzenia żywe	76	15
Zgony	121	31
Przyrost naturalny	-45	6

Współczynnik małżeństw, to jest liczba zawartych małżeństw na 1000 ludności ogółem, w 2016 roku w gminie Radków wyniósł 5,7 i był wyższy od współczynnika w powiecie (4,9) oraz w województwie (4,8). Współczynnik rodności, określający liczbę urodzeń żywych badanego okresu na 1000 ludności ogółem, wyniósł dla gminy w 2016 roku 8,29 i był wyższy od średniej dla powiatu (7,11), ale niższy niż dla województwa dolnośląskiego (9,45). Natomiast umieralność społeczeństwa, mierzona współczynnikiem zgonów (liczba zgonów na 1000 ludności), wyniosła 13,2 i była wyższa od wartości charakteryzującej powiat kłodzki (12,45), oraz województwo dolnośląskie (10,53).

Tabela 22 Podstawowe współczynniki określające ruch naturalny ludności w 2016 roku w gminie Radków (na 1000 mieszkańców) [źródło: GUS]

Współczynnik	Gmina Radków	Miasto Radków	Powiat kłodzki	Województwo dolnośląskie
Małżeństwa	5,7	5,4	4,9	4,8
Urodzenia żywe	8,29	6,18	7,11	9,45
Zgony	13,2	12,77	12,45	10,53
Przyrost naturalny	-4,91	-6,59	-5,34	-1,07
Saldo migracji	-5,2	-7,0	-2,0	1,0

Migracje są drugim, obok przyrostu naturalnego, czynnikiem wpływającym bezpośrednio na liczbę ludności oraz jej rozmieszczenie. Obecna tendencja przemieszczania się, szczególnie młodych mieszkańców, z mniejszych do większych ośrodków osiedleńczych, a także za granicę powoduje, że saldo migracji wewnętrznej i zagranicznej w wielu gminach wiejskich i miejsko – wiejskich jest ujemne. Takie zjawisko obecnie zachodzi na terenie gminy Radków. W 2016 roku jej saldo migracji było ujemne i wyniosło -5,2.

Powyższe dane dotyczące demografii w gminie Radków sugerują, że w najbliższych latach należy spodziewać się dalszego spadku liczby mieszkańców, zarówno z przyczyn naturalnych (wyższy wskaźnik zgonów od wskaźnika urodzeń = ujemny przyrost naturalny) jak i z przyczyn ekonomicznych (ujemne saldo migracji). Szansą na powstrzymanie tej tendencji jest wszechstronna promocja walorów gminy w celu przyciągnięcia nowych osadników, najlepiej w wieku rozrodczym.

2.5.2. Warunki zamieszkiwania

Zasoby mieszkaniowe

Przeciętne wskaźniki dotyczące mieszkalnictwa w gminie Radków są zbliżone do poziomu występującego w skali kraju i województwa dolnośląskiego. Podobnie kształtuje się problematyka związana z gospodarką mieszkaniową, to jest:

- nadal wysoki odsetek mieszkań o niskim standardzie;
- ograniczone fundusze na remonty bieżące;
- niezaspokojone potrzeby kwaterunkowe ludności;
- wysoka przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie;
- mała powierzchnia użytkowa w m² na 1 osobę;
- wysoka przeciętna liczba osób na 1 izbę.

Na terenie gminy Radków występują dwa podstawowe typy zabudowy mieszkaniowej: zabudowa jednorodzinna oraz zabudowa mieszkalna w ramach zabudowy zagrodowej. Przeciętna wysokość zabudowy na wsi wynosi 2-3 kondygnacje. Na terenie miasta dodatkowo wyróżniamy zabudowę mieszkaniową wielorodzinną.

Standard mieszkań

Na podstawie statystyk prowadzonych przez Główny Urząd Statystyczny wynika, że w 2016 roku w gminie Radków istniało 3474 mieszkań. Średnia wielkość mieszkania w gminie Radków wynosiła 76,5 m² powierzchni użytkowej, co daje średnio około 26,3 m² na osobę. Średnia powierzchnia mieszkań w gminie jest większa niż w powiecie kłodzkim (68,7 m²), ale powierzchnia użytkowa przypadająca na jednego mieszkańca jest mniejsza (27,3 m²).

Tabela 23 Mieszkania w gminie Radków wyposażone w infrastrukturę techniczną w % ogółu mieszkań w roku 2016 (źródło: opracowanie własne na podstawie GUS, 2016 r.)

Infrastruktura techniczna (Udział w ilości mieszkań)	Wodociąg	Łazienka	Centralne ogrzewanie
miasto	98,4	90,0	65,3
obszar wiejski	97,1	83,4	63,3

Budownictwo mieszkaniowe

Na terenie gminy Radków w 2016 roku oddano do użytku 13 mieszkań, składających się z 66 izb. Łączna powierzchnia użytkowa nowo oddanych mieszkań wyniosła 1763 m². Wszystkie mieszkania oddano w systemie zabudowy jednorodzinnej. Średnia powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytku wynosiła 135,6 m².

Tabela 24 Mieszkania w gminie Radków oddane do użytku w 2011 roku [źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, 2012 r.]

Wyszczególnienie	Gmina Radków
Mieszkania oddane do użytkowania na 10 000 ludności	9
Mieszkania oddane do użytku w budownictwie indywidualnym	8
Liczba lokali socjalnych	26
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	76,3
Przeciętna ilość izb w mieszkaniu	3,87

Gmina koncentruje się na zbywaniu lokali w budynkach o stanie technicznym średnim i dobrym, w których powstały wspólnoty mieszkaniowe z udziałem gminy, dążąc do pełnego ich wykupu oraz na zbywaniu lokali w budynkach komunalnych o stanie technicznym średnim i dobrym, warunkując realizację transakcji od stuprocentowej sprzedaży lokali w danym budynku. W roku 2017 planowana jest sprzedaż 20 lokali mieszkalnych. W kolejnych latach: 2018 – 20, od 2019 do 2021 po 15 mieszkań. Poprzez uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, gmina wychodzi naprzeciw potrzebom budownictwa mieszkaniowego indywidualnego.

Źródłem ujemnego salda migracji są czynniki endo i egzogeniczne. Gmina powinna dołożyć wszelkich starań, aby polityka mieszkaniowa stworzyła możliwości do osiedlania się na terenie gminy. Ulegające poprawie wskaźniki zatrudnienia w całym województwie dolnośląskim powinny pozytywnie wpłynąć również na sytuację mieszkaniową w gminie Radków. Atrakcyjne walory krajobrazowe oraz ożywienie gospodarcze są szansą na odwrócenie dotychczasowych, niekorzystnych tendencji. Należy więc promować tereny przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe.

2.5.3. Oświata i wychowanie

Na terenie gminy Radków sieć oświatowa składa się z następujących placówek publicznych:

- Gminne Przedszkole Publiczne z Oddziałami Integracyjnymi z siedzibą w Radkowie, ul. Konstytucji 3-go Maja 1, 57-420 Radków z oddziałami w:

- Radkowie przy ul. Konstytucji 3-go Maja 1, 57-420 Radków,
- Ścinawce Średniej przy ul. Kościuszki 14, 57-410 Ścinawka Średnia,
- Tłumaczów 46, 57 - 410 Ścinawka Średnia,

- Gminne Przedszkole Publiczne w Wambierzycach przy ul. Ks. Tadeusza Michalika 5 wchodzące w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego,

- Gminne Przedszkole Publiczne w Ścinawce Dolnej 21a wchodzące w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego.

*Tabela 25 Wybrane wskaźniki dla gminy Radków charakteryzujące szkolnictwo i oświatę w roku 2016
[źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS]*

Wyszczególnienie	Gmina Radków
Liczba miejsc na 1 przedszkole	96
Miejsca w przedszkolach	293
Liczba uczniów na 1 szkołę podstawową	92,8
Liczba uczniów szkół podstawowych	503
Liczba uczniów szkół gimnazjalnych	204
Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	13

Wskaźniki dotyczące poszczególnych typów sieci oświatowej są zróżnicowane. Przeciętna liczba wszystkich dzieci przypadająca na 1 obiekt w przedszkolach jest porównywalna ze wskaźnikami charakteryzującymi powiat kłodzki i województwo dolnośląskie.

Oceniając system oświaty na terenie gminy Radków należy zauważyć, że sieć przedszkoli i szkolnictwa podstawowego zaspakaja rzeczywiste oczekiwania społeczne tj.: dostęp do edukacji jest szeroki, edukacja jest na poziomie dobrym, poziom zadowolenia z dostępu do przedszkola jest wysoki, zauważa się również wzrost zadowolenia z istnienia wielu placówek oraz dostateczne zabezpieczenie dzieci i młodzieży do różnych form spędzania wolnego czasu.

Młodzież z gminy Radków korzysta również z bogatej sieci placówek zlokalizowanych poza granicami administracyjnymi gminy, głównie w Nowej Rudzie, Kłodzku, Wałbrzychu oraz we Wrocławiu. Dotyczy to pobierania nauki w szkołach średnich o innych specjalizacjach niż w miejscowych placówkach oraz na wyższych uczelniach.

Obecnie gminna i powiatowa sieć oświatowa jest wystarczająca z punktu widzenia potrzeb w zakresie wychowania przedszkolnego oraz szkolnictwa podstawowego, i nie przewiduje się w najbliższych latach budowy nowej bądź likwidacji żadnej z funkcjonujących obecnie placówek. Jednakże w dłuższej perspektywie, w związku z postępującym niżem demograficznym, możliwe będzie zmniejszenie liczby szkół podstawowych.

2.5.4. Kultura

Rozpowszechnianiem kultury na terenie całej gminy zajmuje się Gminne Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Radkowie zlokalizowane przy ul. Handlowej 11 w Radkowie. Gminne Centrum Kultury wychodzi z szeroką i zróżnicowaną ofertą inicjatyw kulturalnych.

Na terenie gminy działa Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Radków im. Karola Estreichera, ul. Rynek 7, 57-420 Radków posiadająca filie w miejscowościach: Wambierzyce (filia 1), Ścinawka Dolna (filia 2), Ścinawka Górna – Punkt Biblioteczny „Przy Granicy” (filia 3), Ścinawka Średnia – „Kraina Wyobraźni” (filia 4).

Na terenie Ścinawki Górnej, Tłumaczowa, Ratna Górnego, Ratna Dolnego, Wambierzyc, Raszkowa, Suszyny i Ścinawki Dolnej działają świetlice organizujące liczne zajęcia dla dzieci i młodzieży (również w okresie wakacyjnym).

Dodatkowo na terenie gminy działają:

- Centrum Inicjatyw Wiejskich w Ścinawce Górnej (działalność informacyjna, promocyjna, szkoleniowa, społeczna, kulturalno-patriotyczna, gastronomiczna i rozrywkowa),
- Sala widowiskowa „Sarny” w Ścinawce Górnej,
- Wiejskie Centrum Kultury, Integracji i Bezpieczeństwa Publicznego w Ścinawce Dolnej,
- Wiejskie Centrum Kultury, Integracji i Rekreacji w Wambierzycach,
- Centrum Kulturalno-Sportowo-Rekreacyjne w Ratnie Górnym,
- Sala widowiskowa w Ścinawce Średniej,
- Sala Domu Ludowego w Tłumaczowie.

Mieszkańcy mogą korzystać z różnych obiektów upowszechniania kultury na terenie całej gminy oraz miejscowości sąsiednich.

Władze samorządowe zamierzają nadal utrzymywać i kontynuować działalność istniejących placówek kulturalnych. Ponadto przyszłe działania powinny prowadzić do zachęcenia uczestnictwem w życiu kulturalnym Gminy coraz większej liczby mieszkańców. Osiągnąć to można między innymi poprzez szersze dostosowanie oferty w kierunku potrzeb różnych grup wiekowych, między innymi wzbogacając obecną ofertę oraz łącząc działalność instytucji kulturalnych z innymi rodzajami aktywności, szczególnie w dziedzinach: sportu, rekreacji, gastronomii czy rozrywki. W najbliższym czasie nie przewiduje się likwidacji żadnej z placówek kulturalnych.

2.5.5. Sport i wypoczynek

Sport i wypoczynek są ważnymi elementami prawidłowego rozwoju człowieka. Na terenie gminy znajdują się liczne obiekty sportowe takie jak:

- hala sportowa wraz z siłownią w Ścinawce Średniej przy ul. Sikorskiego 34B;
- 4 komplekсы boisk ORLIK 2012 (w Ścinawce Dolnej k/Zespołu Szkolno-Przedszkolnego, w Wambierzycach przy ul. Szpitalnej powyżej Zespołu Szkolno-Przedszkolnego, w Radkowie przy ul. Piastowskiej i w Tłumaczowie);
- kompleks boisk w Ścinawce Średniej przy ul. Mickiewicza;
- mały Orlik w Ratnie Górnym 4a przy Centrum Kulturalno-Sportowo-Rekreacyjnym;

- Wiejskie Centrum Kultury, Rekreacji i Integracji w Wambierzycach przy ul. Noworudzkiej 2 (sala gimnastyczna, siłownia);
- zastępcza sala gimnastyczna w Ścinawce Dolnej Nr 25;
- kompleks boisk przy obiekcie gimnazjum w Radkowie przy ul. Jagiellońskiej 2;
- sala gimnastyczna wraz z siłownią w Radkowie przy ul. Jagiellońskiej 2;
- place zabaw:
 - Radków – 3,
 - Ratno Dolne – 1,
 - Ścinawka Średnia – 2,
 - Ścinawka Dolna – 1,
 - Ścinawka Górna – 2,
 - Tłumaczów – 1,
 - Wambierzyce – 2,
 - Ratno Górne – 1,
 - Gajów – 1,
- zestawy siłowni zewnętrznych:
 - Wambierzyce,
 - Ścinawka Średnia,
 - Radków.

Główny Ośrodek stanowi Gminne Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Radkowie.

Na terenie gminy działają liczne sekcje i kluby sportowe takie jak:

- Uczniowski Klub Sportowy (UKS) „VICTORIA” w Ścinawce Średniej,
- Wambierzycki Ludowy Klub Sportowy (WLKS) w Wambierzycach,
- Międzyzakładowy Ludowy Klub Sportowy (MLKS) „Zjednoczeni” w Ścinawce Średniej,
- Ludowy Zespół Sportowy (LZS) „Wieża” Radków w Ścinawce Średniej,
- Ludowy Zespół Sportowy (LZS) „Granica” w Tłumaczowie,
- Uczniowski Klub Szachowy „GIECEK” w Radkowie,
- Klub Kolarski Ziemi Kłodzkiej „Klasyk Radkowski” w Radkowie.

Dodatkowo na terenie gminy działa Grupa Rajdowa Gór Stołowych, której członkowie zajmują wysokie miejsca w rajdach samochodowych.

Działania samorządu powinny nadal koncentrować się wokół rozwoju oraz upowszechniania na terenie gminy różnych form sportu i rekreacji. Analogicznie do przedsięwzięć związanych z kulturą, należy kontynuować możliwość zrzeszania się w klubach i sekcjach sportowych dla miejscowej młodzieży.

2.5.6. Turystyka i rekreacja

Przedstawione w rozdziałach 1.3. i 1.4. Uwarunkowań walory przyrodnicze i kulturowe gminy Radków determinują jej atrakcyjność turystyczną. Należą do nich przede wszystkim: rzeźba terenu,

kompleksy leśne, bogata flora i fauna, obiekty i układy zabytkowe oraz położenie w sąsiedztwie Republiki Czeskiej.

Gmina Radków wraz z obszarem Parku Narodowego Gór Stołowych ma bardzo dobrze rozbudowaną i oznakowaną sieć szlaków turystycznych (pieszych i rowerowych). Wyznaczone szlaki umożliwiają podziwianie przyrody, krajobrazu i architektury.

Najpopularniejsze szlaki piesze to:

- Karłów - Szczeliniec Wielki- Karłów,
- Radków – Radkowskie Skały – Słoneczne Skały – Radków,
- Radków – Szczeliniec Wielki – Karłów,
- Karłów – Błędne Skały – Karłów,
- Radków – Skalne Wrota – Radków,
- Radkowski Szlak Pątniczny,
- Wambierzyce – Skalne Grzyby – Wambierzyce,
- Karłów – Pasterka- Ścianki – Pusta Ścieżka – Kamień Popielny – Karłów,
- Karłów- Machovska Lhota – Machov – Pasterka – Karłów,
- Karłów – Białe Skały – Karłów,
- Karłów – Ruiny Fortu Karola – Karłów,
- Radków – Nowy Świat – Wambierzyce,
- Ścieżka Dydaktyczna Skalnej Rzeźby,
- Szlak Papieski.

Najbardziej znane szlaki rowerowe to m.in.:

- Międzynarodowa Trasa Rowerowa „Góry Stołowe” (długość 126 km; na terenie Polski 65 km (przejście graniczne Tłumaczów – Gajów – Radków - Ratno Dolne – Wambierzyce – Studzienna – Chocieszów – Wolany – Polanica Zdrój – Szczytna – Duszniki Zdrój – Słoszów – Kuln – Gołaczów – Dańczów – Kudowa Zdrój – przejście graniczne Czerмна/Malá Čermná),
- Międzynarodowa Trasa Rowerowa Ściany (przebiega przez centrum PNGS; długość trasy po stronie Polskiej to 19 km; Bożanov/Radków – Radków – Karłów – przejście graniczne Ostra Góra/Machovka Lhota),
- Trasa Rtyne – Karłów (przejście graniczne Kudowa Słone/Nachod – Słone – Czerмна – Pstrążna – Rozdroże pod Lelkową – Polana YMCA – Szosa Stu Zakrętów – Karłów; 17,5 km),
- Trasa Szczeliniec (Karłów – Pasterka – Droga nad Urwiskiem – Skalne Grzyby – Batorów – Karłów; 24 km).

Zimą tereny niezabudowane służą amatorom narciarstwa biegowego. Na terenie Karłowa istnieją wytyczone szlaki narciarstwa biegowego oraz wypożyczalnie sprzętu.

Na terenie gminy istnieje rozbudowana baza noclegowa, na którą składają się m.in., domy gościnne, agroturystyki, ośrodki wypoczynkowo-kolonijne, schroniska, campingi, prywatne pokoje i mieszkania. W pobliżu znajduje się hotel „Karłów”. Rozbudowanie bazy rekreacyjno-wypoczynkowej i turystycznej, wiąże się z rozwojem i promocją Gminy Radków oraz jej rozwojem gospodarczym.

Istotny jest rozwój różnych form ekoturystyki takich jak:

- krajoznawcza – polegająca na zwiedzaniu różnych miejsc i obiektów. Ta forma dotyczy zarówno turystów wypoczywających kilka godzin, jak i kilku dni;
- rekreacyjna weekendowa – przyjazdy w wolne dni od pracy z możliwością zakwaterowania, połączona z różnymi formami turystyki specjalistycznej;
- turystyka specjalistyczna: turystyka rowerowa, obserwacje przyrody, fotografika, hippika; myślistwo; wędkarstwo; grzybobranie.

Aby osiągnąć wyżej wymieniony cel należy przede wszystkim:

- zainwestować w budowę nowych urządzeń i obiektów sportowo – rekreacyjnych;
- poszerzyć bazę noclegową, w tym gospodarstwa agroturystyczne, poprzez adaptację istniejących obiektów;
- zainwestować w rozwój bazy gastronomicznej;
- przygotować zabytki kultury i przyrody na przyjęcie turystów poprzez: urządzenie parkingów oraz inne działania zależne od specyfiki miejsca;
- zorganizować tereny do liniowej i obszarowej penetracji turystycznej na przyjęcie wypoczywających: pola biwakowe, wiaty, punkty widokowe, stanowiska do łowienia ryb, amfony, itp.

Wskazane jest wprowadzanie funkcji turystycznych do obiektów zabytkowych istniejących na obszarze gminy. Przede wszystkim poprzez adaptację na hotele, zajazdy lub pensjonaty z towarzyszącymi im usługami gastronomicznymi i rozrywkowymi. Aby wykorzystać istniejący potencjał tych obiektów należy doskonalić ich standard, dostosować infrastrukturę do wymogów architektonicznych, ekologicznych oraz ogólnych uwarunkowań ładu przestrzennego.

Rozwój turystyki powinien być powiązany z szeroką promocją walorów gminy w kraju i za granicą.

2.5.7. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

Na terenie gminy system ochrony zdrowia oparty jest na Niepublicznych Zakładach Opieki Zdrowotnej:

- 1) NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego Andrzej Banaszak, ul. Stołowogórska 2, 57-420 Radków,
- 2) NZOZ Przychodnia Rodzinna Marzanna Nasiłowska, ul. Sikorskiego 38D, 57-410 Ścinawka Średnia,
- 3) NZOZ „Medicus” A. Wacyk, E.Wacyk, J.Wacyk, ul. Mickiewicza 1, 57-410 Ścinawka Średnia,
- 4) NZOZ „Medicus” A. Wacyk, E.Wacyk, J.Wacyk, ul. Słoneczna 8, 57-420 Radków,
- 5) 5. NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego Krzysztof Piórkowski, 57-409 Ścinawka Dolna 16,

Dodatkowo na terenie gminy funkcjonują:

- 1) Apteka Pod Szczelińcem, ul. Rynek 5, 57-420 Radków,
- 2) Punkt apteczny „Familia” w Ścinawce Średniej, ul. Mickiewicza 1, 57-410 Ścinawka Średnia,
- 3) Gabinet Stomatologiczny Agnieszka Lis-Łukasik, ul. Słoneczna 8, 57-420 Radków,
- 4) Praktyka Stomatologiczna Ewelina Bania, ul. Mickiewicza 1, 57-410 Ścinawka Średnia.

Opieką społeczną na terenie gminy zajmuje się – Ośrodek Pomocy Społecznej w Radkowie z siedzibą w Ścinawce Średniej przy ul. Mickiewicza 16.

2.5.8. Cmentarze

Na terenie gminy znajduje się 6 cmentarzy - cmentarz parafialny w Radkowie, cmentarz parafialny w Ścinawce Dolnej, cmentarz parafialny w Tłumaczowie, cmentarz komunalny w Wambierzycach, cmentarz w Ścinawce Średniej oraz cmentarz na granicy Suszyny i Raszkowa. Szacuje się, że istniejące cmentarze zaspokajają potrzeby mieszkańców w perspektywie najbliższych kilkunastu lat.

2.5.9. Obiekty obrony cywilnej

Na terenie gminy Radków znajdują się obiekty obrony cywilnej takie jak:

- Posterunek Policji w Radkowie przy ul. Piastowskiej 11A (podlegający Komisarjatowi Policji w Nowej Rudzie);
- Straż Miejska w Radkowie przy ul. Piastowskiej 11;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Radkowie, ul. Piastowska 11A;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Ścinawce Dolnej, Ścinawka Dolna 25A,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Ścinawce Średniej, ul. Orzeszkowej 8,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Tłumaczowie, Tłumaczów 72,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Ratnie Dolnym, Ratno Dolne 52,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Wambierzycach, ul. Objazdowa 8A.

2.5.10. Rynek pracy – zatrudnienie i bezrobocie

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2016 r. wynosi 434 osoby, z czego 61 % stanowią kobiety. Udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2016 roku wynosiła 7,3 %, co jest niższe od wartości dla powiatu kłodzkiego w tym roku – 8,1 %.

W 2016 roku w gminie Radków zarejestrowanych w rejestrze REGON było 780 podmiotów, z tego 27 w sektorze rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, 167 w sektorze przemysł i budownictwo oraz 586 w sektorze pozostała działalność.

2.6. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

2.6.1. Zagrożenia powodziowe oraz wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej

Stopień zagrożenia powodziowego w dolinach rzecznych determinowany jest zarówno czynnikami naturalnymi, takimi jak: rzeźba terenu, gleba, budowa geologiczna, szata roślinna, natężenie opadów atmosferycznych, powierzchnia i ukształtowanie zlewni i jej poszczególnych dopływów, jak również czynnikami antropogenicznymi, takimi jak: regulacja koryt rzecznych, infrastruktura hydrotechniczna, stopień zagospodarowania dolin rzecznych.

Na terenie opracowania zagrożenie powodziowe stanowi rzeka Ścinawka, potok Włodzica i potok Pośna. Rzeki te mają reżim górski, co powoduje narażenie przyległych obszarów na występowanie

nagłych i gwałtownych powodzi. Największe zagrożenie występuje wiosną z powodu wiosennych roztopów oraz latem ze względu na największą liczbę opadów. W okresie katastrofalnej powodzi z lipca 1997 roku na terenie gminy zalana została całkowicie dolina Ścinawki aż do drogi wojewódzkiej nr 387. Niezbędne jest przeprowadzenie inwestycji mających na celu budowę oraz modernizację wałów przeciwpowodziowych na rzece Ścinawce. Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej przekazał gminom mapy zagrożenia i ryzyka powodziowego dla głównych rzek w Polsce. W gminie Radków mapy te obejmują tereny przyległe do rzeki Ścinawka. Prezentują obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest:

- niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%)
- średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 0,1%)
- wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%)

Powyższe obszary przedstawiono na rysunku Studium.

2.6.2. Inne zagrożenia

Z innych zagrożeń wymienić należy:

- zagrożenia pożarowe,
- zagrożenia związane ze skutkami innych klęsk żywiołowych takich jak huragany, śnieżyce itp.,
- zagrożenia związane z bliskim sąsiedztwem torów kolejowych, a mianowicie: wstrząsy i wibracje od przejeżdżających pociągów, iskrzenie i pylenie, możliwość skażenia terenu poprzez np. rozszczelnienie taboru,
- zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, głównie leśnictwa,
- działalność i awarie urządzeń energetyki, szczególnie sieci wysokiego napięcia (oddziaływania sieci),
- dzikie wysypiska odpadów,
- zagrożenie bezpieczeństwa mieszkańców (przestępczość).

Ochrona przeciwpożarowa

W zakresie ochrony przeciwpożarowej rejon gminy Radków podlega Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Kłodzku (KPPSP). Sprzęt Komendy Powiatowej Straży Pożarnej, który może być użyty do działania na terenie gminy to między innymi:

- ciężkie samochody gaśnicze;
- pojazdy ratownictwa technicznego;
- sprzęt operacyjny.

KPPSP w Kłodzku posiada 3 Jednostki Ratowniczo – Gaśnicze w miejscowościach Kłodzko, Nowa Ruda i Bystrzyca Kłodzka. Gmina Radków podlega JRG Nowa Ruda. Ponadto na terenie gminy funkcjonuje 6 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP) na terenie Radkowa, Ratna Dolnego, Ścinawki Dolnej, Ścinawki Średniej, Wambierzyc i Tłumaczowa.

Każda jednostka OSP dysponuje samochodem gaśniczym. Z punktu widzenia gospodarki przestrzennej nie przewiduje się dodatkowych potrzeb terenowych związanych z funkcjonowaniem jednostek PSP i OSP.

Bezpieczeństwo

Stan bezpieczeństwa w gminie w znacznym stopniu jest zdeterminowany przez funkcjonowanie stosownych jednostek powołanych w tym celu. Rejon gminy Radków podlega Komendzie Powiatowej Policji w Kłodzku i Komisariatowi Policji w Nowej Rudzie. Na terenie gminy znajduje się jeden posterunek policji w Radkowie przy ul. Piastowskiej 11A.

Dodatkowo na terenie miasta Radków funkcjonuje Straż Miejska. Na strukturę Straży Miejskiej w Radkowie składa się: Komendant Straży Miejskiej oraz 4 Funkcjonariuszy.

Z punktu widzenia gospodarki przestrzennej nie przewiduje się dodatkowych potrzeb terenowych związanych z funkcjonowaniem Policji i Straży Miejskiej.

Komunikacja – strefa uciążliwości akustycznej od dróg

Ograniczenia w zainwestowaniu na terenach o przekroczonych standardach akustycznych polegają na zakazie lokalizacji obiektów mieszkalnych lub innych wymagających ochrony przed hałasem, jeżeli wcześniej nie zostaną podjęte środki ograniczające emisję fal dźwiękowych. Przy lokalizowaniu obiektów budowlanych na terenach sąsiadujących z drogami należy uwzględnić strefy ograniczonego użytkowanie terenu, to jest:

- strefę wyłączoną z wszelkiej działalności budowlanej, wyznaczoną położeniem linii zabudowy – określoną w przepisach odrębnych;
- strefę uciążliwości dróg dotyczącą obiektów z pomieszczeniami na pobyt ludzi;
- strefę uciążliwości drogi wyznaczoną położeniem linii uciążliwości drogi.

Strefy ochrony wynikające z przepisów szczególnych dla typów dróg występujących na terenie opracowania przedstawione są w poniższej tabeli.

Tereny położone w strefie uciążliwości od linii i urządzeń elektroenergetycznych

Wzdłuż istniejących linii napowietrznych wysokiego napięcia 110kV znajdujących się na terenie opracowania należy zachować, wolne od zabudowy i dostępne dla prowadzenia prawidłowej eksploatacji linii, pasy terenu w odległości 40 m dla linii 110 kV (po 20 m po obu stronach linii, licząc w poziomie od osi linii);

Dla terenów znajdujących się w pasie technologicznym obowiązują przepisy odrębne.

2.7. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy

2.7.1. Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne

Zagadnienia dotyczące środowiska omówiono szczegółowo w dziale 2.3 Uwarunkowań Zagospodarowania Przestrzennego niniejszego Studium.

Zagadnienia dotyczące uwarunkowań ekonomicznych i społecznych omówiono szczegółowo w dziale nr 2.5 Uwarunkowań Zagospodarowania Przestrzennego niniejszego Studium.

2.7.2. Prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego

Zagadnienia dotyczące demografii omówiono szczegółowo w podsekcji nr 2.5.1 Uwarunkowań Zagospodarowania Przestrzennego niniejszego Studium.

2.7.3. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy

Jak wynika z danych GUS gmina Radków dzięki sprawnemu zarządzaniu osiąga niewielką nadwyżkę dochodów w stosunku do wydatków. Przykładowo w roku 2015 wyniosła ona około 3,7 mln zł, przy wydatkach na poziomie 35,7 mln i dochodach na poziomie 39,4 mln zł. Gmina skutecznie wykorzystuje środki z programów i projektów unijnych, ich udział w dochodach w 2015 roku wyniósł 3,6 mln zł. Gminę cechuje wysoka dostępność do infrastruktury społecznej. Liczba uczniów przypadająca na oddział w szkołach podstawowych wynosi zaledwie 15, natomiast w gimnazjach 20; istnieją 3 przedszkola oraz 3 placówki wychowania przedszkolnego. W Radkowie znajduje się 5 bibliotek oraz duży obiekt sportowo-rekreacyjny (odkryte kąpielisko) a także liczne sportowe i rekreacyjne obiekty terenowe. Stan dróg w gminie można określić jako średni. Tereny zainwestowane w większości posiadają dostęp do sieci uzbrojenia, odsetek ludności korzystający z instalacji wodociągowej w 2015 r. wynosił 99,6% natomiast z sieci kanalizacyjnej 58,4%.

Biorąc pod uwagę dotychczasowe bilansowanie dochodów i wydatków przy utrzymaniu wysokiego nasycenia infrastrukturą społeczną oraz szerokiego dostępu do infrastruktury technicznej i komunikacyjnej należy uznać, że kontynuacja dotychczasowej polityki gospodarczej zapewni wystarczające możliwości finansowania zadań własnych gminy związanych z inwestycjami na obecnych i projektowanych terenach przeznaczonych do zabudowy.

2.7.4. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

2.7.4.1. Informacje ogólne

Podstawą opracowania są: art. 41 pkt 1 lit. b oraz art. 41 pkt 3 lit. a ustawy „o rewitalizacji” z dnia 9 października 2015 r. Opracowanie wykonano w celu ustalenia możliwości dopuszczenia lokalizacji nowej zabudowy (w podziale na funkcje) w aktualizowanym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Radków.

2.7.4.2. Wykorzystane dane oraz ich źródła

W opracowaniu wykorzystano dane, które można pogrupować na kilka kategorii:

- dane statystyczne i prognostyczne: GUS, EUROSTAT a także prognozy zatrudnienia udostępnione jako wynik badań przeprowadzonych przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych „IPISS” na stronie internetowej np.prognozowaniezatrudnienia.pl
- dane przestrzenne: mapa ewidencyjna gminy Radków, dane WMS z serwisu geoportal.gov.pl
- obowiązujące dokumenty planistyczne: obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
- opracowania własne: inwentaryzacja urbanistyczna, własne obliczenia powierzchniowe i ilościowe

2.7.4.3. Opis zastosowanych metod

1) BIL. 1. W celu określenia maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę:

BIL.1.1. Zgromadzono wstępne dane o maksymalnym dostępnym przybliżeniu (dążono do uzyskania danych dla gminy) oraz określono wstępne wskaźniki obecne i prognozowane, dotyczące m.in.:

- liczby ludności w grupach wiekowych,
- liczby i wielkości gospodarstw domowych,
- wskaźników zatrudnienia w grupach wiekowych,
- udziału pracujących w poszczególnych sektorach gospodarki,
- liczby pracujących w podziale na wielkość podmiotów,
- liczby mieszkań,
- powierzchni użytkowej dla budynków i działek w podziale na różne funkcje zabudowy,
- liczby i udziału budynków w podziale na różne funkcje zabudowy,
- intensywności dla różnych typów zabudowy,
- wzajemnych stosunków różnych rodzajów powierzchni (terenów netto, pow. całkowitej, pow. użytkowej).

BIL.1.2. Określono funkcje zabudowy, do których przyporządkowano różne rodzaje przeznaczeń terenów określonych w miejscowych planach, i dla których dokonano późniejszych obliczeń:

- **RM** – zabudowa zagrodowa
- **MN** – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna

- **MNU** – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługami innymi niż publiczne realizowanymi przez podmioty zatrudniające do 9 osób
- **MWU** – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna z usługami innymi niż publiczne realizowanymi przez podmioty zatrudniające do 9 osób
- **U** - usługi rynkowe realizowane przez podmioty zatrudniające powyżej 9 osób
- **UP** – usługi publiczne (nierynkowe)
- **P**- zabudowa produkcyjna i magazynowa

BIL.1.3. Określono funkcje zabudowy, które należy wykluczyć z bilansowania:

Z bilansowania wykluczono „zdeterminowane” funkcje zabudowy. Funkcje te to takie przeznaczenia, które nie posiadają swobody lokalizacji a ich położenie determinuje określony czynnik posiadający niezmienną lokalizację. Przykładem funkcji zdeterminowanej jest przeznaczenie górnicze terenu, którego lokalizacja poza złożem kopaliny oraz jej bliskim sąsiedztwem nie będzie miała żadnego uzasadnienia.

Funkcjami zabudowy, które wykluczono z bilansowania w niniejszym studium są:

- **PG i PGz** – „tereny związane z eksploatacją złóż” i „tereny przeznaczone na zwałowanie mas ziemnych”. Zapotrzebowanie na powierzchnię terenów dla tych funkcji determinuje bezpośrednio lokalizacja, rozległość oraz zasobność złóż kopalin występujących na terenie gminy.
- **UT** – „Tereny usług turystyki” - zapotrzebowanie na obecność tych terenów determinuje bliskość do obiektów i obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, krajobrazowych, architektonicznych, kulturowych, sportowych lub innych powodujących chęć ich odwiedzania. Poza czynnikami determinującymi lokalizację dodatkowym powodem wykluczenia tej funkcji z udziału w bilansowaniu jest brak możliwości ustalenia zapotrzebowania powierzchni. Przeznaczenia tego terenu zawierają zarówno powierzchnie otwartych akwenów z kąpieliskami oraz parków i ogrodów tematycznych o minimalnej intensywności zabudowy jak i budynki hotelowe i pensjonatowe, gdzie intensywność może być większa. W celu minimalizacji wpływu na pozostałe funkcje biorące udział w bilansowaniu wykluczono dla tych terenów możliwość lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, usług niezwiązanych z obsługą ruchu turystycznego oraz innych przeznaczeń dopuszczonych na pozostałych terenach.

BIL.1.4. Zidentyfikowano dodatkowe czynniki wewnętrzne i zewnętrzne oraz określono ich wpływ na wyniki obliczeń dla poszczególnych rodzajów zabudowy:

- wpływ sąsiadującego w ustalonej odległości ośrodka miejskiego o różnej wielkości,
- wpływ dostępu w ustalonej odległości do sieci transportowej (węzeł autostrady lub drogi ekspresowej, droga krajowa, bocznicą kolejowa),

- wpływ obecności głównych form ochrony przyrody, cennych obiektów zabytkowych lub innych atrakcji turystycznych,

- konieczność relokacji zabudowy z obszarów zagrożeń takich jak: obszary szczególnego zagrożenia powodzią, obszary zagrożone ruchami masowymi oraz inne, dla których zgodnie z przepisami odrębnymi obowiązują zakazy zabudowy lub istotne ograniczenia w zabudowie i użytkowaniu terenów,

- wpływ działań urzędu miasta / gminy mających bezpośrednio na celu pozyskanie nowych mieszkańców.

BIL.1.5. Obliczono współczynniki korygujące na podstawie dodatkowych czynników wewnętrznych i zewnętrznych.

BIL.1.6. Ustalono i obliczono przydatne w dalszych obliczeniach wartości pochodne wynikające z przekształcenia danych i wskaźników wstępnych.

BIL.1.7. Dokonano obliczeń maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę w podziale na funkcję z uwzględnieniem współczynników korygujących, wyrażonego w kilku rodzajach jednostek ilościowych i powierzchniowych.

2) BIL.2 W celu oszacowania chłonności obszarów w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w podziale na funkcje zabudowy:

BIL.2.1. Określono granice terenów w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej wg następujących warunków:

- w skład zwartej struktury wchodzi działki zabudowane lub niezabudowane posiadające bezpośrednie lub pośrednie sąsiedztwo z działką zabudowaną przy czym ilość działek niezabudowanych pomiędzy działkami zabudowanymi nie może być większa niż 3, a ich odległości nie dłuższa niż 90,0 m,

- w przypadku działek o dużej powierzchni do zwartej struktury wlicza się jedynie część ich powierzchni w pasie do 90,0 m od sąsiedniej drogi

- za zwartą strukturę funkcjonalno-przestrzenną uznaje się zgrupowania zabudowy w ilości co najmniej 6 zabudowanych działek.

BIL.2.2. Obliczono powierzchnię terenów w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

BIL.2.3. Ustalono najbardziej prawdopodobne do lokalizacji funkcje zabudowy oraz założono proporcje ich udziału.

BIL.2.4. Określono zakładany stosunek powierzchni brutto do netto dla zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej.

BIL.2.5. Dokonano obliczeń chłonności.

3) BIL.3 W celu oszacowania chłonności obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, poza obszarami w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej:

BIL.3.1. Zgromadzono wszystkie obowiązujące plany miejscowe a następnie stworzono ich kompilację mapową.

BIL.3.2. Przyporządkowano występujące w planach przeznaczenia terenów do określonych wcześniej funkcji zabudowy.

BIL.3.3. Obliczono niewykorzystaną (niezabudowaną) dotychczas w planach powierzchnie poza obszarami w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej osobno dla każdej funkcji zabudowy.

BIL.3.4. Przyjęto szacunkowy strunek powierzchni brutto do netto dla terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

BIL.3.5. Przyjęto szacunkową intensywność zabudowy dla poszczególnych funkcji zabudowy.

BIL.3.6. Założono minimalną wielkość działek budowlanych dla niektórych funkcji zabudowy.

BIL.3.7. Dokonano obliczeń chłonności.

4) BIL.4 W celu ustalenia potrzeby lokalizacji nowej zabudowy:

BIL.4.1. Zsumowano wyniki obliczeń chłonności dla obszarów w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej i obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę.

BIL.4.2. Przedstawiono wyniki porównania chłonności i zapotrzebowania wyrażone w powierzchni użytkowej zabudowy oraz w powierzchni terenów netto.

BIL.4.3. Określono zasady lokalizacji nowej zabudowy dla funkcji, które wykluczono z bilansowania.

BIL.4.4. Dokonano podsumowania wyników.

2.7.4.4. Określenie maksymalnego zapotrzebowania na zabudowę

BIL.1.1. Przyjęte wskaźniki i wartości wstępne.

PRZYJĘTE WSKAŹNIKI I WARTOŚCI WSTĘPNE - NA PODSTAWIE POMIARÓW I SZACUNKÓW WŁASNYCH A TAKŻE NA PODSTAWIE ŹRÓDEŁ ZEWNĘTRZNYCH							Inne obsz.
CZAS	OZN.	OPIS WARTOŚCI	JEDN.	ROK	UWAGI	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ
[O]	Pmue	przeciętna pow. uż. mieszkania w UE	m ²	2012	w UE (obsz. wiejsk.)	eurostat	104,2
[O]	Pmgn	przeciętna pow. uż. mieszkania w gminie	m ²	2015	gm. Radków	GUS	76,2
[O]	Ogdue	przeciętna wielkość gospodarstwa domowego w UE	licz. os.	2010	w UE (obsz. wiejsk.)	eurostat	2,54
[O]	Ogdp	przeciętna wielkość gospodarstwa domowego w powiecie	licz. os.	2011	pow. Kłodzki	GUS	2,59
[O]	Wz15_64	wskaźnik zatrudnienia w gr. wiek. 15-64 lat	%	2015	Polska	GUS	63,7%
[O]	Lgmn	liczba ludności w gminie	licz. os.	2015	gm. Radków	GUS	9198
[O]	Lp	liczba ludności w województwie	licz. os.	2015	woj. Dolnośląskie (obsz. wiejskie)	GUS	895256
[O]	Lgmn15_64	liczba ludności w gminie w wieku 15-64 lata	licz. os.	2015	gm. Radków	GUS	6591
[O]	UpR	udz. prac. w sekt. rolniczym (PKD: A)	%	2015	woj. Dolnośląskie	oblicz. wł. na podstawie GUS	8,29%
[O]	UpP	udz. prac. w sekt. przemysł. (PKD: B,C,D,E,F)	%	2015	woj. Dolnośląskie	oblicz. wł. na podstawie GUS	30,40%
[O]	UpUR	udz. prac. w sekt. usług rynkow. (PKD: G,H,I,J,K,L,M,N,S,T,U)	%	2015	woj. Dolnośląskie	oblicz. wł. na podstawie GUS	41,61%
[O]	UpUNR	udz. prac. w sekt. usług nie rynkow. (PKD: O,P,Q,R)	%	2015	woj. Dolnośląskie	oblicz. wł. na podstawie GUS	19,70%
[O]	Lpgmp9+	liczba pracujących w gminie w podmiotach zatrudniających powyżej 9 osób	licz. os.	2014	gm. Radków	GUS	1100
[O]	Lmgm	licz. mieszkań w gminie	licz. mieszk.	2015	-	GUS	3129
[O]	LbP	licz. budyn. przemysł i infrastrukt.	licz. bud.	2015	-	oblicz. wł. (mapa ewid.)	116
[O]	LbUR	licz. budyn. usługowych, innych niż publiczne.	licz. bud.	2015	bez usług w bud. mieszk.	oblicz. wł. (mapa ewid.)	160
[O]	LbUNR	licz. budyn. usługowych ust. publicznych.	licz. bud.	2015	-	oblicz. wł. (mapa ewid.)	98
[O]	PpubP	przeciętna pow. uż. bud. o przezn. przemysłowym i infrastrukt. (PKOB: 1251, 1252)	m ²	2005-2015	dane uśredn., pow., (gm. ogól.)	GUS	856
[O]	PpubUR	przeciętna pow. uż. bud. o przezn. ust. Innym niż publ. (PKOB: 1261, 1212, 1241, 1265, 1211, 1230, 1220*)	m ²	2005-2015	dane uśredn., pow., (gm. ogól.), udział (1220) dla gm. m-w ustalono: 70%	oblicz. wł. na podstawie GUS/ust. własne	612
[O]	PpubUNR	przeciętna pow. uż. bud. o przezn. ust. publiczn. (PKOB: 1264, 1263, 1262, 1220*)	m ²	2005-2015	dane uśredn., pow., (gm. ogól.), udział (1220) dla gm. m-w ustalono: 30%	oblicz. wł. na podstawie GUS/ust. własne	1536
[O]	PpubUT	przeciętna pow. uż. bud. o przezn. ust. turystyki (PKOB: 1212, 1211)	m ²	2005-2015	dane uśredn., pow., (gm. ogól.)	GUS	720
[O]	PpubR	przeciętna pow. uż. bud. gosp. rolnego (PKOB: 1271)	m ²	2005-2015	dane uśredn., pow., (gm. ogól.)	GUS	117
[P]	Wz15_69	wskaźnik zatrudnienia w gr. wiek. 15-70 lat	%	2045	brak dost. prognoz	zał. wł.	65%
[P]	Lp	liczba ludności w województwie	licz. os.	2045	woj. Dolnośląskie (obsz. wiejskie)	GUS	925 149
[P]	Ulp15_69	udział w ogólnej lic. ludn. w wieku 15-70 lat	%	2045	pow. Kłodzki	GUS	64,97%
[P]	UpR	udz. prac. w sekt. rolniczym (PKD: A)	%	2022+	Polska	np.prognozowaniezatrudnienia.pl (IPISS)	8,62%
[P]	UpP	udz. prac. w sekt. przemysł. (PKD: B,C,D,E,F)	%	2022+	Polska	np.prognozowaniezatrudnienia.pl (IPISS)	29,79%
[P]	UpUR	udz. prac. w sekt. usług rynkow. (PKD: G,H,I,J,K,L,M,N,S,T,U)	%	2022+	Polska	np.prognozowaniezatrudnienia.pl (IPISS)	30,55%
[P]	UpUNR	udz. prac. w sekt. usług nie rynkow. (PKD: O,P,Q,R)	%	2022+	Polska	np.prognozowaniezatrudnienia.pl (IPISS)	31,04%
-	Wnpr	ustawowy wskaźnik niepewności proc. rozwojowych	%	-	zwiększający wartość o 30%	ustawa o p.z.p.	130%
-	ZpdzRM	Zakładana powierzchnia działki w zabudowie zagrodowej	ha	-	-	szac. wł.	0,25
-	ZpdzMN	Zakładana powierzchnia działki w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej	ha	-	-	szac. wł.	0,12
-	ZpdzMNU	zakładana powierzchnia działki w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami	ha	-	-	szac. wł.	0,15
-	ZpdzMWU	zakładana powierzchnia działki w zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej i wielorodzinnej z usługami	ha	-	-	szac. wł.	0,35
-	SIUR9+	przyjęta intensywność dla zabudowy usługowej, dla usług innych niż publiczne, podm. pow. 9 os.	PC/PD	-	pow.całk./pow.dz.bud	zał. wł.	0,45
-	SIUNR	przyjęta intensywność dla zabudowy usługowej, dla usług publicznych	PC/PD	-	pow.całk./pow.dz.bud	zał. wł.	0,4
-	SIp	przyjęta intensywność dla zabudowy przemysłowej i magazynowej	PC/PD	-	pow.całk./pow.dz.bud	zał. wł.	0,15
-	Spupc	szac. stosunek pow. użytkowej do pow. całkowitej w zab. innej niż RM, MN, MNU, MW, MWU	%	-	-	szac. wł.	50%
-	LplMU	liczba pracujących na lokal usługowy w budynku mieszkalno-usługowym	licz. os.	-	-	zał. wł.	5
-	LmbMWMWU	liczba mieszkań w budynku mieszk. wielorodz. I wielorodz. z usługami.	licz. mieszk.	-	-	zał. wł.	6
-	Snbmpzp	szac. stosunek pow. netto do brutto w MPZP	%	-	dot. pow. terenów, uwzgl. dr. wew. i infrast.	szac. wł.	85%
-	Snbist	szac. stosunek pow. netto do brutto w istnej. zabud.	%	-	dot. pow. terenów, uwzgl. dr. publ. i wew. i infrast.	szac. wł.	60%
-	Uz_MNMNU_MU	udział zabud. jednorod. i jednorod. z usługami w zab. mieszkaniowej z usługami	%	-	-	zał. wł.	90%

POWIERZCHNIE ZLICZONE NA PODSTAWIE MAP, INWENTARYZACJI URBANISTYCZNEJ ORAZ Z OBOWIĄZUJĄCYCH MIEJSCOWYCH PLANÓW							
[O]	PwZSFP	powierzchnia wolna w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (brutto)	ha	2015	-	oblicz. wł. (materiały różne)	256,3512
[O]	PwpMN	pow. wolna w MPZP - zab. mieszk. jednorodzinna	ha	2015	przeznaczenia z istn. planów najbardziej dopasowane do funkcji	oblicz. wł. (obow. MPZP)	120,2173
[O]	PwpMNU	pow. wolna w MPZP - zab. mieszk. jednorodzinna z usługami	ha	2015	przeznaczenia z istn. planów najbardziej dopasowane do funkcji	oblicz. wł. (obow. MPZP)	52,7343
[O]	PwpMW_MWU	pow. wolna w MPZP - zab. mieszk. wielorodz. i wielorodz. z usługami	ha	2015	przeznaczenia z istn. planów najbardziej dopasowane do funkcji	oblicz. wł. (obow. MPZP)	1,5675
[O]	PwpMRU	pow. wolna w MPZP - zab. zagrodowa i obsl. prod. rolnej	ha	2015	przeznaczenia z istn. planów najbardziej dopasowane do funkcji	oblicz. wł. (obow. MPZP)	61,9123
[O]	PwpP	pow. wolna w MPZP - zab. usługowo - produkcyjna	ha	2015	przeznaczenia z istn. planów najbardziej dopasowane do funkcji	oblicz. wł. (obow. MPZP)	9,4209
[O]	PwpU	pow. wolna w MPZP - zab. usługowa - usługi inne niż publ.	ha	2015	przeznaczenia z istn. planów najbardziej dopasowane do funkcji	oblicz. wł. (obow. MPZP)	55,5863
[O]	PwpUP	pow. wolna w MPZP - zab. usługowa - usługi publiczne	ha	2015	przeznaczenia z istn. planów najbardziej dopasowane do funkcji	oblicz. wł. (obow. MPZP)	28,2087

BIL.1.2. Funkcje zabudowy, do których przyporządkowano różne rodzaje przeznaczeń terenów określonych w miejscowych planach, i dla których dokonano późniejszych obliczeń:

- **RM** – zabudowa zagrodowa
- **MN** – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
- **MNU** – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługami innymi niż publiczne realizowanymi przez podmioty zatrudniające do 9 osób
- **MWU** – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna z usługami innymi niż publiczne realizowanymi przez podmioty zatrudniające do 9 osób
- **U** - usługi rynkowe realizowane przez podmioty zatrudniające powyżej 9 osób
- **UP** – usługi publiczne (nierynkowe)
- **P**- zabudowa produkcyjna i magazynowa

BIL.1.3. Funkcje zabudowy, które wykluczono z bilansowania:

- **PG i PGz** – „Tereny związane z eksploatacją złóż” i „tereny przeznaczone na zwałowanie mas ziemnych”
- **UT** – „Tereny usług turystyki”

BIL.1.4. Dodatkowe czynniki wewnętrzne i zewnętrzne oraz ich wpływ na wyniki obliczeń dla poszczególnych rodzajów zabudowy.

DODATKOWE CZYNNIKI WEWNĘTRZNE I ZEWNĘTRZNE							
WPŁYW ZSUMOWANY:		NA [P]LpP	NA [P]LpUR	NA [P]LpUNR	NA ZN[maxpu]P	ZN[maxpu]UR9+	ZN[maxII]UR9-
		80%	115%	100%	225%	300%	400%
WPŁYW OBECNOŚCI MIASTA ODDALONEGO DO 25 KM:							
JEST [t-tak/n-nie]	O LICZB. MIESZK.	NA [P]LpP	NA [P]LpUR	NA [P]LpUNR	NA ZN[maxpu]P	ZN[maxpu]UR9+	ZN[maxII]UR9-
n	pow. 100 tyś.	n	n	n	n	n/d	n/d
n	pow. 250 tyś.	n	n	n	n	n/d	n/d
n	pow. 500 tyś.	n	n	n	n	n/d	n/d
n	pow. 1 mln.	n	n	n	n	n/d	n/d
WPŁYW OBECNOŚĆ MIASTA ODDALONEGO DO 50 KM:							
JEST [t-tak/n-nie]	O LICZB. MIESZK.	NA [P]LpP	NA [P]LpUR	NA [P]LpUNR	NA ZN[maxpu]P	ZN[maxpu]UR9+	ZN[maxII]UR9-
n	pow. 1 mln.	n	n	n	n	n/d	n/d
WPŁYW OBECNOŚCI LUB BEZPOŚREDNIEGO PRZEBIEGU SIECI TRANSPORTOWEJ:							
JEST [t-tak/n-nie]	RODZAJ	NA [P]LpP	NA [P]LpUR	NA [P]LpUNR	NA ZN[maxpu]P	ZN[maxpu]UR9+	ZN[maxII]UR9-
n	węż. aut./dr. eks.	n/d	n/d	n/d	n	n	n/d
n	dr. krajowa	n/d	n/d	n/d	n	n	n
t	boczn. kolejowa	n/d	n/d	n/d	50%	n/d	n/d
WPŁYW OBECNOŚCI LUB PRZEBIEGU SIECI TRANSPORTOWEJ W ODLEGŁOŚCI DO 15 KM (JEŚLI NIE MA BEZPOŚREDNIO):							
JEST [t-tak/n-nie]	RODZAJ	NA [P]LpP	NA [P]LpUR	NA [P]LpUNR	NA ZN[maxpu]P	ZN[maxpu]UR9+	ZN[maxII]UR9-
n	węż. aut./dr. eks.	n/d	n/d	n/d	n	n/d	n/d
t	dr. krajowa	n/d	n/d	n/d	50%	n/d	n/d
t	boczn. kolejowa	n/d	n/d	n/d	25%	n/d	n/d
WPŁYW OBECNOŚCI ATR. TUR. / CENNYCH ZABYT./ FORM OCHR. PRZYRODY (NAT.2000, PN, RP, PK, OCK, bez PP, SD, UE, ZPK, OG)							
JEST [t-tak/n-nie]	RODZAJ	NA [P]LpP	NA [P]LpUR	NA [P]LpUNR	NA ZN[maxpu]P	ZN[maxpu]UR9+	ZN[maxII]UR9-
t	n/d	-20%	15%	n/d	n/d	200%	300%
KONIECZNOŚĆ RELOKACJI ZABUDOWY ZE WZGLĘDU NA ZAGROŻENIE POWODZIĄ, RUCHAMI MASOWYMI, INNE CZYNNIKI							
RODZAJ ZAGR.	zag. pow. q=1,10%	ruch. mas.	SUMA
POW. ZAGR. [ha]	122,9583	0,00					122,9583
PROGNOZOWANE ZWIĘKSZENIE LICZBY LUDNOŚCI W EFEKCIE DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH PRZEZ URZĄD							
RODZAJ DZIAŁANIA		EFEKT ROCZNY [l.os.]		CZAS DZIAŁ. [lat]	EFEKT W OKRES.		SUMA
prom. i przygot. grunt. inwest., zach. podatkowe		65		30	1950		1950

BIL.1.5. Obliczenia współczynników korygujących na podstawie dodatkowych czynników wewnętrznych i zewnętrznych.

PRZYJĘTE WSPÓŁCZYNNIKI KORYGUJĄCE - ZAŁOŻENIA WŁASNE NA PODSTAWIE DODATKOWYCH ISTNIEJĄCYCH CZYNNIKÓW WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH				
OZN.	OPIS WARTOŚCI	JEDN.	UWAGI	WARTOŚĆ
WkmpP	wsp. koryguj. prognoz. liczbę pracujących z uwagi na sąsiedztwo miasta - przemysł	%	zmniejsza wartość	80%
WkmpUR	wsp. koryguj. prognoz. liczbę pracujących z uwagi na sąsiedztwo miasta - usł. rynkowe	%	zmniejsza wartość	115%
WkmpUNR	wsp. koryguj. prognoz. liczbę pracujących z uwagi na sąsiedztwo miasta - usł. publiczne	%	zmniejsza wartość	100%
Wkmtt[max]P	wsp. kor. max. zapotrz. na nową zab. z uwagi na sąsiedztwo miasta, dost. do sieci transp, walory turyst. - funk. przem.	%	zwiększa wartość	225%
Wkmtt[max]UR9+	wsp. kor. max. zapotrz. na nową zab. z uwagi na sąsiedztwo miasta, dost. do sieci transp, walory turyst. - usł. rynk. w podm. pow 9 os.	%	zwiększa wartość	300%
Wkmtt[max]UR9-	wsp. kor. max. zapotrz. na nową zab. z uwagi na sąsiedztwo miasta, dost. do sieci transp, walory turyst. - usł. rynk. w podm. do 9 os.	%	zwiększa wartość	400%
WkreI[O]PwZSFP	korekta pow. wolnej w zwartej strukt. funk. przestrz. z uwagi na konieczność relokacji zainwestowania z działek zagrożonych	ha	zmniejsza wartość	122,96
Wkllgm[P]	korekta przewidywanej liczby ludności gminy z uwagi na działania podejmowane przez władze gminy	l. os.	zwiększa wartość	1950

BIL.1.6. Wartości pochodne wynikające z przekształcenia danych i wskaźników wstępnych.

WSKAŹNIKI I WARTOŚCI ZALEŻNE WYPROWADZONE ZE WSKAŹNIKÓW I WARTOŚCI WSTĘPNYCH							
CZAS	OZN.	OPIS WARTOŚCI	JEDN.	ROK	UWAGI	WZÓR	WARTOŚĆ
[O]	Ullgm_pow	udział lic. ludn. gminy w stos. do województwa	%	2014	-	[O]Ullgm/[O]Llp	1,03%
[O]	Lpgm15_64	szacunkowa liczba pracujących w gminie w wieku 15-64 lata	licz. os.	2014	szacowano na podstawie wartości i wskaźników GUS	[O]Ullgm15_64*[O]Wz15_64	4198
[O]	LpR	szac. licz. prac. w sekt. rolniczym (PKD: A)	licz. os.	2014	szacowano na podstawie wartości i wskaźników GUS	[O]Lpgm15_64*[O]UpR	348
[O]	LpP	szac. licz. prac. w sekt. przemysł. (PKD: B,C,D,E,F)	licz. os.	2014	szacowano na podstawie wartości i wskaźników GUS	[O]Lpgm15_64*[O]UpP	1276
[O]	LpUR	szac. licz. prac. w sekt. usług rynkow. (PKD: G,H,I,J,K,L,M,N,S,T,U)	licz. os.	2014	szacowano na podstawie wartości i wskaźników GUS	[O]Lpgm15_64*[O]UpUR	1747
[O]	LpUR9+	szac. licz. prac. w sekt. u.r. (PKD: G,H,I,J,K,L,M,N,S,T,U), podm. pow. 9 osób	licz. os.	2014	szacowano na podstawie wartości i wskaźników GUS	([O]Lpgmp9+)*[O]UpUR	458
[O]	LpUR9-	szac. licz. prac. w sekt. u.r. (PKD: G,H,I,J,K,L,M,N,S,T,U), podm. poniż. 9 osób	licz. os.	2014	szacowano na podstawie wartości i wskaźników GUS	[O]LpUR-([O]LpUR9+)	1289
[O]	LpUNR	szac. licz. prac. w sekt. usług nie rynkow. (PKD: O,P,Q,R)	licz. os.	2014	szacowano na podstawie wartości i wskaźników GUS	[O]Lpgm15_64*[O]UpUNR	827
[O]	PubP	szac. łączna pow. uż. bud. o przezn. przemysłowym i infrastruktural.	m ²	2014	szacowano dla gminy	[O]LbP*[O]PpubP	99296
[O]	PubUR9+	szac. łączna pow. uż. bud. o przezn. usł. Innym niż publ.	m ²	2014	szacowano dla gminy	[O]LbUR*[O]PpubUR	97920
[O]	PubUNR	szac. łączna pow. uż. bud. o przezn. usł. publicznych.	m ²	2014	szacowano dla gminy	[O]LbUNR*[O]PpubUNR	150528
[O]	PubpP	przec. pow. użyt. bud. na 1 os. prac. w sekt. przemysł.	m ²	2014	szacowano dla gminy	[O]PubP/[O]LpP	78
[O]	PubpUR9+	przec. pow. użyt. bud. na 1 os. prac. w sekt. us. ryn., podm. pow. 9 osób	m ²	2014	przyjęto, że podm. pow. 9 os. posiad. siedzibę w bud. usł.	([O]PubUR9+)/([O]LpUR9+)	214
[O]	PubpUNR	przec. pow. użyt. bud. na 1 os. prac. w sekt. us. nie rynkowych	m ²	2014	szacowano dla gminy	[O]PubUNR/[O]LpUNR	182
[P]	Llgm	liczba. ludn. gminy	licz. os.	2045	wartość powiększona o wskaźnik Wnpr i WklIlgm[P]	([P]Llp*[O]Ullgm_pow)*Wnpr+WklIlgm[P]	14 307
[P]	Llgm15-69	liczba. ludn. gminy w wieku 15-69 lat	licz. os.	2045	wykorzystano udział prognozowany na rok 2045	[P]Llgm*[P]Ulp15_69	9295
[P]	Lgd	liczba gospodarstw domowych	liczba	2045	przyjęto obecną wielk. przec. gosp. dom. dla UE	[P]Llgm/[O]Ogdue	5633
[P]	Loim	liczba osób w roku 2045 zamieszkujących w istniejących mieszkaniach	licz. os.	2045	przyjęto obecną wielk. przec. gosp. dom. dla UE	[O]Lmgm*[O]Ogdue	7948
[P]	Lpgm15_69	liczba pracujących w gminie w wieku 15-69 lat	licz. os.	2045	pominięto os. poniżej 15 lat i os. powyżej 70 lat	[P]Llgm15_69*[P]Wz15_69	6042
[P]	LpR	licz. prac. w sekt. rolniczym (PKD: A)	licz. os.	2045	pominięto os. poniżej 15 lat i os. powyżej 70 lat	[P]Lpgm15_69*[P]UpR	521
[P]	LpP	licz. prac. w sekt. przemysł. (PKD: B,C,D,E,F)	licz. os.	2045	pominięto os. poniżej 15 lat i os. powyżej 70 lat	([P]Lpgm15_69*[P]UpP)*WkmpP	1440
[P]	LpUR	licz. prac. w sekt. usług rynkow. (PKD: G,H,I,J,K,L,M,N,S,T,U)	licz. os.	2045	pominięto os. poniżej 15 lat i os. powyżej 70 lat	([P]Lpgm15_69*[P]UpUR)*WkmpUR	2891
[P]	LpUR9+	licz. prac. w sekt. u.r. (PKD: G,H,I,J,K,L,M,N,S,T,U), podm. pow. 9 osób	licz. os.	2045	przyjęto udział z roku 2014	[P]LpUR*UlpUR9+	757
[P]	LpUR9-	licz. prac. w sekt. u.r. (PKD: G,H,I,J,K,L,M,N,S,T,U), podm. poniż. 9 osób	licz. os.	2045	przyjęto udział z roku 2014	[P]LpUR*UlpUR9-	2134
[P]	LpUNR	licz. prac. w sekt. usług nie rynkow. (PKD: O,P,Q,R)	licz. os.	2045	pominięto os. poniżej 15 lat i os. powyżej 70 lat	([P]Lpgm*[P]UpUNR)*WkmpUNR	1875
[P]	PubMNR9-	szac. pow. uż. bud. mieszk. jednorod. z lokalem usługowym	m ²	2045	założenie własne, przec. pow. miesz. powiększ. O 50%	[O]Pmue*1,5	156,3
[P]	Zlgr	przewidywany wzrost / spadek liczby gospodarstw rolnych	licz. gosp.	2045	szacowano na podstawie wartości i wskaźników GUS oraz np. prognozowaniezatrudnienia.pl (IPISS)	((([P]Ullgm*[P]UpR)/[O]Ogdue)-([O]Ullgm*[O]UpR)/[O]Ogdp))	191
-	UlpUR9+	udział prac. w sekt. u.r. (PKD: G,H,I,J,K,L,M,N,S,T,U), podm. pow. 9 osób	%	2014	szacowano na podstawie wartości i wskaźników GUS	([O]LpUR9+)/([O]LpUR)	26,20%
-	UlpUR9-	udział prac. w sekt. u.r. (PKD: G,H,I,J,K,L,M,N,S,T,U), podm. poniż. 9 osób	%	2014	szacowano na podstawie wartości i wskaźników GUS	([O]LpUR9-)/([O]LpUR)	73,80%

BIL.1.7. Obliczenia maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę w podziale na funkcję.

OBLICZENIA:					
MAKSYMALNE ZAPOTRZEBOWANIE NA ZABUDOWĘ					
OZNACZENIE	ROK	OPIS WARTOŚCI	WZÓR	WARTOŚĆ	JEDNOSTKA
ZN[maxIm]M	2047	zap. maks. na nową zab. M - mieszkaniową - (licz. mieszkań)	$((([P]Ugm-[P]Loim)/[O]Ogdue)-[P]Zlgr)$	2 312	liczb. mieszk.
ZN[maxII]UR9-	2047	minimalna liczba lokali. usł. w zabudowie MU - mieszkaniowej z usługami - podm. do 9 os.	$((([P]LpUR9-)-([O]LpUR9-))/LplMU)*Wkmtt[max]UR9-$	675	liczb. lokali
ZN[maxII]MNU_UR9-	2047	minimalna liczba lokali. usł. w zabudowie MNU - mieszk. jednorod. z usł. - podm. do 9 os.	$Uz_MNMNU_MU*ZN[maxII]UR9-$	608	liczb. lokali
ZN[maxIm]MN	2047	zap. maks. na nową zab. MN - mieszk. jednorod. - (licz. mieszk.) pomniejsz. o liczb. lok. w MNU	$(Uz_MNMNU_MU*ZN[maxIm]M)-ZN[maxII]MNU_UR9-$	1 473	liczb. mieszk.
ZN[maxIb]MWU	2047	zap. maks. na nową zab. MWU - mieszk. wielorodz. i wielorodz. z usł. - (licz. budynków.)	$((1-Uz_MNMNU_MU)*ZN[maxIm]M)/LmbMWMWU$	39	liczb. budynk.
ZN[maxpu]MN	2047	zap. maks. na nową zab. MN - mieszkaniową jednorodziną - (pow. użytkowa)	$ZN[maxIm]MN*[O]Pmue$	153513	m ²
ZN[maxptn]MN	2047	zap. maks. na nową zab. MN - mieszkaniową jednorodziną - (pow. terenów netto)	$ZN[maxIm]MN*ZpdzMN$	176,79	ha
ZN[maxpu]MNU	2047	zap. maks. na nową zab. MNU - mieszk. jedn. i usł. innych niż publ. - podm. do 9 os. (p.u.)	$(ZN[maxII]MNU_UR9-)*([P]PubMNUUR9-)$	95019	m ²
ZN[maxptn]MNU	2047	zap. maks. na nową zab. MNU - mieszk. jedn. i usł. innych niż publ. - podm. do 9 os. (pow. t. n.)	$(ZN[maxII]UR9-)*ZpdzMNU$	101,32	ha
ZN[maxpu]MWU	2047	zap. maks. na nową zab. MWU - mieszk. wielorodz. i wielor. z usł. innymi niż publ. - podm. do 9 os. (p.u.)	$((1-Uz_MNMNU_MU)*ZN[maxIm]M)*([O]Pmue)+((1-Uz_MNMNU_MU)*(ZN[maxII]UR9-)*([O]Pmue*2))$	24116	m ²
ZN[maxptn]MWU	2047	zap. maks. na nową zab. MWU - mieszk. wielorodz. i wielor. z usł. innymi niż publ. - podm. do 9 os. (pow. t. n.)	$ZN[maxIb]MWU*ZpdzMWU$	13,49	ha
ZN[maxpu]RM	2047	zap. maks. na nową zab. RM - zagrodową - (pow. użytkowa)	$[P]Zlgr*[O]PpubR$	22361	m ²
ZN[maxptn]RM	2047	zap. maks. na nową zab. RM - zagrodową - (pow. terenów netto)	$[P]Zlgr*ZpdzRM$	47,78	ha
ZC[maxpu]P	2047	całkowite zap. maks. na zab. P - prod. magaz. i infrastr. - (pow. użytkowa)	$[P]LpP*[O]PubpP$	112019	m ²
ZN[maxpu]P	2047	zap. maks. na nową zab. P - prod. magaz. i infrastr. - (pow. użytkowa)	$(ZC[maxpu]P-[O]PubP)*Wkmtt[max]P$	28627	m ²
ZN[maxptn]P	2047	zap. maks. na nową zab. P - prod. magaz. i infrastr. - (pow. terenów netto)	$((ZN[maxpu]P/Spupc)/SiP)/10000$	38,17	ha
ZC[maxpu]UNR	2047	całkowite zap. maks. na zab. UNR - usług publ. - (pow. użytkowa)	$[P]LpUNR*[O]PubpUNR$	341308	m ²
ZN[maxpu]UNR	2047	zap. maks. na nową zab. UNR - usług publ. - (pow. użytkowa)	$ZC[maxpu]UNR-[O]PubUNR$	190780	m ²
ZN[maxptn]UNR	2047	zap. maks. na nową zab. UNR - usług publ. - (pow. terenów netto)	$((ZN[maxpu]UNR/Spupc)/SiUNR)/10000$	95,39	ha
ZC[maxpu]UR9+	2047	całkowite zap. maks. na zab. UR - usł. innych niż publ., podm. pow. 9 os. - (p. u.)	$([P]LpUR9+)*([O]PubpUR9+)$	162048	m ²
ZN[maxpu]UR9+	2047	zap. maks. na nową zab. UR - usł. innych niż publ., podm. pow. 9 os. - (pow. użytkowa)	$((ZC[maxpu]UR9+)-[O]PubUR9+)*Wkmtt[max]UR9+$	192383	m ²
ZN[maxptn]UR9+	2047	zap. maks. na nową zab. UR - usł. innych niż publ., podm. pow. 9 os. - (pow. t. n.)	$((ZN[maxpu]UR9+)/Spupc)/SiUR9+/10000$	85,50	ha
SUM_ZN[maxptn]	2047	zsumowane zapotrzebowanie na nową zabudowę (pow. t. n.)	$(ZN[maxptn]MN)+(ZN[maxptn]MNU)+(ZN[maxptn]MWU)+(ZN[maxptn]RM)+(ZN[maxptn]P)+(ZN[maxptn]UNR)+(ZN[maxptn]UR9+)+$	558,44	ha

2.7.4.5. Szacowanie chłonności obszarów w podziale na funkcje zabudowy.

BIL. 2. Obliczenia chłonności obszarów w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w podziale na funkcje zabudowy.

SZACOWANA CHŁONNOŚĆ TERENÓW W ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO PRZESTRZENNEJ W PODZIALE NA FUNKCJE ZABUDOWY					
OZNACZENIE	ROK	OPIS WARTOŚCI	WZÓR	WARTOŚĆ	JEDNOSTKA
ZSCH_[ptn]	2017	chłonn. w zwartej strukt. funk. przestrz	$([O]PwZSFP - Wkrel[O]PwZSFP) * S_{nbist}$	80,04	ha
ZSCH_[ptn]_MN	2017	chłonn. w zwartej strukt. funk. przestrz na funkcję MN (pow. terenu netto)	$ZSCH_{[ptn]} * (Z_N[\maxptn]MN / SUM_{Z_N}[\maxptn])$	25,34	ha
ZSCH_[pu]_MN	2017	chłonn. w zwartej strukt. funk. przestrz na funkcję MN (pow. użytkowa)	$(ZSCH_{[ptn]}_{MN} / ZpdzMN) * [O]P_{mue}$	22001	m ²
ZSCH_[ptn]_MNU	2017	chłonn. w zwartej strukt. funk. przestrz na funkcję MNU (pow. terenu netto)	$ZSCH_{[ptn]} * (Z_N[\maxptn]MNU / SUM_{Z_N}[\maxptn])$	14,52	ha
ZSCH_[pu]_MNU	2017	chłonn. w zwartej strukt. funk. przestrz na funkcję MNU (pow. użytkowa)	$(ZSCH_{[ptn]}_{MNU} / ZpdzMNU) * [P]PubMNU_{R9-}$	15131	m ²
ZSCH_[ptn]_MWU	2017	chłonn. w zwartej strukt. funk. przestrz na funkcję MWU (pow. terenu netto)	$ZSCH_{[ptn]} * (Z_N[\maxptn]MWU / SUM_{Z_N}[\maxptn])$	1,93	ha
ZSCH_[pu]_MWU	2017	chłonn. w zwartej strukt. funk. przestrz na funkcję MWU (pow. użytkowa)	$(ZSCH_{[ptn]}_{MWU} / ZpdzMWU) * ((2 * [O]P_{mue}) + (LmbMWMWU * [O]P_{mue}))$	4604	m ²
ZSCH_[ptn]_RM	2017	chłonn. w zwartej strukt. funk. przestrz na funkcję RM (pow. terenu netto)	$ZSCH_{[ptn]} * (Z_N[\maxptn]RM / SUM_{Z_N}[\maxptn])$	6,85	ha
ZSCH_[pu]_RM	2017	chłonn. w zwartej strukt. funk. przestrz na funkcję RM (pow. użytkowa)	$(ZSCH_{[ptn]}_{RM} / ZpdzRM) * [O]P_{pubR}$	3205	m ²
ZSCH_[ptn]_P	2017	chłonn. w zwartej strukt. funk. przestrz na funkcję P (pow. terenu netto)	$ZSCH_{[ptn]} * (Z_N[\maxptn]P / SUM_{Z_N}[\maxptn])$	5,47	ha
ZSCH_[pu]_P	2017	chłonn. w zwartej strukt. funk. przestrz na funkcję P (pow. użytkowa)	$(ZSCH_{[ptn]}_P) * SiP * Spupc * 10000$	4103	m ²
ZSCH_[ptn]_UR9+	2017	chłonn. w zwartej strukt. funk. przestrz na funkcję usł. rynek dla podm. pow. 9 os. (pow. terenu netto)	$ZSCH_{[ptn]} * ((Z_N[\maxptn]UR9+) / SUM_{Z_N}[\maxptn])$	12,25	ha
ZSCH_[pu]_UR9+	2017	chłonn. w zwartej strukt. funk. przestrz na funkcję usł. rynek dla podm. pow. 9 os. (pow. użytkowa)	$(ZSCH_{[ptn]}_{UR9+}) * (SiUR9+) * Spupc * 10000$	27572	m ²
ZSCH_[ptn]_UNR	2017	chłonn. w zwartej strukt. funk. przestrz na funkcję usł. publ. (pow. terenu netto)	$ZSCH_{[ptn]} * (Z_N[\maxptn]UNR / SUM_{Z_N}[\maxptn])$	13,7	ha
ZSCH_[pu]_UNR	2017	chłonn. w zwartej strukt. funk. przestrz na funkcję usł. publ. (pow. użytkowa)	$(ZSCH_{[ptn]}_{UNR}) * SiUNR * Spupc * 10000$	27342	m ²

BIL. 3. Obliczenia chłonności obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, poza obszarami w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

SZACOWANA CHŁONNOŚĆ TERENÓW W OBOWIĄZUJĄCYCH MPZP POZA TERENAMI W ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO PRZESTRZENNEJ W PODZIALE NA FUNKCJE ZABUDOWY					
OZNACZENIE	ROK	OPIS WARTOŚCI	WZÓR	WARTOŚĆ	JEDNOSTKA
MPZP_CH_[ptn]_MN	2017	chłon. w ob. mpzp na funkcję MN (pow. ter. netto)	$[O]PwpMN * Snbmpzp$	102,18	ha
MPZP_CH_[ldz]_MN	2017	chłon. w ob. mpzp na funkcję MN (liczb. działek)	$MPZP_CH_ [ptn] _ MN / ZpdzMN$	852	liczb. działek
MPZP_CH_[pu]_MN	2017	chłon. w ob. mpzp na funkcję MN (pow. użytkowa)	$MPZP_CH_ [ldz] _ MN * [O]Pmue$	88730	m ²
MPZP_CH_[ptn]_MNU	2017	chłon. w ob. mpzp na funkcję MNU (pow. ter. netto) zawiera pow. ter. wielofunc. typu: MN/MNU/RM	$([O]PwpMNU) * Snbmpzp$	44,82	ha
MPZP_CH_[ldz]_MNU	2017	chłon. w ob. mpzp na funkcję MNU (liczb. działek)	$MPZP_CH_ [ptn] _ MNU / ZpdzMNU$	299	liczb. działek
MPZP_CH_[pu]_MNU	2017	chłon. w ob. mpzp na funkcję MNU (pow. użytkowa)	$MPZP_CH_ [ldz] _ MNU * [P]PubMNUR9-$	46707	m ²
MPZP_CH_[ptn]_MWU	2017	chłon. w ob. mpzp na funkcję MWU (pow. ter. netto) zawiera pow. ter. wielofunc. typu: MW/MWU/MS	$([O]PwpMW_MWU) * Snbmpzp$	1,33	ha
MPZP_CH_[ldz]_MWU	2017	chłon. w ob. mpzp na funkcję MWU (liczb. działek)	$MPZP_CH_ [ptn] _ MWU / ZpdzMWU$	4	liczb. działek
MPZP_CH_[pu]_MWU	2017	chłon. w ob. mpzp na funkcję MWU (pow. użytkowa)	$MPZP_CH_ [ldz] _ MWU * ((2 + LmbMWMWU) * [O]Pmue)$	3173	m ²
MPZP_CH_[ptn]_RM	2017	chłon. w ob. mpzp na funkcję RM (pow. ter. netto) zawiera pow. ter. wielofunc. typu: RM/RMU	$[O]PwpRMUR * Snbmpzp$	53	ha
MPZP_CH_[ldz]_RM	2017	chłon. w ob. mpzp na funkcję RM (liczb. działek)	$MPZP_CH_ [ptn] _ RM / ZpdzRM$	211	liczb. działek
MPZP_CH_[pu]_RM	2017	chłon. w ob. mpzp na funkcję RM (pow. użytkowa)	$MPZP_CH_ [ldz] _ RM * [O]PpubR$	24629	m ²
MPZP_CH_[ptn]_P	2017	chłon. w ob. mpzp na funkcję produkcyjną i magazynową (pow. terenu netto)	$[O]PwpP * Snbmpzp$	8,01	ha
MPZP_CH_[pu]_P	2017	chłon. w ob. mpzp na funkcję produkcyjną i magazynową (pow. użytkowa)	$(MPZP_CH_ [ptn] _ P * SiP * Spupc) * 10000$	6006	m ²
MPZP_CH_[ptn]_UR9+	2017	chłon. w ob. mpzp na funkcję usł. rynek dla podm. pow. 9 os. (pow. terenu netto)	$([O]PwpU * Snbmpzp$	47,25	ha
MPZP_CH_[pu]_UR9+	2017	chłon. w ob. mpzp na funkcję usł. rynek dla podm. pow. 9 os. (pow. użytkowa)	$((MPZP_CH_ [ptn] _ UR9+) * (SiUR9+) * Spupc) * 10000$	106309	m ²
MPZP_CH_[ptn]_UNR	2017	chłon. w ob. mpzp na funkcję usł. publ. (pow. terenu netto)	$[O]PwpUP * Snbmpzp$	23,98	ha
MPZP_CH_[pu]_UNR	2017	chłon. w ob. mpzp na funkcję usł. publ. (pow. użytkowa)	$(MPZP_CH_ [ptn] _ UNR * SiUNR * Spupc) * 10000$	47955	m ²

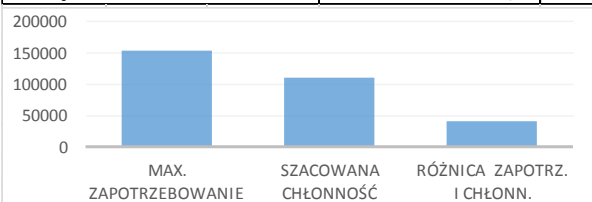
2.7.4.6. Ustalenia dotyczące potrzeby lokalizacji nowej zabudowy.

BIL. 4.1. Zsumowane wyniki obliczeń chłonności dla obszarów w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej i obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę.

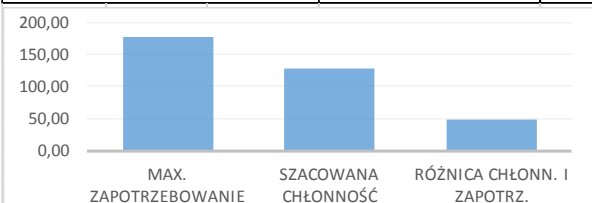
ZSUMOWANA SZACOWANA CHŁONNOŚĆ TERENÓW W PODZIALE NA FUNKCJE ZABUDOWY					
OZNACZENIE	ROK	OPIS WARTOŚCI	WZÓR	WARTOŚĆ	JEDNOSTKA
SCH_[ptn]_MN	2017	zsum. chłonn. na funkcję MN (pow. ter. netto)	ZSCH_[ptn]_MN+MPZP_CH_[ptn]_MN	127,52	ha
SCH_[pu]_MN	2017	zsum. chłonn. na funkcję MN (pow. użytkowa)	ZSCH_[pu]_MN+MPZP_CH_[pu]_MN	110732	m ²
SCH_[ptn]_MNU	2017	zsum. chłonn. na funkcję MNU (pow. ter. netto)	ZSCH_[ptn]_MNU+MPZP_CH_[ptn]_MNU	59,35	ha
SCH_[pu]_MNU	2017	zsum. chłonn. na funkcję MNU (pow. użytkowa)	ZSCH_[pu]_MNU+MPZP_CH_[pu]_MNU	61838	m ²
SCH_[ptn]_MWU	2017	zsum. chłonn. na funkcję MWU (pow. ter. netto)	ZSCH_[ptn]_MWU+MPZP_CH_[ptn]_MWU	3,27	ha
SCH_[pu]_MWU	2017	zsum. chłonn. na funkcję MWU (pow. użytkowa)	ZSCH_[pu]_MWU+MPZP_CH_[pu]_MWU	7778	m ²
SCH_[ptn]_RM	2017	zsum. chłonn. na funkcję RM (pow. ter. netto)	ZSCH_[ptn]_RM+MPZP_CH_[ptn]_RM	59,47	ha
SCH_[pu]_RM	2017	zsum. chłonn. na funkcję RM (pow. użytkowa)	ZSCH_[pu]_RM+MPZP_CH_[pu]_RM	27833	m ²
SCH_[ptn]_P	2017	zsum. chłonn. na funkcję P (pow. ter. netto)	ZSCH_[ptn]_P+MPZP_CH_[ptn]_P	13,48	ha
SCH_[pu]_P	2017	zsum. chłonn. na funkcję P (pow. użytkowa)	ZSCH_[pu]_P+MPZP_CH_[pu]_P	10109	m ²
SCH_[ptn]_UR9+	2017	zsum. chłonn. na funkcję usł. rynek dla podm. pow. 9 os. (pow. terenu netto)	(ZSCH_[ptn]_UR9+)+(MPZP_CH_[ptn]_UR9+)	59,50	ha
SCH_[pu]_UR9+	2017	zsum. chłonn. na funkcję usł. rynek dla podm. pow. 9 os. (pow. użytkowa)	(ZSCH_[pu]_UR9+)+(MPZP_CH_[pu]_UR9+)	133881	m ²
SCH_[ptn]_UNR	2017	zsum. chłonn. na funkcję usł. publ. (pow. terenu netto)	ZSCH_[ptn]_UNR+MPZP_CH_[ptn]_UNR	37,65	ha
SCH_[pu]_UNR	2017	zsum. chłonn. na funkcję usł. publ. (pow. użytkowa)	ZSCH_[pu]_UNR+MPZP_CH_[pu]_UNR	75297	m ²

BIL.4.2. Wyniki porównania chłonności i zapotrzebowania wyrażone w powierzchni użytkowej zabudowy oraz w powierzchni terenów netto.

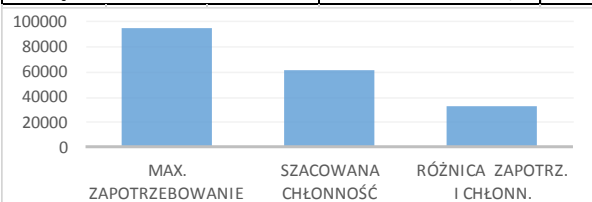
FUNKCJA	MN - zab. mieszk. jednorodzinna	
	WARTOŚĆ	JEDN.
/wyrażona jako pow. użytkowa zabudowy/		
MAX. ZAPOTRZEBOWANIE	153513	m ²
SZACOWANA CHŁONNOŚĆ	110732	m ²
RÓŻNICA ZAPOTRZ. I CHŁONN.	42781	m ²
MOŻLIWOŚĆ LOK. NOWEJ. ZAB.	42781	m ²
DOSTĘPNOŚĆ POTRZEBNEJ POW.	72,13	%

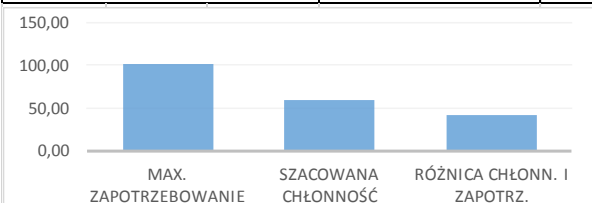
/wyrażona jako pow. terenów netto/		
MAX. ZAPOTRZEBOWANIE	176,79	ha
SZACOWANA CHŁONNOŚĆ	127,52	ha
RÓŻNICA CHŁONN. I ZAPOTRZ.	49,27	ha
MOŻLIWOŚĆ LOK. NOWEJ. ZAB.	49,27	ha

FUNKCJA	MNU - zab. mieszk. jednorodzinna z usługami	
	WARTOŚĆ	JEDN.
/wyrażona jako pow. użytkowa zabudowy/		
MAX. ZAPOTRZEBOWANIE	95019	m ²
SZACOWANA CHŁONNOŚĆ	61838	m ²
RÓŻNICA ZAPOTRZ. I CHŁONN.	33181	m ²
MOŻLIWOŚĆ LOK. NOWEJ. ZAB.	33181	m ²
DOSTĘPNOŚĆ POTRZEBNEJ POW.	65,08	%

/wyrażona jako pow. terenów netto/		
MAX. ZAPOTRZEBOWANIE	101,32	ha
SZACOWANA CHŁONNOŚĆ	59,35	ha
RÓŻNICA CHŁONN. I ZAPOTRZ.	41,98	ha
MOŻLIWOŚĆ LOK. NOWEJ. ZAB.	41,98	ha

FUNKCJA	MN+MNU	- zab. mieszk. jednorodzinna i nieszakaniowa jednorodzinna z uslugami
		WARTOŚĆ
		JEDN.
/wyrażona jako pow. użytkowa zabudowy/		
MAX. ZAPOTRZEBOWANIE	248532	m ²
SZACOWANA CHŁONNOŚĆ	172570	m ²
RÓŻNICA ZAPOTRZ. I CHŁONN.	75963	m ²
MOŻLIWOŚĆ LOK. NOWEJ. ZAB.	75963	m ²
DOSTĘPNOŚĆ POTRZEBNEJ POW.	69,44	%

Kategoria	Wartość	Jednostka
MAX. ZAPOTRZEBOWANIE	248532	m ²
SZACOWANA CHŁONNOŚĆ	172570	m ²
RÓŻNICA ZAPOTRZ. I CHŁONN.	75963	m ²

/wyrażona jako pow. terenów netto/		
MAX. ZAPOTRZEBOWANIE	278,11	ha
SZACOWANA CHŁONNOŚĆ	186,87	ha
RÓŻNICA CHŁONN. I ZAPOTRZ.	91,24	ha
MOŻLIWOŚĆ LOK. NOWEJ. ZAB.	91,24	ha

Kategoria	Wartość	Jednostka
MAX. ZAPOTRZEBOWANIE	278,11	ha
SZACOWANA CHŁONNOŚĆ	186,87	ha
RÓŻNICA CHŁONN. I ZAPOTRZ.	91,24	ha

Ponieważ w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dominują tereny przeznaczone na funkcje mieszane, tj. mieszkaniowe i mieszkaniowo usługowe, w zestawieniu zapotrzebowania i chłonności należy przede wszystkim rozpatrywać wartości zsumowane dla tych funkcji.

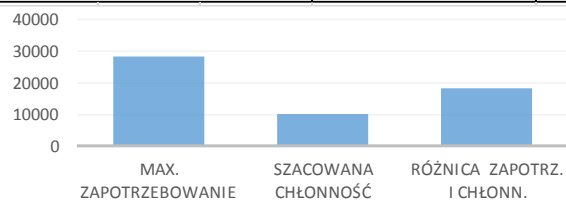
FUNKCJA	MWU	- zab. mieszkaniowa wielorodzinna i wielorodzinna z usługami	
		WARTOŚĆ	JEDN.
/wyrażona jako pow. użytkowa zabudowy/			
MAX. ZAPOTRZEBOWANIE		24116	m ²
SZACOWANA CHŁONNOŚĆ		7778	m ²
RÓŻNICA ZAPOTRZ. I CHŁONN.		16339	m ²
MOŻLIWOŚĆ LOK. NOWEJ. ZAB.		16339	m ²
DOSTĘPNOŚĆ POTRZEBNEJ POW.		32,25	%

/wyrażona jako pow. terenów netto/			
MAX. ZAPOTRZEBOWANIE		13,49	ha
SZACOWANA CHŁONNOŚĆ		3,27	ha
RÓŻNICA CHŁONN. I ZAPOTRZ.		10,22	ha
MOŻLIWOŚĆ LOK. NOWEJ. ZAB.		10,22	ha

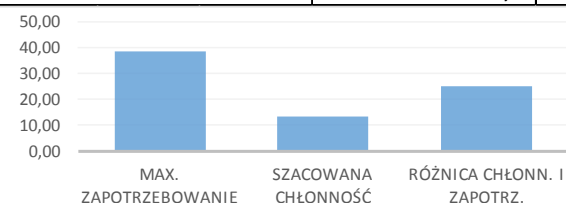
FUNKCJA	RM	- zab. zagrodowa i zab. usługi produkcji w gospod. rolnych	
		WARTOŚĆ	JEDN.
/wyrażona jako pow. użytkowa zabudowy/			
MAX. ZAPOTRZEBOWANIE		22361	m ²
SZACOWANA CHŁONNOŚĆ		27833	m ²
RÓŻNICA ZAPOTRZ. I CHŁONN.		-5473	m ²
MOŻLIWOŚĆ LOK. NOWEJ. ZAB.		0	m ²
DOSTĘPNOŚĆ POTRZEBNEJ POW.		124,47	%

/wyrażona jako pow. terenów netto/			
MAX. ZAPOTRZEBOWANIE		47,78	ha
SZACOWANA CHŁONNOŚĆ		59,47	ha
RÓŻNICA CHŁONN. I ZAPOTRZ.		-11,69	ha
MOŻLIWOŚĆ LOK. NOWEJ. ZAB.		0,00	ha

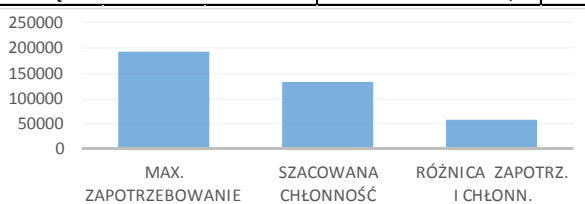
FUNKCJA	P	- zab. produkcyjna i magazynowa
		WARTOŚĆ
		JEDN.
/wyrażona jako pow. użytkowa zabudowy/		
MAX. ZAPOTRZEBOWANIE		28627 m ²
SZACOWANA CHŁONNOŚĆ		10109 m ²
RÓŻNICA ZAPOTRZ. I CHŁONN.		18519 m ²
MOŻLIWOŚĆ LOK. NOWEJ. ZAB.		18519 m ²
DOSTĘPNOŚĆ POTRZEBNEJ POW.		35,31 %

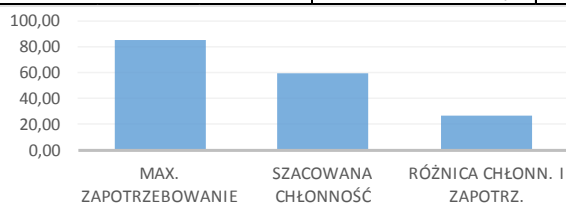
/wyrażona jako pow. terenów netto/		
MAX. ZAPOTRZEBOWANIE		38,17 ha
SZACOWANA CHŁONNOŚĆ		13,48 ha
RÓŻNICA CHŁONN. I ZAPOTRZ.		24,69 ha
MOŻLIWOŚĆ LOK. NOWEJ. ZAB.		24,69 ha

FUNKCJA	U	- zab. usługowa, podmioty zatrudniające powyżej 9 osób.
		WARTOŚĆ
		JEDN.
/wyrażona jako pow. użytkowa zabudowy/		
MAX. ZAPOTRZEBOWANIE		192383 m ²
SZACOWANA CHŁONNOŚĆ		133881 m ²
RÓŻNICA ZAPOTRZ. I CHŁONN.		58502 m ²
MOŻLIWOŚĆ LOK. NOWEJ. ZAB.		58502 m ²
DOSTĘPNOŚĆ POTRZEBNEJ POW.		69,59 %

/wyrażona jako pow. terenów netto/		
MAX. ZAPOTRZEBOWANIE		85,50 ha
SZACOWANA CHŁONNOŚĆ		59,50 ha
RÓŻNICA CHŁONN. I ZAPOTRZ.		26,00 ha
MOŻLIWOŚĆ LOK. NOWEJ. ZAB.		26,00 ha

BIL.4.3. Określenie zasad lokalizacji nowej zabudowy dla funkcji, wyłączonych z bilansowania.

- 1) PG - Tereny związane z eksploatacją złóż:
 - lokalizację i wielkość terenów ustalono w oparciu o wnioski inwestorów,
 - lokalizację i wielkość terenów ograniczono w stosunku do wniosków inwestorów ważąc interes społeczny i koszty przyrodnicze;
- 2) UT - Tereny usług turystyki:
 - w pierwszej kolejności przeznaczono obszary o najwyższym stopniu przygotowania do zabudowy,
 - obszary posiadały dostęp do dróg publicznych istniejących lub wyznaczonych w obowiązujących planach miejscowych,
 - obszary bez dostępu do dróg publicznych istniejących lub wyznaczonych w obowiązujących planach miejscowych wyznaczone zostały jako zwarte jednostki, dla których zaprojektowano w studium połączenia komunikacyjne z istniejącym układem,
 - dla wyznaczonych obszarów uzbrojenie w niezbędną infrastrukturę jest możliwe i uzasadnione ekonomicznie.

2.7.4.7. Podsumowanie wyników.

Z dokonanych obliczeń wynika, że z wyjątkiem zabudowy zagrodowej, dla której szacunki nie wykazały żadnego zapotrzebowania, dla większości funkcji istnieje niewielkie zapotrzebowanie na nową zabudowę. Brak w bliskim sąsiedztwie wystarczająco dużych ośrodków miejskich mogących konkurować o mieszkańców z rozpatrywanym obszarem odzwierciedla się w wynikach bilansów poprzez mały odpływ pracowników lokalnych, zwiększa to zapotrzebowanie na tereny usługowe realizujące potrzeby ludzi bezpośrednio na miejscu.

Postępująca modernizacja rolnictwa w Polsce, a także coraz większa przedsiębiorczość ludzi powoduje na obszarach wiejskich wyraźne przesunięcie zapotrzebowania z funkcji zagrodowej w kierunku mieszkalnictwa z usługami i drobną aktywnością gospodarczą prowadzonymi przez samych właścicieli lub zatrudniających niewielką liczbę pracowników.

Istotny wpływ na wyniki miały działania podejmowane przez lokalne władze, mające bezpośrednio na celu pozyskanie dodatkowych stałych mieszkańców gminy. Bardzo ważnymi dla wyników czynnikami były konieczność relokacji zabudowy z terenów zagrożonych oraz obecność obiektów i obszarów cennych przyrodniczo, kulturowo i krajobrazowo. Działania i czynniki, o których mowa powyżej miały przede wszystkim wpływ na zwiększenie zapotrzebowania na zabudowę usługową oraz mieszkaniową małej i średniej intensywności.

Dosyć niskie zapotrzebowanie na tereny produkcyjne i magazynowe jest spowodowane przede wszystkim brakiem bezpośredniego dostępu lub znacznym oddaleniem od głównych dróg i linii kolejowych o co najmniej krajowym znaczeniu.

Dotychczasowa rozsądna polityka przestrzenna gminy nie doprowadziła do nadmiernej dostępności terenów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Z tego powodu, zgodnie z wynikami bilansu możliwa jest optymalizacja struktury funkcjonalno-przestrzennej poprzez dopuszczenie niewielkiej ilości nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę.

2.8. Stan prawny gruntów

Na obszarze opracowania przeważają grunty będące we władaniu dwóch głównych grup: Skarbu Państwa (45,13% wszystkich gruntów) oraz osób fizycznych (33,63% wszystkich gruntów). Cała gmina stanowi około 13991 ha.

*Tabela 26 Struktura władania gruntów w gminie Radków
(opracowanie własne na podstawie informacji Starostwa Powiatowego w Kłodzku z dnia 1.01.2017 r.)*

Własność	Powierzchnia [ha]	udział powierzchni władania w całej powierzchni gruntów [%]
Grunty Skarbu Państwa bez użytkowania wieczystego	3327	23,80
Grunty Skarbu Państwa w wieczystym użytkowaniu	2973	21,27
Grunty spółek Skarbu Państwa, przedsiębiorstw państwowych, i innych państwowych osób prawnych	9	0,06
Grunty gmin i związków międzygminnych z wyłączeniem	1219	8,72

gruntów przekazanych w użytkowanie		
Grunty gmin i związków międzygminnych przekazane w wieczyste użytkowanie	32	0,23
Grunty, które są własnością samorządowych osób prawnych oraz grunty, których właściciele są nieznani		
Grunty osób fizycznych	4701	33,63
Grunty spółdzielni		
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	43	0,31
Wspólnoty gruntowe		
Grunty powiatów bez wieczystego użytkowania	54	0,39
Grunty powiatów w wieczystym użytkowaniu		
Grunty województw bez wieczystego użytkowania	78	0,56
Grunty województw w wieczystym użytkowaniu		
Grunty będące przedmiotem własności i władania osób niewymienionych powyżej	1529	10,94
Łącznie	13991	100,00

2.9. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

2.9.1. Ochrona przyrodniczo – rolnicza

Na obszarze objętym opracowaniem ochronie przyrodniczej podlegają:

- pomniki przyrody;
- gatunki roślin i zwierząt prawnie chronionych;
- tereny leśne;
- cały areal gruntów ornych, łąk i pastwisk zaliczonych do III i wyższej klasy bonitacyjnej;
- grupy śródpolnej zieleni wysokiej;
- istniejące ciągi zadrzewione;
- ciągi ekosystemów wodno – łąkowych wzdłuż cieków;
- zieleń urządzona;

2.9.2. Wody podziemne

Część gminy Radków znajduje się w zasięgu głównego zbiornika wód podziemnych GZWP nr 341 „Niecka wewnątrzsudecka Kudowa - Bystrzyca” objętego najwyższą ochroną obszarów zasilania zbiorników.

2.9.3. Wody powierzchniowe

Gmina Radków położona jest w dorzeczu Odry i Łaby. Na podstawie przepisów odrębnych dla obszarów dorzeczy zostały opracowane dokumenty określające zasady gospodarowania wodami podziemnymi i powierzchniowymi:

- 1) Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry zatwierdzony przez Radę Ministrów w dniu 18 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1967);
- 2) Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Łaby zatwierdzony przez Radę Ministrów w dniu 18 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1929).

Obszar opracowania położony jest w granicach jednostek planistycznych gospodarowania wodami – jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

- Bystrzyca Dusznicka od Kamiennego Potoku do Wielisławki o kodzie PLRW6000512188, która stanowi fragment scalonej części wód Bystrzyca Dusznicka (SO0904),
- Posna o kodzie PLRW60004122569,
- Piekło o kodzie PLRW60004122529,
- Bożanowski Potok o kodzie PLRW60004122349,
- Ścinawka od Potoku z Nowego Siodła do Bożanowskiego Potoku o kodzie PLRW6000412233,
- Ścinawka od Bożanowskiego Potok do Nysy Kłodzkiej o kodzie PLRW6000812299,
- Studzieniec o kodzie PLRW60004122369,
- Włodzica o kodzie PLRW60004122499,
- Dzik o kodzie PLRW6000412269,

które stanowią fragment scalonej części wód Ścinawka (SO0907) oraz

- Żydawka o kodzie PLRW500049423, która stanowi fragment scalonej części wód Dopływy Metuje (Zidovka, Szybka, Czermnica) (SO1202).

2.9.4. Ochrona przeciwpowodziowa

Zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony wód powierzchniowych należy przestrzegać między innymi:

- zakazu grodzenia nieruchomości w odległości 1,5 m od krawędzi cieków;
- zakazu uprawy gruntu, sadzenia drzew lub krzewów na wałach oraz w odległości mniejszej niż 3 m od stopy wału, a także wykonywania obiektów budowlanych, kopania studni, sadzawek, dołów oraz rowów w odległości mniejszej niż 50 m od stopy wału przeciwpowodziowego po stronie odpowietrznej.

2.9.5. Złoża surowców mineralnych – obszary i tereny górnicze

W ramach ochrony kopalni należy:

- prowadzić eksploatację złóż w sposób gospodarczo uzasadniony, z maksymalnym ograniczeniem negatywnych wpływów na środowisko;
- sukcesywnie prowadzić rekultywację terenów poeksploatacyjnych i przywracać do właściwego stanu elementów środowiska przyrodniczego już na etapie eksploatacji złoża;
- prowadzić monitoring w zakresie wpływu wydobycia złóż na otoczenie;
- zabezpieczać przed degradacją obiekty geologiczne i geomorfologiczne;

Przed przystąpieniem do eksploatacji złoża, zgodnie z przepisami szczególnymi, przedsiębiorca, na podstawie dokumentacji geologicznej oraz warunków określonych w koncesji, należy sporządzić projekt zagospodarowania złoża. Projekt zagospodarowania złoża powinien określać zamierzenia w zakresie:

- ochrony złóż kopalni, zwłaszcza przez ich racjonalne wykorzystanie;
- technologii eksploatacji zapewniającej ograniczanie ujemnych skutków wpływu na środowisko.

2.9.6. Ochrona kulturowa

Na obszarze gminy Radków ochronie kulturowej podlegają:

- obiekty i obszary zabytkowe wpisane do rejestru zabytków;
- obiekty i obszary ujęte w wojewódzkim wykazie zabytków nieruchomych oraz wojewódzkiej ewidencji zabytków archeologicznych;
- udokumentowane stanowiska archeologiczne;
- obszary historycznych układów urbanistycznych i ruralistycznych.

2.9.7. Ujęcia wody

Miasto i gmina Radków zaopatrywana jest w całości z własnych ujęć wody pitnej. Nadwyżki przesyłane są ponadto do miasta Nowa Ruda.

Na terenie gminy Radków znajdują się następujące ujęcia wody pitnej:

- 3) Radków „Wodospady„ ujęcie powierzchniowe (decyzja Starosty Kłodzkiego nr OŚR 6223-35/00/01 ważna do 31.12.2015 r.) zlokalizowane na działce nr 43 w Radkowie;
- 4) Radków „Leśna” ujęcie wgłębne (decyzja Starosty Kłodzkiego nr OŚR 6223-36/00/01 ważna do 31.12.2015 r.) zlokalizowane na działce nr 48 w Radkowie;
- 5) „Wambierzyce” ujęcie powierzchniowe (decyzja Starosty Kłodzkiego nr OŚR 6223-34/00/01 ważna do 31.12.2015 r.) zlokalizowane na działce nr 758/27 w Wambierzycach;
- 6) „Karłów III Łąki” ujęcie drenażowe (decyzja Starosty Kłodzkiego nr OŚR.Św5.6223-26/10 ważna do 31.05.2030 r.) zlokalizowane na działce nr 67/12 w Karłowie;
- 7) „Karłów I” zlokalizowane na działce nr 192 w Karłowie;
- 8) „Karłów II Fort Karola” zlokalizowane na działce nr 194 w Karłowie;
- 9) „Karłów III Politechnika” zlokalizowane na działce nr 165 w Karłowie;
- 10) „Pasterka” zlokalizowane na działkach nr 166 i 167 w Pasterce;
- 11) „Pasterka Ośrodek Szczelinka” na działce nr 73 w Pasterce;

12) „PZU” na działkach nr 100, 102 w Karłowie;

13) „Mamut” studnia głębinowa (decyzja Starosty Kłodzkiego nr OŚR 6225-07/02 z dnia 22.11.2002 r. ważna do 2017 roku), zlokalizowana na działce nr 155 w Karłowie.

Dla ujęć wody pitnej wyznaczono decyzją Starosty Kłodzkiego Nr OŚ-6225-01/08 z dnia 26.02. 2008 r. tereny ochrony bezpośredniej ujęć obejmujące działki na których zlokalizowane są ww. ujęcia wód.

Na terenie ochrony bezpośredniej ujęć zabrania się użytkowania gruntów do celów nie związanych z eksploatacją, a ponadto należy zapewnić:

- odprowadzenie wód opadowych oraz z roztopów tak, aby nie przedostawały się do urządzeń służących do poboru wody,
- utrzymanie zagospodarowania terenu zielenią,
- ograniczanie do niezbędnych potrzeb przebywania osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody,
- odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych, przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

2.9.8. Cmentarze – strefa ochrony sanitarnej

Minimalne odległości cmentarzy od granicy terenów wynikające z przepisów odrębnych to:

- **50 m** od zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących lub przechowujących artykuły żywnościowe, zakładów żywienia zbiorowego, studzien, źródeł i strumieni, z których czerpana jest woda do picia i dla potrzeb gospodarczych, jeśli teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do niej podłączone;
- **150 m** od zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących lub przechowujących artykuły żywnościowe, zakładów żywienia zbiorowego, studzien, źródeł i strumieni, z których czerpana jest woda do picia i dla potrzeb gospodarczych;
- **500 m** od ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych będących źródłem zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych.

2.9.9. Obiekty wojskowe i obrony cywilnej

Ochronie podlegają obiekty obrony cywilnej:

- obiekty wojskowe istotne dla bezpieczeństwa kraju.

Gabaryty i parametry ochronne określają właściwe organy wojskowe i obrony cywilnej.

2.9.10. Pozostałe obiekty

Dla obiektów typu oczyszczalnie ścieków, składowiska odpadów komunalnych i przemysłowych, baz maszynowych, zakładów przemysłowych, ferm hodowlanych, stacji paliw płynnych – strefy ochronne wyznaczane są indywidualnie. W bezpośrednim sąsiedztwie zajmowanym przez tereny chronione wprowadza się zakaz lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej, obiektów

służby zdrowia, oświaty, sportu i rekreacji oraz innych budynków użyteczności publicznej. Wskazane jest tworzenie pasów zieleni izolacyjnej.

2.9.11. Tereny zamknięte

Na terenie gminy znajdują się tereny zamknięte resortu obrony narodowej, stanowiące kompleks wojskowy nr 5571 Ostra Góra na działkach nr 154, 242,243,244,245, 246, 247, 248, obręb 0003 Pasterka ustanowione decyzją 42/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 4 marca 2016 r. w sprawie ustalenia terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej (Dz.U. MON z 2016 r., poz. 25 z późn zm.), przeznaczone na cele związane z obronnością i bezpieczeństwem Państwa.

Na terenie gminy znajdują się również tereny zamknięte ustanowione decyzją nr 3 Ministra Infrastruktury I Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych. Tereny te obejmują następujące działki obrębach:

- 1) Ścinawka Dolna nr: 21,
- 2) Ścinawka Górna nr: 38,
- 3) Ścinawka Średnia nr: 765/3, 765/11, 797, 824/1, 824/2, 838.

2.10. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

Na terenie gminy występuje jedno udokumentowane osuwisko o współrzędnych geograficznych $\lambda_E = 16^\circ 22' 38,4''$; $\varphi_N = 50^\circ 30' 08,2''$. Właścicielem terenu na którym znajduje się osuwisko są Lasy Państwowe. Wskazania zabezpieczające osuwisko to kontrolowane rozbijanie i odspajanie największych bloków (strzałowe) w strefach nad zabudowaniami oraz utrzymanie zalesienia terenu.

2.11. Występowanie udokumentowanych złóż kopalni oraz zasobów wód podziemnych

Na terenie gminy Radków występuje szereg udokumentowanych zasobów złóż kopalni. Zgodnie z „Bilansem zasobów złóż kopalni w Polsce wg stanu na 31.12.2016 r.” są to:

Tabela 27 Udokumentowane złoża surowców naturalnych w granicach opracowania

Miejscowość, Nazwa złoża	Rodzaj kopaliny	Numer systemowy	Stopień rozpoznania zasobów	Wielkość zasobów stan z 31.12.2016 r. [tyś. ton]	Stan zagospodarowania zasobów
Nowa Ruda / pole „Słupiec”	Węgiel kamienny	395	A+B, C ₁ , C ₂	16 126	złoże, z którego wydobycie zostało zaniechane
Heddi II	Węgiel kamienny	18092	C ₁ , C ₂	932	Złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo
Radków / „Radków”	Piaskowiec	1052	B+C ₁	20 980	Złoże eksploatowane
Radków / „Radków II”	Piaskowiec	-	-	-	Wykreślone z bilansu

Ścinawka Dolna / „Ścinawka Dolna”	Gabro	1017	C ₂ +D	1 064	Złoże o zasobach rozpoznanych wstępnie
Ścinawka Dolna / „Ścinawka Dolna”	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	2427	A, B, C ₁	460	Złoże, z którego wydobyte zostało zaniechane
Ścinawka Dolna / „Ścinawka Dolna”	Piaski i żwiry	1760	A, B, C ₁	2 319	Złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo
Ścinawka Dolna / „Ścinawka Dolna I”	Piaski i żwiry	8288	C ₁	445	Złoże, z którego wydobyte zostało zaniechane
Ścinawka Dolna / „Ścinawka Dolna II”	Piaski i żwiry	12089	A+B+C ₁	238	Złoże zagospodarowane, eksploatowane okresowo
Ścinawka Dolna / „Ścinawka Dolna III”	Piaski i żwiry	14294	B+C ₁	672	Złoże, z którego wydobyte zostało zaniechane
Ścinawka Dolna / „Ścinawka Dolna IV”	Piaski i żwiry	18438	C ₁	217	Złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo
Ścinawka Dolna / „Ścinawka Dolna Wsch.”	Piaski i żwiry	9027	C ₁	72	Złoże zagospodarowane, eksploatowane okresowo
Ścinawka Dolna / „Ścinawka Dolna Wsch.1”	Piaski i żwiry	13183	A,B, C ₁	186	Złoże zagospodarowane, eksploatowane okresowo
Ścinawka Średnia / „Ścinawka Średnia	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	IB 2428	C ₁	1 759	Złoże, dla którego wydano decyzję nr 34/2017 z dnia 3.07.2017 r. o wykreśleniu z bilansu zasobów złóż kopalin
Tłumaczów / „Tłumaczów”	melafir	-	C ₁	-	Złoże skreślone z bilansu zasobów
Tłumaczów / „Tłumaczów Południe”	melafir	984	C ₂ ,D	3 793	Złoże o zasobach rozpoznanych wstępnie
Tłumaczów / „Tłumaczów Wschód”	melafir	985	C ₁ ,C ₂	20 749	Złoże zagospodarowane, eksploatowane okresowo
Tłumaczów / „Tłumaczów Gardzień”	melafir	982	C ₁ ,C ₂	31 948	Złoże eksploatowane
Gorzuchów	Piaski i żwiry	6356	C ₁	1 076	Złoże, z którego wydobyte zostało zaniechane
Bieganów	Kamienie drogowe i budowlane	6671	C ₁	1 996	eksploatowane

Gmina Radków położona jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 341 Niecka wewnątrzsudecka Kudowa Zdrój – Bystrzyca Kłodzka, który wymaga ochrony.

2.12. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych

Na terenie gminy dla udokumentowanych złóż, zgodnie z prawem geologicznym i górniczym, ustanowiono następujące obszary górnicze:

Tabela 28 Udokumentowane złoża surowców naturalnych posiadające koncesje

Złoże	Nazwa obszaru górniczego i terenu górniczego	Powierzchnia obszaru górniczego [ha]	Decyzja ustanawiająca teren górniczy
Radków	Radków I	9,4778	Koncesja Nr 12/E/2005 z dnia 21-11-2005 dla Kopalni Piaskowca Radków
Ścinawka Dolna I	Nazwa terenu - Ścinawka Dolna I	Terenu górniczego – 8,6823	Koncesja Nr OS IV.7514-5/99 z 16 – 08 -1999 Wojewody Dolnośląskiego
Ścinawka Dolna II	Ścinawka Dolna II	2,9973	Koncesja Nr 8/E/2011 z 23-05-2011 Marszałka Województwa Dolnośląskiego dla BIELINEX – BETON Sp. z o.o.
Ścinawka Dolna – Wschód	Ścinawka Dolna – Wschód I	1,1204	Koncesja Nr 1/E/02 z dn. 30-03-2011 Starosty Powiatowego w Kłodzku
Ścinawka Dolna – Wschód 1	Ścinawka Dolna – Wschód 1	1,6306	Koncesja Nr 2/2011 z 30-03-2011 Starosty Powiatowego w Kłodzku
Tłumaczów Gardzień	Tłumaczów – Gardzień I	36,3547	Koncesja Nr 7/E/2006 Marszałka Województwa Dolnośląskiego z dnia 1 sierpnia 2006 r. dla Strateg Capital Sp. z o.o.
Tłumaczów Wschód	Tłumaczów Wschód	21,8512	Koncesja Nr 1/E/2007 Marszałka Województwa Dolnośląskiego z dnia 7 lutego 2007r. dla Strateg Capital Sp. z o.o.
Bieganów	Bieganów – Bieganów	9,1666	Koncesja Nr 10/98 Wojewody Wałbrzyskiego z dnia 28.10.1998 r. Nr OŚ.VI.7510-637/98

2.13. Stan systemu komunikacji i infrastruktury technicznej

2.13.1. Komunikacja

Powiązania zewnętrzne

Obszar opracowania posiada dobrze rozwinięty układ komunikacyjny i dobre powiązania komunikacyjne z systemem dróg w Polsce i w Republice Czeskiej. Już od średniowiecza przebiegały przez teren gminy szlaki łączące Ziemię Broumovską z Ziemią Kłodzką i Śląskiem.

W odległości około 20 km od Radkowa, w Kłodzku, przebiega droga krajowa nr 8 (E-67) przecinająca całą Polskę od granicy z Czechami w Kudowie-Zdroju przez Kłodzko, Wrocław, Piotrków Trybunalski, Warszawę, Białystok do granicy z Litwą w Podwojponie.

W odległości około 47 km, w Wałbrzychu, przebiega droga krajowa nr 35 w relacji Golińsk (granica państwa z Republiką Czeską) przez Wałbrzych, Świdnicę do Wrocławia (autostrada A4 – Bielany Wrocławskie).

Komunikacja kolejowa

Przez obszar opracowania przebiegają dwie linie kolejowe:

- linia nr 286 w relacji Wałbrzych – Głuszycza – Nowa Ruda – Ścinawka Średnia – Kłodzko - użytkowana;
- linia nr 327 Ścinawka Średnia – Nowa Ruda Słupiec – użytkowana (transport towarowy);

Dodatkowo dokonano modernizacji linii kolejowej w relacji Broumov – Tłumaczów – Ścinawka Średnia, na odcinku Ścinawka Średnia – Tłumaczów, która jest obecnie wykorzystywana na potrzeby transportu kruszywa eksploatowanego ze złoża „Tłumaczów – Gardzień”;

Komunikacja drogowa

Przez teren opracowania przebiegają cztery drogi wojewódzkie:

- **nr 380: Ludwikowice Kłodzkie (DW381) - Nowa Ruda - Ścinawka Górna Sarny (DW386)** o klasie technicznej „Z”.
- **nr 386: Granica państwa PL-ČR Tłumaczów/Otovice - Tłumaczów - Ścinawka Górna - Ścinawka Średnia – Ścinawka Dolna – Gorzuchów - Świątko (DW381)** o klasie technicznej „G”.
- **nr 387: Ścinawka Średnia (DW386) - Ratno Dolne – Ratno Górne - Radków - Karłów - Kudowa Zdrój (DK8)**. Droga nr 387 łączy drogę krajową nr 8 w Kudowie Zdroju ze Ścinawką Średnią. Obecnie droga ma parametr klasy technicznej „Z”.
- **nr 388: Ratno Dolne (DW387) – Polanica-Zdrój – Stara Łomnica - Bystrzyca Kłodzka (DK33)**, przecinając krajową 8 w okolicach Polanicy Zdroju. Obecnie droga ma niepełne parametry klasy „G” 1/2 z nieutwardzonymi poboczami. Długość drogi na terenie gminy wynosi 5,1 km

Na terenie gminy Radków zlokalizowane są również drogi powiatowe:

- **nr 3302D:** Karłów - Batorów - Chocieszów,
- **nr 3303D:** Wambierzyce – Chocieszów,
- **nr 3312D:** Wolibórz - Dzikowiec - Nowa Ruda Słupiec - Ścinawka Średnia,
- **nr 3236D:** Ścinawka Średnia – Bożków,
- **nr 3328 D:** od drogi wojewódzkiej 387 - Ścinawka Średnia – Ścinawka Dolna – Gorzuchów,
- **nr 3329 D:** od drogi wojewódzkiej 386 - Ścinawka Dolna - Raszków – do drogi wojewódzkiej 386,
- **nr 3330 D:** przez wieś Ścinawka Średnia – do drogi wojewódzkiej 386,
- **nr 3331 D:** od drogi wojewódzkiej 388 – Raszków,
- **nr 3333 D:** granica państwa – Karłów,
- **nr 3334 D:** granica państwa - Pasterka – do drogi wojewódzkiej 387,
- **nr 3335 D:** Tłumaczów – Radków,
- **nr 3336 D:** Ścinawka Górna – Ścinawka Średnia - do drogi wojewódzkiej 387,
- **nr 3337D:** Nowa Ruda – Bieganów – Ścinawka Górna.

Pozostałe istniejące na terenie gminy drogi są to drogi gminne i drogi prywatne.

Wnioski wynikające z analizy stanu istniejącego komunikacji

Fakt istnienia różnorodnej i dogodnej sieci komunikacyjnej stanowi solidną podstawę rozwoju przestrzennego obszaru zwłaszcza w perspektywie rozbudowy i modernizacji infrastruktury komunikacyjnej uzupełniającej istniejący system dróg wojewódzkich i powiatowych.

Generalnie stan dróg na terenie opracowania jest zadowalający zarówno pod względem jakości nawierzchni (drogi wojewódzkie) jak i możliwości obsługi przez nie poszczególnych obszarów zabudowy. Sieć ta wymaga jednak bieżących napraw i modernizacji. Należy dążyć do zwiększenia wytrzymałości i poprawy ich stanu technicznego. Brak kanalizacji deszczowej oraz rowów odwadniających przy drogach powiatowych i gminnych uniemożliwia odprowadzenie wód opadowych lub prawidłowe odwodnienie korpusu drogi. Na większości terenów zabudowanych (prócz części ulic Radkowa, Wambierzyc i Ścinawki Średniej) brak chodników, zatem ruch pieszy odbywa się na poboczu lub jezdni.

Do najważniejszych zadań modernizacyjnych układu komunikacyjnego należą:

- modernizacja linii kolejowej w relacji Broumov – Tłumaczów – Ścinawka i wznowienie ruchu pasażerskiego;
- modernizacja dróg wojewódzkich nr 386, 388 do pełnych parametrów klasy „G” 1/2;
- modernizacja drogi wojewódzkiej nr 387 do pełnych parametrów klasy „Z” 1/2;
- dostosowanie parametrów jezdni i nośności nawierzchni dróg do ruchu pojazdów rolniczych i transportu ciężkiego;
- wydzielenie ścieżek rowerowych wzdłuż dróg wojewódzkich pokrywających się z istniejącymi na terenie gminy Radków międzynarodowymi szlakami rowerowymi.

2.13.2. Infrastruktura techniczna

Gospodarka wodno-ściekowa

Źródłem zaopatrzenia w wodę pitną są ujęcia własne zlokalizowane na terenie gminy Radków. Istniejące na terenie gminy ujęcia w całości zabezpieczają potrzeby gminy.

Gmina Radków jest zwodociągowana na poziomie 98%. Brak sieci występuje w przysiółkach: Mały Tłumaczów, Rudawa i Bieganówek.

Część terenów gminy Radków jest skanalizowana. Zbiornicza oczyszczalnia ścieków położona jest w Ścinawce Dolnej. Oczyszczalnia ta obsługuje tereny całej gminy Radków jak również gminy wiejskiej Nowa Ruda oraz miasta Nowa Ruda. Część gospodarstw gromadzi ścieki w bezodpływowych zbiornikach lub korzysta z przydomowych oczyszczalni ścieków, jednakże dąży się do tego by skanalizować cały obszar gminy.

Elektroenergetyka

Cały obszar opracowania zaopatrzonej jest w energię elektryczną. Na terenie znajdują się napowietrzne linie wysokiego napięcia 110kV i średniego napięcia 20kV.

Zaopatrzenie w gaz

System sieci dystrybucyjnej obejmuje jedynie obszar miasta Radkowa. Miasto zaopatrywane jest z gazociągu średniego podwyższonego ciśnienia DN 100 o dobrym stanie technicznym.

Zaopatrzenie w energię ciepłą

W gminie Radków nie ma systemów ciepłowniczych. Potrzeby cieplne odbiorców pokrywane są przez rozwiązania indywidualne opierające się głównie na korzystaniu z takich paliw jak: węgiel kamienny, drewno i odpady drzewne, olej opałowy. Małą grupę stanowią odbiorcy zużywający na potrzeby grzewcze olej opałowy, gaz płynny lub energię elektryczną.

Gospodarka odpadami

Zagadnienia dotyczące gospodarki odpadami na terenie gminy Radków zostały szczegółowo ujęte w Planie Gospodarki Odpadami dla Gminy Radków. Odpady są składowane i przetwarzane przez Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w Ścinawce Dolnej (FBSerwis Dolny Śląsk) przynależącym do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) w Ścinawce Dolnej.

Telekomunikacja i łączność

Na terenie gminy występuje kablowa linia światłowodowa w relacji Radków – Ścinawka Średnia – Tłumaczów – Nowa Ruda wybudowana w 1997 roku. W roku 2015 na terenie gminy wybudowana została infrastruktura telekomunikacyjna będąca częścią Dolnośląskiej Sieci Szerokopasmowej. Poza tym obszar opracowania pokryty jest siecią napowietrznych linii telefonicznych.

Wnioski wynikające z analizy stanu istniejącego infrastruktury technicznej

Obszar opracowania zmiany studium obejmuje tereny wyposażone w infrastrukturę techniczną. Infrastruktura ta wymaga modernizacji i rozbudowy w wypadku dalszego rozwoju przestrzennego miasta i wsi gminy. Należy dostosowywać infrastrukturę do potrzeb mieszkańców oraz stosować nowe technologie ograniczające do minimum ingerencję w środowisko naturalne.

Do najważniejszych zadań modernizacyjnych należą:

- rozbudowa kanalizacji na terenie zurbanizowanym,
- modernizacja sieci wodociągowych,
- usprawnienie gospodarowania odpadami – rozwój selektywnego odbioru odpadów komunalnych, segregacja odpadów, utylizacja odpadów biologicznych,
- rozbudowa systemów łączności bezprzewodowej i sieci światłowodowej - umożliwienie wszystkim mieszkańcom dostępu do Internetu,
- promowanie wykorzystania odnawialnych i ekologicznych źródeł energii elektrycznej oraz energii cieplnej.

2.14. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Tereny gminy Radków uwzględnione są w szeregu dokumentów planistycznych – strategicznych o charakterze planów, studiów, strategii i programów, zarówno na szczeblu wojewódzkim, powiatowym jak i gminnym. Do dokumentów uwzględnionych w „Studium...” należą:

- Strategia Rozwoju Pogranicza Polsko-Czeskiego;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego,
- Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku,
- Program Rozwoju Infrastruktury Transportowej i Komunikacji dla Województwa Dolnośląskiego,
- Program Opieki nad Zabytkami Województwa Dolnośląskiego na lata 2015-2018,
- Program Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego,
- Strategia Rozwoju Powiatu Kłodzkiego na lata 2016-2020,
- Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla powiatu kłodzkiego na lata 2008-2011, Wrocław sierpień 2008 r.,
- Inwentaryzacja przyrodnicza województwa dolnośląskiego – Gmina Radków,

Prócz ogólnych stwierdzeń i postulatów związanych z głównymi sferami rozwoju – sferą ekonomiczną, społeczną, środowiskową, kulturową i infrastrukturą techniczną w dokumentach zawarto zapisy związane bezpośrednio z terenem opracowania. Są to:

- zwiększenie potencjału i poprawa bazy dla turystyki i rekreacji (wzmocnienie kulturowej tożsamości przygranicznych regionów i podniesienie atrakcyjności turystycznej),
- rozwój współpracy polsko-czeskiej poprzez tworzenie zintegrowanych jednostek produkcyjno-usługowych,
- zwiększenie lesistości województwa dolnośląskiego,
- rozwój agroturystyki na obszarach wiejskich w połączeniu z gospodarstwami ekologicznymi,
- promowanie i rozwój rolnictwa ziem górskich,
- kształtowanie atrakcyjnych form różnorodnych zespołów zabudowy,
- wspieranie inwestycji infrastrukturalnych związanych z udostępnieniem terenów pod zabudowę mieszkaniową,
- rozwój ośrodków sportów zimowych,
- ochrona dziedzictwa i krajobrazu kulturowego, ze szczególnym uwzględnieniem architektury regionalnej,
- adaptowanie zespołów zabytkowych dla pełnienia funkcji turystycznych i rekreacyjnych,
- wykorzystanie linii kolejowych istniejących i o ruchu zawieszonym jako ważnego elementu aktywizacji turystycznej obszaru pogranicza (uruchomienie przewozów turystycznych na trasach kolejowych: Ścinawka Średnia – Tłumaczów – Otovice – Broumov),
- remont i modernizacja drogi wojewódzkiej nr 387 Tłumaczów – Ścinawka Średnia – Kudowa Zdrój, drogi wojewódzkiej nr 386 granica państwa – Tłumaczów – Wolibórz – Ząbkowice Śląskie – Ziębice – Grodków – Jaczowice, drogi wojewódzkiej nr 388 Ratno Dolne - Wambierzyce – Polanica Zdrój,
- modernizacja drogi powiatowej w ciągu Drogi Śródsudeckiej na odcinku Radków – Tłumaczów,
- budowa systemu Strzech Edukacyjnych na terenie Parku Narodowego Gór Stołowych w gminie Radków,
- rozbudowa urządzeń i obiektów służących ochronie przeciwpowodziowej,
- zakaz lokalizacji elektrowni wiatrowych na terenie gminy Radków.

2.15. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej.

Ustalenia dotyczące ochrony przeciwpowodziowej na terenie gminy Radków szczegółowo omówiono w rozdziałach 2.6.1, 2.9.4 oraz 3.11.2

3. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RADKÓW

3.1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego

3.1.1. Wpływ bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę na kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz na przeznaczenie terenów.

W trakcie procedury planistycznej do studium wpłynęła znaczna ilość wniosków indywidualnych dotyczących wyznaczenia nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę. Wyniki bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę umożliwiają wyznaczenie w studium niewielkiej ilości nowych terenów do zabudowy, jednakże nie w ilości pozwalającej na uwzględnieniu wszystkich wnioskowanych gruntów. W związku z powyższym w pierwszej kolejności uwzględniano wnioski dla działek zlokalizowanych w istniejącej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz na terenach przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Wnioski dla działek poza obszarami, o których mowa powyżej uwzględniane były przede wszystkim biorąc pod uwagę:

- bliskość zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz terenów przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących miejscowych planach,

- dostępność infrastruktury komunikacyjnej, technicznej i społecznej.

Powierzchnie, w podziale na funkcje dla:

- gruntów wnioskowanych,

- gruntów w uwzględnionych wnioskach,

- nowej zabudowy możliwej do wyznaczenia zgodnie z bilansem,

oraz ich wzajemne udziały przedstawiono w tabeli poniżej.

ZESTAWIENIE WYNIKU BILANSU TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ, POWIERZCHNI WNIOSKOWANYCH DO ZABUDOWANIA I POWIERZCHNI UWZGLĘDNIONYCH WNIOSKÓW - W PODZIALE NA FUNKCJE							
FUNKCJE	MN+MNU	MWU	RM	P	U	UP	INNE NIEBILANSOWANE
POW. WNIOSKOWANA [ha]	270,89	0,86	54,66	10,80	1,30	14,58	792,64
POW. UWZGLĘDNIONA [ha]	85,39	9,12	0,00	6,09	1,18	14,58	77,69
UDZIAŁ UWZGLĘDNIONYCH [%]	31,5%	100,0%	0,0%	56,4%	91,0%	100,0%	9,8%
POW. NETTO DOPUSZCZONA W BILANSIE [ha]	91,24	10,22	0,00	24,69	26,00	57,74	n/d
UDZIAŁ UWZGLĘDNIONYCH W POW. DOPUSZCZONEJ W BILANSIE [%]	93,6%	89,2%	n/d	24,7%	4,5%	25,3%	n/d
OBJAŚNIENIE OZNACZEŃ FUNKCJI							
MN - zabudowa mieszkaniowa niskiej intensywności (jednorodzinna)							
MNU - zabudowa mieszkaniowa niskiej intensywności z usługami innymi niż publiczne zatrudniającymi do 9 osób							
MWU - zabudowa mieszkaniowa wysokiej intensywności (wielorodzinna) z usługami innymi niż publiczne zatrudniającymi do 9 osób							
RM - zabudowa zagrodowa							
P - zabudowa produkcyjna i magazynowa							
U - zabudowa usługowa usług innych niż publiczne zatrudniająca powyżej 9 osób							
UP - zabudowa usług publicznych							

Na terenie gminy niemal 123 ha obecnie zainwestowanych gruntów znajduje się w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, z czego zdecydowaną większość stanowią tereny zabudowy zagrodowej. Wyniki bilansowania terenów nie wykazały zapotrzebowania na nową zabudowę zagrodową. W związku z powyższym nie wyznaczano nowych terenów przeznaczonych wyłącznie na zabudowę zagrodową. Jednakże z uwagi na konieczność relokacji do miejsc bezpiecznych dopuszczono zabudowę zagrodową na terenach oznaczonych w studium symbolem M (tereny zabudowy mieszkaniowej o wiejskim charakterze) jako kierunek dopuszczalny. Ewentualna realizacja nowej zabudowy zagrodowej będzie „konsumować” tereny przeznaczone na zabudowę mieszkaniową. Precyzyjna lokalizacja terenów zabudowy zagrodowej zostanie ustalona w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, co wykluczy konflikty przestrzenne pomiędzy tymi funkcjami.

3.1.2. Wpływ Audytu Krajobrazowego na kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz na przeznaczenie terenów.

Dla województwa dolnośląskiego, do dnia uchwalenia niniejszego studium nie opracowano lub nie przyjęto audytu krajobrazowego.

3.1.3. Zasady ogólne dla rozwoju poszczególnych funkcji ustalonych w studium oraz wytyczne dotyczące formułowania ustaleń w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Studium jest dokumentem o charakterze ogólnym, który wytycza kierunki w rozwoju zagospodarowania.

Z uwagi na skalę opracowania granice terenów w nim wyznaczonych mają przebieg orientacyjny, a ich uszczegółowienie nastąpi w projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Doprecyzowanie ustaleń w miejscowych planach opierać się powinno w szczególności na uwzględnieniu:

- a) granic podziału geodezyjnego i struktury własności nieruchomości,
- b) ukształtowania terenu,
- c) istniejącej zabudowy, zagospodarowania i uzbrojenia terenu,
- d) istniejącej roślinności i cieków wodnych,
- e) granic zagospodarowania terenów ustalonych przepisami odrębnymi,

3.1.4. Tolerancja w stosunku do granic terenów określonych w studium.

Przy wyznaczaniu linii rozgraniczających w rysunkach planów miejscowych i innych dokumentów planistycznych należy przyjąć tolerancję w stosunku do granic terenów określonych w studium w następującym zakresie:

- a) dla terenów oznaczonych na rysunku studium symbolami PG, PGZ, ES, KK/U i KR: wyłącznie w zakresie korekty do granic podziału geodezyjnego,
- b) dla terenów dróg i linii kolejowych: w zakresie wystarczającym do ich wyznaczenia w sposób zgodny z przepisami odrębnymi i szczególnymi,
- c) dla terenów oznaczonych na rysunku studium symbolami ZL, RE, ZDL: od 0 do 5 m,
- d) dla terenów oznaczonych na rysunku studium symbolem R: od 0 do 10 m,
- e) dla pozostałych terenów: od 0 do 35m.

3.1.5. Tolerancja w stosunku do granic obszarów określonych w studium.

W studium oznaczono granice obszarów wynikające z innych dokumentów takie jak: obszary objęte różnymi formami ochrony przyrody, udokumentowane złoża, tereny oraz obszary górnicze, obszary szczególnego zagrożenia powodzią, a także rozpoznane osuwiska i obiekty zabytkowe. Mimo zastosowania najlepszych dostępnych metod transformacji, z uwagi na stosowanie różnych geodezyjnych układów odniesienia dla poszczególnych rodzajów danych, rzeczywiste granice obszarów mogą różnić się od tych oznaczonych na rysunku studium. Przy wyznaczaniu granic w rysunkach planów miejscowych i innych dokumentów planistycznych należy każdorazowo weryfikować ich przebieg dla stosowanej skali rysunku i używanego geodezyjnego układu odniesienia.

3.2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy

3.2.1. Tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy

3.2.1.1. Tereny przeznaczone pod zabudowę

1) Tereny zabudowy mieszkaniowej o wiejskim charakterze	M
2) Tereny zabudowy mieszkaniowej o miejskim charakterze	MM
3) Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	MU
4) Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej o miejskim charakterze	MMU
5) Tereny zabudowy zagrodowej	RM
6) Tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych	RU
7) Tereny zabudowy usługowej	U
8) Tereny zabudowy usług publicznych	UP
9) Tereny usług turystyki	UT
10) Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej związanej z obsługą ruchu turystycznego	M/UT
11) Tereny obiektów kultu religijnego	UKS
12) Tereny działalności produkcyjnej, baz, składów i magazynów	P
13) Tereny produkcji energii ze źródeł odnawialnych - energetyka słoneczna	ES
14) Tereny usług oraz obsługi kolejowego ruchu pasażerskiego	KK/U
15) Tereny przestrzeni publicznych	PP
16) Tereny lotniska sportowego	KA
17) Tereny związane z eksploatacją złóż	PG
18) Tereny przeznaczone na zwałowanie mas ziemnych	PGZ
19) Tereny obsługi komunikacji samochodowej – parkingi	KS
20) Tereny infrastruktury technicznej	IT
21) Tereny odprowadzania i oczyszczania ścieków	ITS
22) Tereny związane z gospodarką odpadami	ITO
23) Tereny usług sportu	US
24) Tereny cmentarzy	ZC
25) Tereny zieleni urządzonej	ZP
26) Tereny ogrodów działkowych	ZD

3.2.1.2. Tereny wyłączone spod zabudowy

1) Tereny rolnicze	R
2) Tereny rolnicze użytkowane ekstensywnie	RE

3) Tereny rolnicze użytkowane ekstensywnie lub lasy	RE/L
4) Tereny lasów i zadrzewień	ZL
5) Tereny zalesień	ZDL
6) Tereny wód śródlądowych	WS
7) Tereny wydzielonych tras rowerowych	KR

3.2.1.3. Obszary, dla których ustala się zakaz lokalizacji nowych budynków

Poza terenami wyłączonymi spod zabudowy, oraz obszarami, dla których ograniczenia wynikają z przepisów odrębnych, ustala się zakaz lokalizacji nowych budynków w następujących obszarach:

- 1) linie kolejowe wyznaczone do rewitalizacji;
- 2) drogi powiatowe projektowane;
- 3) niewydzielone ciągi transportu kopaliny;
- 4) 40 m od brzegów potoku Czerwona Woda, przy czym zakaz ten nie dotyczy działek zabudowanych przed uchwaleniem niniejszego studium.

3.2.1.4. Obszary ograniczenia zabudowy

- 1) Obszary w odległości 200 m od granic Parku Narodowego Gór Stołowych, dla których ustala się stosowanie w miejscowych planach następujących ograniczeń w zabudowie i zagospodarowaniu:
 - maksymalna wysokość nowych budynków: 12,0 m,
 - minimalna odległość lokalizacji nowych budynków od granic parku narodowego: 40,0 m,
 - maksymalna intensywność zabudowy: 0,25,
 - minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej: 60%.
- 2) Poza terenami wyłączonymi spod zabudowy, oraz obszarami, dla których ograniczenia wynikają z przepisów odrębnych, należy dążyć do ograniczenia zabudowy dla następujących obszarów:
 - koryta rzek wraz z przyległym pasem zieleni;
 - tereny innych cieków i zbiorników wodnych, w tym potoków, strumieni i rowów melioracyjnych, w tym skarp porośniętych roślinnością;
 - strefa nalotowa lotniska sportowego;
 - otulina Parku Narodowego Gór Stołowych;
 - udokumentowane złoża surowców;
 - bezpośrednie sąsiedztwo rozpoznanych osuwisk;
 - pasy techniczne dla linii elektroenergetycznych.

3.2.2. Ogólne zasady ustalania wskaźników dotyczących zagospodarowania oraz użytkowania terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

1) Wielkość działek przeznaczonych pod zabudowę.

Minimalna powierzchnia nowo wydzielanych działek budowlanych dla zabudowy przeznaczonej przede wszystkim na cele mieszkaniowe nie powinna być mniejsza niż:

- a) dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w zabudowie bliźniaczej i szeregowej – 500 m²;
- b) dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w zabudowie wolnostojącej – 800 m²;
- c) dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zagrodowej – 1000 m²;

Minimalna powierzchnia nowo wydzielanych działek budowlanych dla zabudowy usługowej i związanej przede wszystkim z prowadzeniem działalności gospodarczej powinna być ustalana w sposób umożliwiający realizację funkcji z uwzględnieniem wyznaczonych parametrów intensywności, powierzchni zabudowy, powierzchni biologicznie czynnej oraz ilości wymaganych miejsc do parkowania.

W przypadku lokalizacji nowej zabudowy w zabytkowych układach urbanistycznych i ruralistycznych dopuszczalne jest ustalenie innych minimalnych powierzchni nowo wydzielanych działek budowlanych dla zabudowy przeznaczonej przede wszystkim na cele mieszkaniowe, niż te, o których mowa powyżej.

2) Wielkość powierzchni zabudowy w stosunku do działek budowlanych i terenów.

Dla zabudowy zagrodowej oraz przeznaczonej przede wszystkim na cele mieszkaniowe wielkość powierzchni zabudowy nie powinna być większa niż:

- a) w części wiejskiej gminy: 55%,
- b) w części miejskiej gminy: 75%.

Wielkość powierzchni zabudowy dla funkcji usługowej i związanej przede wszystkim z prowadzeniem działalności gospodarczej powinna być ustalana w sposób umożliwiający realizację tej funkcji z uwzględnieniem wyznaczonych parametrów intensywności, powierzchni biologicznie czynnej oraz ilości wymaganych miejsc do parkowania.

W przypadku lokalizacji nowej zabudowy w zabytkowych układach urbanistycznych i ruralistycznych dopuszczalne jest ustalenie innej wielkości powierzchni zabudowy dla funkcji zagrodowej oraz przeznaczonej przede wszystkim na cele mieszkaniowe, niż te, o których mowa powyżej.

3) Wysokość zabudowy.

Wysokość zabudowy ustalana w miejscowych planach, przy uwzględnieniu pozostałych wskaźników urbanistycznych, powinna umożliwiać realizację następującej liczby kondygnacji:

- a) w mieście **Radków** i miejscowości **Wambierzyce**:
 - dla zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej i usługowej – do 5 kondygnacji nadziemnych, w tym poddasze użytkowe,
 - dla zabudowy zagrodowej – do 3 kondygnacji nadziemnych, w tym poddasze użytkowe,
- b) w miejscowości **Ścinawka Średnia**:
 - dla zabudowy mieszkaniowo-usługowej i usługowej - do 4 kondygnacji nadziemnych, w tym poddasze użytkowe,
 - dla zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej – do 3 kondygnacji nadziemnych, w tym poddasze użytkowe,
- c) w **pozostałych miejscowościach**:
 - dla zabudowy mieszkaniowo usługowej i usługowej – do 3 kondygnacji nadziemnych, w tym poddasze użytkowe,
 - dla zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej – do 2 kondygnacji nadziemnych, w tym poddasze użytkowe.

W przypadku przebudowy istniejących obiektów lub odbudowy obiektów zniszczonych o większej liczbie kondygnacji dopuszcza się zachowanie wielkości pierwotnej.

Dopuszcza się w miejscowych planach zwiększenie wysokości zabudowy dla terenów przewidujących lokalizację nowych dominant urbanistycznych.

4) Wielkość powierzchni biologicznie czynnej.

- a) w centrum miasta **Radków** i centrum miejscowości **Wambierzyce** dopuszcza się ustalenie braku minimalnej wymaganej powierzchni biologicznie czynnej,
- b) poza centrum w mieście **Radków** powierzchnia biologicznie czynna dla działki budowlanej powinna wynosić co najmniej 20%;
- c) w **pozostałych miejscowościach** powierzchnia biologicznie czynna dla działki budowlanej powinna wynosić co najmniej:
 - dla zabudowy zawierającej głównie funkcję mieszkaniową i zabudowy zagrodowej – 35%,
 - dla zabudowy zawierającej głównie funkcję usługową – 25%,
 - dla zabudowy zawierającej głównie funkcję produkcyjną – 40%.

5) Intensywność zabudowy.

- a) w centrum miasta **Radków** i centrum miejscowości **Wambierzyce** dopuszcza się intensywność zabudowy nie większą niż 5,5,
- b) poza centrum w mieście **Radków** intensywność zabudowy nie powinna wynosić więcej niż 3,0;

c) w **pozostałych miejscowościach** intensywność zabudowy nie powinna wynosić więcej niż:

- dla zabudowy zawierającej głównie funkcję mieszkaniową – 1,0,
- dla zabudowy zagrodowej – 0,5,
- dla zabudowy zawierającej głównie funkcję usługową – 1,5,
- dla zabudowy zawierającej głównie funkcję produkcyjną – 0,75.

6) Forma architektoniczna zabudowy:

W całym obszarze miasta **Radków**, a także w miejscowościach **Wambierzyce** i **Ścinawka Średnia** preferuje się tradycyjną formę budynków na rzucie wydłużonego prostokąta, charakterystyczne dla Dolnego Śląska. Są to murowane budynki, których formy łączą tradycję lokalną z wpływami architektury miejskiej. Jest to świadectwo procesu semiurbanizacji, czyli upodobnienia wsi do osiedli miejskich lub podmiejskich. Mamy tu do czynienia z dwoma głównymi typami brył: wywodzącym się z lokalnej tradycji jedno lub dwukondygnacyjnej budowli nakrytej dachem dwuspadowym o kącie nachylenia połaci ponad 30°, z różnymi wariantami wystawek i naczółków oraz inspirowanym architekturą z południa kontynentu typem budynku nakrytego dwuspadowym dachem – o niewielkim nachyleniu połaci - często nazywanym domem szwajcarskim lub tyrolskim.

Dla **pozostałych miejscowości** preferowaną formą są jedno lub dwukondygnacyjne budynki na planie wydłużonego prostokąta usytuowanego równolegle lub prostopadle do drogi dojazdowej z dachem dwuspadowym, naczółkowym lub mansardowym o kącie nachylenia połaci min. 30° i charakterystycznymi krótkimi okapami.

Dla **całego obszaru gminy** dopuszczalne są współczesne formy budynków inspirowane tradycyjną architekturą lokalną, przy czym należy dążyć do ograniczania form obcych jak: bryły sześciennie, bryły na planie składającym się głównie z łuków i okręgów, obiekty kryte dachami o nachyleniu połaci w zakresie 15-30° oraz powyżej 50° a także dachami kopertowymi, łukowymi i łupinowymi.

3.2.2.1. Ustalenia dotyczące kierunków zagospodarowania terenów.

W obszarze opracowania, na rysunku kierunków studium wydzielono tereny o odmiennych kierunkach zagospodarowania. Dla każdego terenu ustalono postulowane kierunki zagospodarowania:

- a) główne (funkcje dominujące zabudowy i terenów),
- b) dopuszczane (funkcje uzupełniające i towarzyszące zabudowy i terenów),
- c) ograniczane (funkcje warunkowo dopuszczane lub wykluczane).

3.2.2.2. Kierunki zagospodarowania oraz użytkowania terenów przeznaczonych pod zabudowę.

1) Tereny zabudowy mieszkaniowej o wiejskim charakterze – M

a) kierunek główny:

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
- urządzona zieleń przydomowa,
- obiekty małej architektury,
- komunikacja wewnętrzna i parkingi,

b) kierunek dopuszczalny:

- zabudowa zagrodowa,
- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna,
- usługi podstawowe wbudowane w obiekty o funkcji mieszkaniowej,
- usługi podstawowe w samodzielnych obiektach,
- urządzona zieleń ogólnodostępna,
- place, place zabaw, boiska i inne urządzenia sportowe,
- urządzenie budowlane,

c) kierunek ograniczany:

- zabudowa produkcyjna,
- usługi ponadpodstawowe,
- usługi uciążliwe dla otoczenia,
- zgrupowania garaży wolnostojących,
- napowietrzne obiekty liniowe.

2) Tereny zabudowy mieszkaniowej o miejskim charakterze – MM

a) kierunek główny:

- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna,
- zabudowa mieszkaniowa willowa,
- urządzona zieleń przydomowa,
- urządzona zieleń ogólnodostępna,
- obiekty małej architektury,
- komunikacja wewnętrzna i parkingi,

b) kierunek dopuszczalny:

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
- usługi podstawowe wbudowane w obiekty o funkcji mieszkaniowej,
- usługi podstawowe w samodzielnych obiektach,
- usługi ponadpodstawowe wbudowane w obiekty o funkcji mieszkaniowej,

- place, place zabaw, boiska i inne urządzenia sportowe,
- urządzenie budowlane,

c) kierunek ograniczany:

- zabudowa zagrodowa,
- zabudowa produkcyjna,
- usługi uciążliwe dla otoczenia,
- zgrupowania garaży wolnostojących,
- napowietrzne obiekty liniowe.

3) Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej – MU

a) kierunek główny:

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
- usługi podstawowe i ponadpodstawowe wbudowane w obiekty o funkcji mieszkaniowej,
- usługi podstawowe i ponadpodstawowe w samodzielnych obiektach,
- usługi publiczne w samodzielnych obiektach oraz wbudowane w obiekty o innych funkcjach,
- urządzona zieleń przydomowa,
- urządzona zieleń ogólnodostępna,
- obiekty małej architektury,
- komunikacja wewnętrzna i parkingi,

b) kierunek dopuszczalny:

- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna,
- nieuciążliwa działalność rzemieślnicza i produkcyjna w budynkach samodzielnych oraz wbudowana w obiekty funkcji kierunku głównego,
- place, place zabaw, boiska i inne urządzenia sportowe,
- urządzenie budowlane,

c) kierunek ograniczany:

- zabudowa zagrodowa,
- uciążliwa działalność produkcyjna,
- usługi uciążliwe dla otoczenia,
- zgrupowania garaży wolnostojących,
- napowietrzne obiekty liniowe.

4) Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej o miejskim charakterze – MMU

a) kierunek główny:

- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna,
- zabudowa mieszkaniowa willowa,

- usługi podstawowe i ponadpodstawowe wbudowane w obiekty o funkcji mieszkaniowej,
- usługi podstawowe i ponadpodstawowe w samodzielnych obiektach,
- usługi publiczne w samodzielnych obiektach oraz wbudowane w obiekty o innych funkcjach,
- urządzona zieleń przydomowa,
- urządzona zieleń ogólnodostępna,
- obiekty małej architektury,
- komunikacja wewnętrzna i parkingi,

b) kierunek dopuszczalny:

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
- nieuciążliwa działalność rzemieślnicza i produkcyjna w budynkach samodzielnych oraz wbudowana w obiekty funkcji kierunku głównego,
- place, place zabaw, boiska i inne urządzenia sportowe,
- urządzenia budowlane,

c) kierunek ograniczany:

- zabudowa zagrodowa,
- uciążliwa działalność produkcyjna,
- usługi uciążliwe dla otoczenia,
- zgrupowania garaży wolnostojących,
- napowietrzne obiekty liniowe.

5) Tereny zabudowy zagrodowej – RM

a) kierunek główny:

- zabudowa zagrodowa,
- samodzielne budynki gospodarcze i obiekty budowlane związane z prowadzeniem działalności rolniczej,
- urządzona zieleń przydomowa,
- obiekty małej architektury,
- komunikacja wewnętrzna i parkingi,

b) kierunek dopuszczalny:

- usługi związane z obsługą turystyki jak: pensjonaty, stadniny konne, gastronomia, pola namiotowe, kempingi oraz podobne,
- nieuciążliwa działalność rzemieślnicza i produkcyjna w budynkach samodzielnych oraz wbudowana w obiekty kierunku głównego,
- nieuciążliwe usługi związane z naprawą pojazdów, maszyn i urządzeń,
- stawy hodowlane,
- sady,

- urządzenia budowlane,

c) kierunek ograniczany:

- zabudowa mieszkaniowa,
- usługi publiczne,
- uciążliwa działalność produkcyjna,
- usługi uciążliwe dla otoczenia,
- napowietrzne obiekty liniowe,
- ogrody działkowe,
- użytki rolne.

6) Tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych – RU

a) kierunek główny:

- zabudowa zagrodowa,
- obsługa produkcji w gospodarstwach rolnych leśnych i hodowlanych,
- zieleń urządzone,
- obiekty małej architektury,
- komunikacja wewnętrzna i parkingi,

b) kierunek dopuszczalny:

- nieuciążliwa działalność rzemieślnicza i produkcyjna w budynkach samodzielnych oraz wbudowana w obiekty kierunku głównego,
- usługi związane z naprawą pojazdów, maszyn i urządzeń,
- stawy hodowlane,
- sady,
- urządzenie budowlane,

c) kierunek ograniczany:

- zabudowa mieszkaniowa,
- usługi publiczne,
- napowietrzne obiekty liniowe,
- użytki rolne.

7) Tereny zabudowy usługowej – U

a) kierunek główny:

- zabudowa usług komercyjnych wszystkich typów,
- obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²,
- zieleń urządzone,
- przestrzenie publiczne i ogólnodostępne,
- obiekty małej architektury,

- komunikacja wewnętrzna, parkingi i garaże,

b) kierunek dopuszczalny:

- działalność rzemieślnicza i produkcyjna,
- usługi publiczne,
- zabudowa mieszkaniowa powiązana z prowadzoną działalnością,
- urządzenia budowlane,

c) kierunek ograniczany:

- zabudowa mieszkaniowa niepowiązana z prowadzoną działalnością,
- zabudowa zagrodowa,
- napowietrzne obiekty liniowe.

8) Tereny zabudowy usług publicznych – UP

a) kierunek główny:

- zabudowa usług publicznych,
- zieleń urządzona,
- przestrzenie publiczne i ogólnodostępne,
- obiekty małej architektury,
- komunikacja wewnętrzna, parkingi i garaże,

b) kierunek dopuszczalny:

- usługi podstawowe i ponadpodstawowe wbudowane w obiekty kierunku głównego,
- usługi podstawowe i ponadpodstawowe w samodzielnych obiektach,
- usługi sportu,
- mieszkania funkcyjne,
- urządzenie budowlane,

c) kierunek ograniczany:

- zabudowa mieszkaniowa,
- zabudowa zagrodowa,
- zabudowa rzemieślnicza i produkcyjna,
- napowietrzne obiekty liniowe.

9) Tereny usług turystyki – UT

a) kierunek główny:

- zabudowa związana z obsługą turystyki, rekreacji, wypoczynku i rozrywki: hotele, pensjonaty, pola namiotowe i kempingi, gastronomia, sale bankietowe, sale ślubne, obiekty przeznaczone na organizację wystaw i konferencji, parki rozrywki, parki tematyczne,

- usługi ochrony zdrowia jak: gabinety lekarskie, przychodnie, gabinety zabiegowe, ośrodki fizjoterapii,
 - pozamedyczne usługi ochrony zdrowia jak: obiekty spa, gabinety kosmetyczne,
 - usługi sportu terenowe oraz realizowane w obiektach budowlanych jak: boiska, baseny, kąpieliska, parki linowe, stadniny i nauka jazdy konnej,
 - domy spokojnej starości,
 - hospicja i obiekty z opieką całodobową,
 - zieleń urządzona,
 - przestrzenie publiczne i ogólnodostępne,
 - obiekty małej architektury,
 - komunikacja wewnętrzna, parkingi i garaże,
- b) kierunek dopuszczalny:
- usługi podstawowe wbudowane w obiekty kierunku głównego,
 - usługi podstawowe w samodzielnych obiektach,
 - mieszkania powiązane z prowadzoną działalnością,
 - urządzenie budowlane,
- c) kierunek ograniczony:
- zabudowa mieszkaniowa niepowiązana z prowadzoną działalnością,
 - zabudowa zagrodowa,
 - zabudowa rzemieślnicza i produkcyjna,
 - ponadpodstawowe usługi inne niż wymienione dla kierunku głównego,
 - napowietrzne obiekty liniowe.

10) Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej związanej z obsługą ruchu turystycznego – M/UT

- a) kierunek główny:
- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna,
 - zabudowa mieszkaniowa willowa,
 - zabudowa związana z obsługą turystyki, rekreacji, wypoczynku i rozrywki: hotele, pensjonaty, pola namiotowe i kempingi, gastronomia, sale bankietowe, sale ślubne, obiekty przeznaczone na organizację wystaw i konferencji, parki rozrywki, parki tematyczne,
 - usługi ochrony zdrowia jak: gabinety lekarskie, przychodnie, gabinety zabiegowe, ośrodki fizjoterapii,
 - pozamedyczne usługi ochrony zdrowia jak: obiekty spa, gabinety kosmetyczne,
 - usługi sportu terenowe oraz realizowane w obiektach budowlanych jak: boiska, baseny, kąpieliska, parki linowe, stadniny i nauka jazdy konnej,
 - domy spokojnej starości,
 - hospicja i obiekty z opieką całodobową,

- zieleń urządzona,
 - przestrzenie publiczne i ogólnodostępne,
 - obiekty małej architektury,
 - komunikacja wewnętrzna, parkingi i garaże,
- b) kierunek dopuszczalny:
- usługi podstawowe wbudowane w obiekty kierunku głównego,
 - usługi podstawowe w samodzielnych obiektach,
 - urządzenie budowlane,
- c) kierunek ograniczany:
- zabudowa zagrodowa,
 - zabudowa rzemieślnicza i produkcyjna,
 - ponadpodstawowe usługi inne niż wymienione dla kierunku głównego,
 - napowietrzne obiekty liniowe.

11) Tereny obiektów kultu religijnego – UKS

- a) kierunek główny:
- zabudowa sakralna,
 - zabudowa mieszkaniowa związana z działalnością religijną,
 - usługi edukacji
 - usługi opiekuńcze jak: noclegownie, hospicja, obiekty z opieką całodobową, stołówki,
 - zieleń urządzona,
 - przestrzenie publiczne i ogólnodostępne,
 - obiekty małej architektury,
 - komunikacja wewnętrzna, parkingi i garaże,
- b) kierunek dopuszczalny:
- usługi związane z obsługą ruchu turystycznego,
 - usługi podstawowe w samodzielnych obiektach,
 - cmentarze,
 - urządzenie budowlane,
- c) kierunek ograniczany:
- zabudowa mieszkaniowa niezwiązana z działalnością religijną,
 - zabudowa zagrodowa,
 - usługi inne niż wymienione dla kierunku głównego,
 - napowietrzne obiekty liniowe.

12) tereny działalności produkcyjnej, baz, składów i magazynów – P

- a) kierunek główny:
- zabudowa produkcyjna i magazynowa,
 - zieleń urządzona,
 - obiekty małej architektury,
 - komunikacja wewnętrzna, parkingi i garaże,
- b) kierunek dopuszczalny:
- obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²,
 - usługi związane z naprawą pojazdów i maszyn,
 - usługi podstawowe wbudowane w obiekty kierunku głównego oraz w samodzielnych obiektach,
 - produkcja energii z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, inna niż energia z wiatru,
- c) kierunek ograniczany:
- zabudowa mieszkaniowa,
 - zabudowa zagrodowa,
 - usługi publiczne i usługi związane z ochroną zdrowia,
 - napowietrzne obiekty liniowe.

13) Tereny produkcji energii ze źródeł odnawialnych - energetyka słoneczna – ES

- a) kierunek główny:
- produkcja energii z promieniowania słonecznego o mocy przekraczającej 100 kW,
 - zieleń urządzona,
 - obiekty małej architektury,
 - komunikacja wewnętrzna, parkingi,
- b) kierunek dopuszczalny: urządzenia związane z przetwarzaniem i magazynowaniem energii,
- c) kierunek ograniczany:
- wody śródlądowe,
 - lasy i zadrzewienia,
 - napowietrzne obiekty liniowe.

14) Tereny usług oraz obsługi kolejowego ruchu pasażerskiego – KK/U

- a) kierunek główny:
- zabudowa związana z obsługą ruchu pasażerskiego jak: stacje, dworce, przystanki,
 - zabudowa usług komercyjnych wszystkich typów,

- zieleń urządzona,
 - przestrzenie publiczne i ogólnodostępne,
 - obiekty małej architektury,
 - komunikacja wewnętrzna, parkingi i garaże,
- b) kierunek dopuszczalny:
- usługi publiczne,
 - urządzenie budowlane,
- c) kierunek ograniczany:
- działalność produkcyjna i rzemieślnicza,
 - usługi uciążliwe dla otoczenia,
 - napowietrzne obiekty liniowe.

15) Tereny przestrzeni publicznych – PP

- a) kierunek główny:
- przestrzenie publiczne i ogólnodostępne jak: place wielofunkcyjne, miejsca przeznaczone do prowadzenia handlu w obiektach tymczasowych, obiekty budowlane przeznaczone do organizacji imprez masowych,
 - zieleń urządzona jak parki i skwery,

 - obiekty małej architektury,
 - budynki gospodarcze związane z utrzymaniem terenu i szalety publiczne,
 - komunikacja wewnętrzna, parkingi,
- b) kierunek dopuszczalny:
- usługi publiczne,
 - urządzenie budowlane,
- c) kierunek ograniczany:
- zabudowa mieszkaniowa,
 - usługi inne niż wymienione w kierunku głównym i dopuszczalnym,
 - garaże wolnostojące,
 - napowietrzne obiekty liniowe.

16) Tereny lotniska sportowego – KA

- a) kierunek główny: lotnisko sportowe,
- b) kierunek dopuszczalny:

- komunikacja wewnętrzna, parkingi,
- urządzenia budowlane,

c) kierunek ograniczany:

- wszelka zabudowa niezwiązana z kierunkiem głównym,
- lasy i zadrzewienia.

17) Tereny związane z eksploatacją złóż – PG1

a) kierunek główny:

- wyrobiska górnicze,
- zwałowiska górnicze,
- wszelkie obiekty budowlane i urządzenia związane z prowadzoną działalnością górniczą, w tym przetwarzaniem i transportem
- komunikacja wewnętrzna, parkingi i garaże,
- kierunek rekultywacji po zakończeniu eksploatacji: wodny, leśny, turystyczny, sportowy,

b) kierunek dopuszczalny:

- zabudowa pomocnicza związana z działalnością górniczą jak: obiekty administracyjne, socjalne, przeznaczone na prezentację oferty,
- obiekty budowlane przeznaczone do naprawy pojazdów i maszyn,
- urządzenie budowlane,
- kierunek rekultywacji po zakończeniu eksploatacji: produkcja energii ze źródeł odnawialnych innych niż energia wiatru o mocy przekraczającej 100 kW,

c) kierunek ograniczany:

- zabudowa niezwiązana z kierunkiem głównym i dopuszczalnym,
- kierunek rekultywacji po zakończeniu eksploatacji: składowiska odpadów.

18) Tereny związane z eksploatacją złóż – PG2

d) kierunek główny:

- wyrobiska górnicze,
- zwałowiska górnicze,
- wszelkie obiekty budowlane i urządzenia związane z prowadzoną działalnością górniczą, w tym przetwarzaniem i transportem
- komunikacja wewnętrzna, parkingi i garaże,
- kierunek rekultywacji po zakończeniu eksploatacji: turystyczny, edukacyjny,

e) kierunek dopuszczalny:

- zabudowa pomocnicza związana z działalnością górniczą jak: obiekty administracyjne, socjalne, przeznaczone na prezentację oferty,
- obiekty budowlane przeznaczone do naprawy pojazdów i maszyn,

- urządzenie budowlane,
 - kierunek rekultywacji po zakończeniu eksploatacji: przyrodniczy,
- f) kierunek ograniczany:
- zabudowa niezwiązana z kierunkiem głównym i dopuszczalnym,
 - kierunek rekultywacji po zakończeniu eksploatacji: składowiska odpadów.

19) Tereny związane z eksploatacją złóż – PG3

- g) kierunek główny:
- wyrobiska górnicze,
 - zwałowiska górnicze,
 - wszelkie obiekty budowlane i urządzenia związane z prowadzoną działalnością górniczą, w tym przetwarzaniem i transportem
 - komunikacja wewnętrzna, parkingi i garaże,
 - kierunek rekultywacji po zakończeniu eksploatacji: edukacyjny, turystyczny, sportowy,
- h) kierunek dopuszczalny:
- zabudowa pomocnicza związana z działalnością górniczą jak: obiekty administracyjne, socjalne, przeznaczone na prezentację oferty,
 - obiekty budowlane przeznaczone do naprawy pojazdów i maszyn,
 - urządzenie budowlane,
 - kierunek rekultywacji po zakończeniu eksploatacji: leśny,
- i) kierunek ograniczany:
- zabudowa niezwiązana z kierunkiem głównym i dopuszczalnym,
 - kierunek rekultywacji po zakończeniu eksploatacji: składowiska odpadów.

20) Tereny związane z eksploatacją złóż – PGZ

- a) kierunek główny:
- zwałowiska górnicze,
 - kierunek rekultywacji po zakończeniu eksploatacji: turystyczny, rekreacyjny, sportowy,
- b) kierunek dopuszczalny:
- obiekty liniowe związane z transportem urobku, nadkładu lub odpadów,
 - urządzenie budowlane,
 - kierunek rekultywacji po zakończeniu eksploatacji: rolny lub leśny,
- c) kierunek ograniczany:
- obiekty budowlane niezwiązane z kierunkiem głównym i dopuszczalnym,

- kierunek rekultywacji po zakończeniu eksploatacji: produkcja energii ze źródeł odnawialnych.

21) Tereny obsługi komunikacji samochodowej – parkingi - KS

a) kierunek główny:

- parkingi i garaże,
- stacje paliw,
- zieleń urządzona,
- obiekty małej architektury,

b) kierunek dopuszczalny:

- usługi podstawowe w obiektach wolnostojących,
- tereny przeznaczone do prowadzenia handlu w obiektach tymczasowych,

c) kierunek ograniczany:

- obiekty budowlane niezwiązane z kierunkiem głównym i dopuszczalnym,
- napowietrzne obiekty liniowe.

22) Tereny infrastruktury technicznej - IT

a) kierunek główny:

- wszelkie obiekty budowlane służące zaopatrzeniu ludności w media,
- zieleń urządzona,

b) kierunek dopuszczalny: komunikacja wewnętrzna, parkingi, garaże

c) kierunek ograniczany: obiekty budowlane niezwiązane z kierunkiem głównym i dopuszczalnym.

23) Tereny odprowadzania i oczyszczania ścieków – ITS

a) kierunek główny:

- obiekty budowlane przeznaczone do oczyszczania ścieków,
- komunikacja wewnętrzna, parkingi garaże,
- zieleń urządzona,

b) kierunek dopuszczalny:

- zabudowa pomocnicza związana z działalnością jak: obiekty administracyjne, socjalne,
- budynki gospodarcze,
- urządzenie budowlane,

c) kierunek ograniczany: zabudowa niezwiązana z kierunkiem głównym i dopuszczalnym.

24) Tereny związane z gospodarką odpadami – ITO

- a) kierunek główny:
- obiekty budowlane przeznaczone na składowanie odpadów,
 - obiekty budowlane przeznaczone na przetwarzanie, unieszkodliwianie, segregowanie odpadów,
 - komunikacja wewnętrzna, parkingi garaże,
 - zieleń urządzona,
- b) kierunek dopuszczalny:
- zabudowa pomocnicza związana z działalnością jak: obiekty administracyjne, socjalne,
 - budynki gospodarcze,
 - urządzenie budowlane,
- c) kierunek ograniczany: zabudowa niezwiązana z kierunkiem głównym i dopuszczalnym.

25) Tereny usług sportu – US

- a) kierunek główny:
- usługi sportu terenowe oraz realizowane w obiektach budowlanych jak: boiska, baseny, kąpieliska, parki linowe, stadniny i nauka jazdy konnej,
 - przestrzenie publiczne i ogólnodostępne,
 - obiekty budowlane przeznaczone do organizacji imprez masowych,
 - zieleń urządzona jak: parki, skwery, ogrody,
 - obiekty małej architektury,
- b) kierunek dopuszczalny:
- usługi publiczne wbudowane w obiekty kierunku podstawowego i wolnostojące,
 - zabudowa związana z obsługą turystyki i wypoczynku jak: hotele, pensjonaty, pola namiotowe i kempingi, gastronomia,
 - budynki gospodarcze związane z utrzymaniem terenu i szalety publiczne,
 - komunikacja publiczna,
 - komunikacja wewnętrzna, parkingi, garaże,
 - zieleń nieurzadzona jak: łąki, pastwiska, zadrzewienia,
- c) kierunek ograniczany:
- zabudowa inna niż określona w kierunku głównym i dopuszczalnym,
 - grunty orne, sady,
 - obiekty liniowe inne niż drogi.

26) Tereny cmentarzy – ZC

a) kierunek główny:

- cmentarze,
- przestrzenie publiczne i ogólnodostępne,
- domy pogrzebowe,
- obiekty budowlane przeznaczone na ceremonie związane z pochówkiem,
- krematoria,
- zieleń urządzona,
- obiekty małej architektury,
- komunikacja wewnętrzna, parkingi,

b) kierunek dopuszczalny: obiekty przeznaczone na działalność związaną z działalnością cmentarza jak: zakłady kamieniarskie, zakłady stolarskie,

c) kierunek ograniczony:

- zabudowa inna niż określona w kierunku głównym i dopuszczalnym,
- zabudowa i zagospodarowanie, dla których obowiązują ograniczenia i zakazy wynikające z przepisów odrębnych,
- obiekty liniowe inne niż drogi.

27) Tereny zieleni urządzonej – ZP

a) kierunek główny:

- zieleń urządzona jak: parki, skwery, ogrody,
- terenowe urządzenia sportowe jak: boiska, baseny, kąpieliska, atlasy,
- place zabaw,
- obiekty małej architektury,
- kompozycje tematyczne jak: ścieżki edukacyjne, drogi krzyżowe,

b) kierunek dopuszczalny:

- tereny przystosowane do prowadzenia usług w obiektach tymczasowych,
- budynki gospodarcze związane z utrzymaniem zieleni i szalety publiczne,
- komunikacja wewnętrzna, parkingi, garaże,
- zieleń nieurzadzona jak: łąki, pastwiska, zadrzewienia, lasy,

c) kierunek ograniczony:

- zabudowa inna niż określona w kierunku głównym i dopuszczalnym,
- grunty orne, sady,
- napowietrzne obiekty liniowe.

28) Tereny ogrodów działkowych – ZD

a) kierunek główny:

- ogrody działkowe,
- zieleń urządzona,
- obiekty małej architektury,

b) kierunek dopuszczalny:

- komunikacja wewnętrzna, parkingi,
- zieleń nieurzędzona jak: łąki, pastwiska, zadrzewienia, lasy,

c) kierunek ograniczany:

- zabudowa inna niż określona w kierunku głównym i dopuszczalnym,
- grunty orne, sady,
- napowietrzne obiekty liniowe.

2.3.2 Kierunki zagospodarowania oraz użytkowania terenów wyłączonych spod zabudowy.

1) Tereny rolnicze – R

a) kierunek główny:

- grunty rolne,
- drogi transportu rolnego,
- wody śródlądowe,
- zadrzewienia śródpolne,

b) kierunek dopuszczalny:

- budowle związane z prowadzoną działalnością rolniczą,
- stawy hodowlane,
- napowietrzne obiekty liniowe usytuowane wzdłuż dróg transportu rolnego,

c) kierunek ograniczany: przeznaczenia inne niż wymienione w kierunku głównym i dopuszczalnym.

2) Tereny rolnicze użytkowane ekstensywnie – RE

a) kierunek główny:

- łąki, pastwiska, zadrzewienia,
- drogi transportu rolnego,
- wody śródlądowe,

b) kierunek dopuszczalny:

- budowle związane z prowadzoną działalnością rolniczą,

- stawy hodowlane,
- ścieżki rowerowe, szlaki piesze, trasy narciarskie,
- budowle związane z turystyką jak: ścieżki piesze i rowerowe prowadzone powyżej terenu, wieże widokowe, wyciągi narciarskie,

c) kierunek ograniczany:

- grunty orne,
- napowietrzne obiekty liniowe, inne niż określone w kierunku dopuszczalnym.

3) Tereny rolnicze użytkowane ekstensywnie lub lasy – RE/L

a) kierunek główny:

- lasy,
- łąki, pastwiska, zadrzewienia,
- drogi transportu rolnego i leśnego,
- wody śródlądowe,

b) kierunek dopuszczalny:

- budowle związane z prowadzoną działalnością rolniczą lub gospodarką leśną,
- ścieżki rowerowe, szlaki piesze, trasy narciarskie,
- budowle związane z turystyką jak: ścieżki piesze i rowerowe prowadzone powyżej terenu, wieże widokowe, wyciągi narciarskie,

c) kierunek ograniczany:

- grunty orne,
- napowietrzne obiekty liniowe, inne niż określone w kierunku dopuszczalnym.

4) Tereny lasów i zadrzewień – ZL

a) kierunek główny:

- lasy,
- drogi transportu leśnego,
- wody śródlądowe,

b) kierunek dopuszczalny:

- budowle związane z prowadzoną gospodarką leśną,
- ścieżki rowerowe, szlaki piesze, trasy narciarskie,
- budowle związane z turystyką jak: ścieżki piesze i rowerowe prowadzone powyżej terenu, wieże widokowe, wyciągi narciarskie,
- obiekty małej architektury,
- napowietrzne obiekty liniowe,

c) kierunek ograniczany: grunty rolne.

5) Tereny zalesień – ZDL

a) kierunek główny:

- lasy,
- drogi transportu leśnego,
- wody śródlądowe,

b) kierunek dopuszczalny:

- łąki i pastwiska,
- budowle związane z prowadzoną gospodarką leśną,
- ścieżki rowerowe, szlaki piesze, trasy narciarskie,
- budowle związane z turystyką jak: ścieżki piesze i rowerowe prowadzone powyżej terenu, wieże widokowe, wyciągi narciarskie,
- obiekty małej architektury,
- napowietrzne obiekty liniowe,

c) kierunek ograniczany: grunty orne.

6) Tereny wód śródlądowych – WS

a) kierunek główny:

- wody śródlądowe,
- budowle związane z ochroną przeciwpowodziową,
- łąki, pastwiska,
- zieleń urządzone,
- obiekty małej architektury,

b) kierunek dopuszczalny:

- budowle przeznaczone do uprawiania sportów,
- budowle związane z turystyką i rekreacją jak: pomosty, stanowiska ratowników, przebieralnie, natryski plażowe, wieże widokowe,
- komunikacja publiczna i wewnętrzna,
- ścieżki rowerowe, szlaki piesze,

c) kierunek ograniczany:

- przeznaczenia inne niż wskazane w kierunku głównym i dopuszczalnym,
- napowietrzne obiekty liniowe prowadzone wzdłuż cieków, inne niż określone w kierunku głównym i dopuszczalnym.

7) Tereny wydzielonych tras rowerowych – KR

- a) kierunek główny:
 - ścieżki rowerowe,
 - ścieżki piesze,
- b) kierunek dopuszczalny:
 - place publiczne i ogólnodostępne,
 - zieleń urządzona,
 - obiekty małej architektury,
 - napowietrzne obiekty liniowe,
- c) kierunek ograniczany: drogi.

3.3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

3.3.1. Kierunki oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów

Teren gminy położony jest na obszarach o bardzo wysokich walorach przyrodniczych. Środowisko przyrodnicze stanowi obok walorów kulturowych i krajobrazowych o tożsamości gminy Radków. Jako generalna idea ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, w procesie zagospodarowania przestrzennego obowiązywać powinna zasada **wzmocnienia systemu przyrodniczego, który tworzą elementy rangi lokalnej, regionalnej i ponadregionalnej.**

3.3.2. Kształtowanie systemu przyrodniczego

1. W ramach systemu przyrodniczego zakłada się:

- 1) zachowanie, ochronę i rozwój elementów rangi lokalnej systemu:
 - a) pomniki przyrody,
 - b) kompleksy leśne,
 - c) zadrzewienia i zakrzaczenia,
 - d) zbiorniki wodne,
 - e) tereny hydrogeniczne,
 - f) trwałe użytki zielone
 - g) roślinność nadrzeczna,
 - h) roślinność przydrożna.

- 2) zachowanie, ochronę i rozwój elementów rangi regionalnej i ponadregionalnej:
 - a) Obszar wchodzący w skład Parku Narodowego Gór Stołowych wraz z otuliną
 - b) Obszar Natura 2000 PLH020004 Góry Stołowe,
 - c) Obszar Natura 2000 PLB020006 Góry Stołowe,
 - d) obszar korytarza ekologicznego „Korytarz Zachodni”
- 3) w odniesieniu do Parku Narodowego Gór Stołowych
 - a) obowiązek respektowania istniejących zakazów i ograniczeń, służących jego ochronie oraz zgodnie z przepisami odrębnymi dokonywania uzgodnień dotyczących prowadzenia prac na jego terenie z Dyrekcją Parku,
 - b) zakaz lokalizacji nowych przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco wpływać na przedmiot i cele ochrony ww. obszarów oraz integralność tych obszarów,
- 4) w odniesieniu do obszaru Natura 2000 PLB020006 Góry Stołowe i obszaru Natura 2000 PLH020004 Góry Stołowe:
 - a) obowiązek respektowania zasad jakie będą przyjęte w projektowanych planach zadań ochronnych
- 5) w odniesieniu do korytarza ekologicznego „Korytarz Zachodni”:
 - a) zapewnienie ciągłości i drożności korytarza ekologicznego jako warunek zachowania równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych na obszarach form ochrony przyrody,
 - b) dążenie do znoszenia barier ekologicznych przegradzających korytarze ekologiczne i utrudniających przemieszczanie się organizmów
- 6) w odniesieniu do pomników przyrody:
 - a) obowiązek respektowania istniejących zakazów i ograniczeń, służących ich ochronie.
2. Wkomponowanie projektowanych, powierzchniowych struktur inwestycyjnych w układ systemu przyrodniczego gminy z zakazem likwidowania jej elementów i z minimalizacją naruszania jej ciągłości przestrzennej.
3. Realizacja ochrony przyrody przez ochronę konserwatorską i popularyzację walorów przyrodniczych gminy, zwłaszcza przez:
 - 1) faktyczną i efektywną ochronę ustanowionych form ochrony (Park Narodowy Gór Stołowych, pomniki przyrody, Obszary Natura 2000),
 - 2) utworzenie nowych form ochrony przyrody.

3.3.3. Ochrona powierzchni ziemi i gleb

Jako główne kierunki działań w zakresie ochrony powierzchni ziemi i gleb wskazuje się:

- 1) rekultywację terenów poeksploatacyjnych w kierunku leśnym lub wodnym,
- 2) ochronę gleb o najwyższej przydatności rolniczej przed zmianą sposobu użytkowania – utrzymanie rolniczego użytkowania terenu;
- 3) ochronę gleb przed erozją i stepowaniem poprzez wprowadzenie zalesień i pasów zadrzewień śródpolnych;
- 4) wprowadzenie nasadzeń roślinności ochronnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych w celu minimalizacji zanieczyszczeń pokrywy glebowej wzdłuż dróg;
- 5) koncentrację zabudowy w obszarze istniejących jednostek osadniczych.

3.3.4. Ochrona zasobów wód

Jako główne kierunki działań w zakresie ochrony ilościowej i jakościowej zasobów wodnych wskazuje się:

- 1) ochronę zasobów wodnych i racjonalizację zużycia wody we wszystkich dziedzinach gospodarki, tj. przemyśle, rolnictwie, gospodarce komunalnej, poprzez:
 - a) ocenę zagrożeń i ewentualne wyznaczenie stref ochronnych dla ujęć wody narażonych na zanieczyszczenia antropogeniczne,
 - b) bieżącą identyfikację i eliminację źródeł zagrożeń dla jakości wód,
 - c) modernizację sieci oraz wprowadzenie systemu pomiaru zużycia wody dla wszystkich odbiorców,
 - d) inwentaryzację i likwidację nieczynnych i nie nadających się do eksploatacji ujęć,
 - e) rozbudowę sieci wodociągowej, również na potrzeby rozwoju nowych terenów inwestycyjnych,
 - f) wykorzystanie w zakładach produkcyjnych wody dla celów technologicznych w układach zamkniętych.
- 2) poprawę czystości wód powierzchniowych poprzez:
 - a) zachowanie pasa wolnego od zabudowy cieków i rowów melioracyjnych,
 - b) ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł punktowych, poprzez:
 - uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenach zwartej zabudowy,
 - uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenach z zabudową rozproszoną,
- 3) ograniczenie ładunku zanieczyszczeń ze źródeł powierzchniowych poprzez:

- racjonalne nawożenie gruntów rolnych,
 - ograniczenie ładunku zanieczyszczeń pochodzących ze spływu wód deszczowych m.in. poprzez realizację systemu kanalizacji deszczowej dla terenów o utwardzonej powierzchni, tj. parkingów, placów z zastosowaniem, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych dotyczących odprowadzania ścieków, systemów podczyszczania wód opadowych i roztopowych;
 - wody opadowe i ścieki sanitarne przed odprowadzeniem do odbiornika winny być podczyszczone w stopniu zapewniającym spełnienie wymagań określonych w obowiązujących przepisach;
- 4) poprawę bilansu hydrologicznego (zwiększenie zasobów wód w zlewni) poprzez:
- a) utrzymanie i odbudowę urządzeń melioracyjnych podstawowych i szczegółowych oraz bieżącą ich konserwację,
 - b) wykorzystanie stawów wiejskich, oczek wodnych, zagłębień terenu jako zbiorników retencji wód,
 - c) ochronę obszarów dolin rzecznych obejmującą:
 - ograniczenie przeznaczenia terenów na cele inwestycyjne,
 - zachowanie wzdłuż cieków stref wolnych od intensywnej gospodarki rolnej – zachowanie łąk i pastwisk oraz naturalnej roślinności przywodnej,
 - utrzymanie zieleni naturalnej.
 - d) zachowanie stref ekotonowych na granicy las-woda, las-bagno, zaś tam gdzie jest to uzasadnione zaleca się ich tworzenie je w celu ochrony czystości wód i stabilizacji stosunków wodnych;
 - e) zachowanie drożności cieków oraz możliwości spływu wód opadowych i roztopowych zgodnie z naturalnym ukształtowaniem terenu. Studium dopuszcza zmianę ukształtowania terenu lub przebiegu cieków jedynie w sytuacji zapewnienia odpływu wód w sposób nie zakłócający stosunków wodnych na terenach i działkach sąsiednich. W celu zachowania swobodnego odpływu wód zabrania się niszczenia i uszkodzania istniejących urządzeń wodnych;
 - f) zakaz prowadzenia działań mogących zmienić stosunki wodne.

3.3.5. Kształtowanie systemu klimatycznego. Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniami oraz ochrona przed hałasem.

Jako główne kierunki działań w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniami oraz ochrony ludności przed hałasem wskazuje się:

- 1) zmniejszenie energochłonności gospodarki, poprzez m.in. wykorzystywanie energii ze źródeł odnawialnych oraz wprowadzenie urządzeń i technologii energooszczędnych;
- 2) zmniejszenie zużycia energii, poprzez wykonanie termomodernizacji budynków;
- 3) ograniczenie niskiej emisji poprzez:
 - a) wykorzystanie odnawialnych źródeł energii dla potrzeb zaopatrzenia w ciepło,
 - b) wspieranie inwestycji polegających na modernizacji indywidualnych i zbiorczych systemów grzewczych szczególnie w kierunku dostosowania ich do wykorzystywania odnawialnych źródeł energii,
 - c) wdrożenie monitoringu gospodarstw domowych w zakresie niskiej emisji zanieczyszczeń,
 - d) zapewnienie możliwości zaopatrzenia mieszkańców w gaz do celów grzewczych z sieci gazowej w okresie perspektywnym;
- 4) ograniczenie rozwoju terenów podlegających ochronie akustycznej tam, gdzie istnieje niebezpieczeństwo wystąpienia hałasu o ponadnormatywnym natężeniu;
- 5) ograniczenie uciążliwości prowadzonej działalności w zakresie emisji hałasu oraz emisji zanieczyszczeń (poprzez m.in.: realizację nasadzeń zwartą zielenią wysoką i średnio wysoką na działce, na której prowadzona jest działalność, ekranowanie źródeł hałasu, stosowanie urządzeń filtrujących, wyciszających);
- 6) wprowadzenie nasadzeń zieleni wysokiej w pasach drogowych;
- 7) przebudowę i modernizację dróg polegające przede wszystkim na wymianie nawierzchni.

Działania w zakresie ochrony przed hałasem winny zapewniać zachowanie dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku zgodnie z wymogami przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska. Przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, należy wskazać, które z terenów, wyznaczonych w planie należą do poszczególnych rodzajów terenów, o których mowa w przepisach odrębnych z zakresu ochrony środowiska, podlegających ochronie akustycznej.

3.3.6. Obszary uzdrowisk

Gmina Radków nie posiada statutu uzdrowiska ani statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej zgodnie z przepisami przepisów odrębnych z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego, uzdrowisk i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz gminach uzdrowiskowych.

3.3.7. System obszarów chronionych.

W granicach gminy Radków znajdują się następujące obiekty podlegające ochronie na podstawie Ustawy z dnia 16.04.2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880):

1) Park Narodowy Gór Stołowych wraz z otuliną;

Obszar Parku zajmuje 20,8% ogólnej powierzchni gminy Radków. Park Narodowy Gór Stołowych został ustanowiony Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16 września 1993 r. w sprawie utworzenia Parku Narodowego Gór Stołowych (Dz.U. z 1993 r. Nr 88, poz. 407) zmieniony Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 1997 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie utworzenia Parku Narodowego Gór Stołowych (Dz.U. z 1997 r. Nr 5, poz. 25). Akt prawny o utworzeniu Parku zawiera zakazy obowiązujące na terenie Parku.

Dla Parku ustanowiono zadania ochronne określone w Zarządzeniu Nr 63 Ministra Środowiska z dnia 19 grudnia 2013 r. w sprawie zadań ochronnych dla Parku Narodowego Gór Stołowych (Dz. Urz. z 2013 r. poz. 73).

2) Obszar Natura 2000 PLH020004 Góry Stołowe,

Utworzony Decyzją Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmującą, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007)5043)(2008/25/WE).

Przedmiotami ochrony obszaru są:

a) Siedliska przyrodnicze:

- 4060 Wysokogórskie borówczyska bażynowe (*Empetro-Vaccinietum*)
- *6230 Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* – płaty bogate florystycznie)
- 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
- 6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion*)
- *7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*)
- 8110 Piargi i gołoborza krzemianowe
- 8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilletalia caulescentis*
- 8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandellii*

- 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*)
- 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*)
- *9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*), jaworzyny miesięcznicowe (*Lunario-Aceretum*)
- *91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*, *Bazzanio-Piceetum*)
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe)
- 9410 Górskie bory świerkowe (*Calamagrostio villosae-Piceetum*)

b) Gatunek rośliny:

- 1363 Goryczuszka czeska *Gentianella bohemica*

c) Gatunki zwierząt z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej

- 1059 Modraszek telejus *Maculinea teleius*
- 1061 Modraszek nausitous *Maculinea nausithous*
- 1096 Minóg strumieniowy *Lampetra planeri*
- 1163 Głowacz białopłetwy *Cottus gobio*
- 1318 Nocek łydkowłosy *Myotis dasycnem*
- 1324 Nocek duży *Myotis myotis*,
- 1308 Mopek Barbastella *barbastellus*,
- 1355 Wydra *Lutra lutra*

Zakazuje się prac mogących pogorszyć stan przedmiotów ochrony obszaru.

3) Obszar Natura 2000 PLB020006 Góry Stołowe

Obszar utworzony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 05.09.2007 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz.U.07.179.1275).

Przedmiotami ochrony obszaru są:

A030 Bocian czarny *Ciconia nigra*

A103 Sokół wędrowny *Falco peregrinus*

A122 Derkacz *Crex crex*

A215 Puchacz *Bubo bubo*

A217 Sóweczka *Glaucidium passerinum*

A223 Włochatka *Aegolius funereus*

A234 Dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*

Zakazuje się prac mogących pogorszyć stan przedmiotów ochrony obszaru.

4) Pomniki przyrody

Rozporządzeniem Nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 roku (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 221 z dnia 19 sierpnia 2008 roku poz. 2494) powołano 15 pomników przyrody:

- a) w Parku przypałacowym w Ratnie Dolnym:
 - Topola biała (*Populus alba*,
 - Świerk pospolity (*Picea abies*), Grupa 3 drzew,
 - Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) Grupa 2 drzew
 - Jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*). Grupa 2 drzew
- b) Ratno Dolne droga dojazdowa do pałacu.
 - Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) - 38 sztuk. Aleja dwustronna
- c) W parku przypałacowym w Ścinawce Górnej
 - Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) - Grupa 6 drzew
 - Dąb szypułkowy (*Quercus robur*).Grupa 3 drzew
 - Buk zwyczajny (*Fagus sylvatica*) Grupa 3 drzew
 - Klon zwyczajny (*Acer platanoides*) Grupa 2 drzew
- d) W Parku przypałacowym w Ścinawce Średniej
 - Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) Grupa 4 drzew
 - Jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*)
 - Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*)
- e) W Ścinawce Górnej obok budynku mieszkalnego nr 39
 - Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*)
- f) W Tłumaczowie
 - Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) - obok posesji nr 12.
- g) W Radkowie
 - Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) – ul. Spadzista przy zabudowaniach gospodarczych

Propozycje zmian w zakresie ochrony prawnej

Na terenie gminy Radów nie wskazuje się nowych terenów postulowanych do objęcia którąkolwiek z form ochrony przyrody, o których mowa w przepisach odrębnych z zakresu ochrony przyrody.

W przypadku ustanowienia nowych form ochrony przyrody wymogi ochronne powinny zostać uwzględnione w planach i programach gminnych oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego bez potrzeby dokonywania każdorazowo zmiany Studium.

3.3.8. Działania wymienione w Planie Zagospodarowania Województwa Dolnośląskiego obejmujące swoim zasięgiem gminę Radków

...”3.1. DZIAŁANIA I ZADANIA DLA OCHRONY I WYKORZYSTANIA ZASOBÓW PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWYCH I KULTUROWYCH ORAZ POPRAWY STANU ŚRODOWISKA

TABELA 4: Ochrona przyrody i krajobrazu

3. Rozszerzenie i umocnienie regionalnego systemu obszarów chronionych i jego zintegrowanie z systemami krajowymi i europejskimi

3. 2. Powiększenie obszarów Parków Narodowych (w trybie wymagającym uzgodnień z zainteresowanymi gminami):

- Górze Stołowych”...

Do czasu uchwalenia studium obszary Parku Narodowego Górze Stołowych nie zostały powiększone.

3.3.9. Wytyczne określenia zasad ochrony środowiska i jego zasobów w planach miejscowych

Ustalane w planach miejscowych zasady ochrony środowiska muszą:

- 1) zapewniać ochronę i rozwój istniejących zasobów środowiska przyrodniczego;
- 2) zapobiegać niekorzystnemu wpływowi działalności człowieka na środowisko;
- 3) nie naruszać ustaleń zawartych w Studium.

Dla spełnienia powyższych wymogów, konieczne jest by w zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody w planach miejscowych:

- 1) wprowadzić ograniczenia w zakresie wykorzystania powierzchni ziemi poprzez określenie wskaźników kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu: minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do działki budowlanej, minimalnej i maksymalnej intensywności zabudowy dostosowane do specyfiki lokalizacji i funkcji terenu;
- 2) określić zasady gospodarowania wodami, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, zgodnie z kierunkami zawartymi w Studium;
- 3) wskazać, które z poszczególnych terenów, wyznaczonych w planie należą do poszczególnych rodzajów terenów, o których mowa w przepisach odrębnych z zakresu ochrony środowiska, podlegających ochronie akustycznej;
- 4) zachować istniejące zespoły zieleni, zgodnie z kierunkami zawartymi w Studium;
- 5) zapewnić ochronę przed zasypywaniem i zabudowywaniem, a także groźbami i utrudnieniem dostępu dla istniejących cieków i rowów poprzez np. ustalenie stref ochronnych;
- 6) określić ograniczenia w zakresie możliwości dokonywania niwelowania terenu;
- 7) wyznaczyć zasięg terenów narażonych na zalanie i podtopienia, a także określić ograniczenia i warunki realizacji zainwestowania w ich zasięgu;

- 8) bezwzględnie uwzględnić zasady ochrony obszarów i obiektów objętych ochroną prawną na podstawie przepisów odrębnych;
- 9) szczegółowo określić lokalizację obszarów zalesień;
- 10) zapewnić przerwy w pasmach zabudowy dla realizacji powiązań przyrodniczych.

3.4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

3.4.1. Obszary dziedzictwa kulturowego i zabytków oznaczone w studium

Z uwagi na wymaganą przepisami skalę opracowania studium (1:10 000) i mapę stanowiącą podkład (topograficzna), dla zapewnienia czytelności rysunku, na rysunku studium:

- 1) oznaczono:
 - zabytki ujęte w rejestrze zabytków,
 - granice historycznych układów urbanistycznych i ruralistycznych;
- 2) wyznaczono:
 - strefy ochrony konserwatorskiej
 - strefy obserwacji archeologicznej
 - granice historycznych układów urbanistycznych i ruralistycznych.

Dla obszaru Gminy Radków nie założono gminnej ewidencji zabytków. W studium uwzględnia się zabytki nieruchomości wskazane w wykazie prowadzonym przez wojewódzkiego konserwatora zabytków. Z uwagi na skalę opracowania na rysunku studium nie oznaczono obiektów ujętych w wykazie. W przypadku założenia gminnej ewidencji zabytków, przy sporządzaniu planu miejscowego należy uwzględnić lokalizację, granice obszarów i sposoby ochrony ujętych w niej zabytków.

Na terenie Gminy Radków brak jest form ochrony zabytków takich jak park kulturowy. W przypadku utworzenia parku kulturowego, jego granice, sposób ochrony, a także zakazy i ograniczenia należy uwzględniać przy sporządzaniu planu miejscowego.

Ewentualne zmiany i uzupełnienia w rejestrze nie dezaktualizują ustaleń studium.

3.4.2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków

- 1) Dla zabytków ujętych w rejestrze obowiązują przepisy ustaw i rozporządzeń;
- 2) W stosunku do obiektów i obszarów w granicach strefy ochrony konserwatorskiej, w miejscowych planach należy:
 - oznaczyć i doprecyzować ich granice oraz lokalizację,
 - ustalić sposób dostosowania nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej,

- ustalić sposób ochrony zabytkowych elewacji zlokalizowanych od strony, gdzie znajduje się główne wejście do budynku przed wprowadzaniem elementów obcych takich jak: przewody spalinowo-wentylacyjne, urządzenia klimatyzacyjne oraz podobne,
 - dopuścić prowadzenie przebudowy i remontów wyłącznie w sposób, który nie doprowadzi do usunięcia lub zakrycia zewnętrznych detali architektonicznych zabytkowych elewacji,
 - ustalić sposób postępowania z obiektami dysharmonizującymi i tymczasowymi,
 - wprowadzić ustalenia dotyczące kolorystyki i materiałów wykończeniowych budynków,
 - w zależności od potrzeb stosować również inne niż wymienione ustalenia dotyczące ochrony obszarów i obiektów zabytkowych;
- 3) W stosunku do zabytków ujętych w wojewódzkim wykazie, w miejscowych planach należy:
- oznaczyć lokalizację obiektów i granice obszarów,
 - ustalić sposób ochrony zabytkowych elewacji zlokalizowanych od strony, gdzie znajduje się główne wejście do budynku przed wprowadzaniem elementów obcych takich jak: przewody spalinowo-wentylacyjne, urządzenia klimatyzacyjne oraz podobne,
 - dopuścić prowadzenie przebudowy i remontów wyłącznie w sposób, który nie doprowadzi do usunięcia lub zakrycia zewnętrznych detali architektonicznych zabytkowych elewacji,
 - ustalić sposób postępowania z obiektami dysharmonizującymi i tymczasowymi,
 - wprowadzić ustalenia dotyczące kolorystyki i materiałów wykończeniowych budynków,
 - w zależności od potrzeb stosować również inne niż wymienione ustalenia dotyczące ochrony obszarów i obiektów zabytkowych;
- 4) W stosunku do obiektów i obszarów w granicach historycznych układów urbanistycznych i ruralistycznych, w miejscowych planach należy:
- oznaczyć i doprecyzować ich granice oraz lokalizację,
 - ustalić sposób dostosowania nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej,
 - wprowadzić ustalenia dotyczące kolorystyki i materiałów wykończeniowych budynków,
 - dążyć do zachowania historycznego układu przestrzennego,
 - nawiązywać do historycznego układu przestrzennego podczas wyznaczania nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę,
 - w zależności od potrzeb stosować również inne niż wymienione ustalenia dotyczące ochrony obszarów i obiektów zabytkowych;
- 5) Dla zabytkowych terenów zieleni ujętych w wojewódzkim wykazie oraz położonych w granicach strefy ochrony konserwatorskiej bądź w granicach historycznych układów urbanistycznych i ruralistycznych, obowiązuje:
- a) w stosunku do parków: utrzymanie kompozycji zieleni historycznej,
 - b) w stosunku do cmentarzy zachowanie:
 - układu z pierwotnym podziałem na kwatery,
 - układu zieleni historycznej,
 - muru obwodowego;
- 6) Stanowiska archeologiczne należy wyłączyć spod zalesień.

3.4.3. Dobra kultury współczesnej.

Wskazanie obiektów powojennych, które można by uznać za warte ochrony jako dzieła kultury współczesnej, oraz określenie zasad ich ochrony (np. w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego) należy do kompetencji gminy, której ustawodawca przypisał wyłączne prawo ochrony dóbr kultury współczesnej poprzez instytucje planowania przestrzennego.

3.4.4. Działania wymienione w Planie Zagospodarowania Województwa Dolnośląskiego obejmujące swoim zasięgiem gminę Radków

...”3.1. DZIAŁANIA I ZADANIA DLA OCHRONY I WYKORZYSTANIA ZASOBÓW
PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWYCH I KULTUROWYCH ORAZ POPRAWY STANU
ŚRODOWISKA

...”TABELA 5: Ochrona dziedzictwa kulturowego

1. Harmonijne kształtowanie krajobrazu kulturowego oraz poprawa stanu i wykorzystania zespołów zabytkowych

1.1. Utworzenie parków kulturowych na obszarach o wysokich walorach krajobrazu kulturowego.

- założenie kalwaryjskie w Wambierzycach (gm. Radków);”...

Do czasu uchwalenia studium nie utworzono nowych parków kulturowych. Studium uwzględniło wyżej wymienione działania poprzez wytyczne dla miejscowych planów dotyczące kształtowania krajobrazu kulturowego i ochrony zabytków. Dla obszaru obejmującego założenie kalwaryjskie w Wambierzycach wyznaczono teren o przeznaczeniu, które zabezpiecza utrzymanie założenia i pozwoli uzupełnić je o funkcje właściwe dla dalszego rozwoju.

3.5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

3.5.1. Drogi

1) Ogólne wytyczne dotyczące przebiegu i parametrów dróg dla miejscowych planów.

Komunikacja drogowa w gminie Radków ma szczególnie uwarunkowania wynikające z topografii terenu. Położenie górskie i podgórskie wymusza na przebiegu dróg duże nachylenia podłużne, małe promienie skrętów oraz skrzyżowania o słabej widoczności.

Główna sieć jest dobrze rozwinięta i wystarczająca do obsługi ruchu zarówno lokalnego jak i ponadlokalnego, a obecność licznych obiektów inżynierskich eliminuje większość kolizji z innymi typami transportu.

Jedyną wskazaną do realizacji zmianą w głównej sieci jest zmiana przebiegu fragmentu drogi powiatowej nr 3335D na odcinku Tłumaczów - Gajów, która ma na celu ominięcie nowego udokumentowanego złoża

Ogólnymi wytycznymi dotyczącymi komunikacji drogowej do miejscowych planów są:

- a) korekta promieni skrętów,
- b) zwiększanie widoczności na skrzyżowaniach,
- c) ograniczanie transportochłonności układu przy projektowaniu nowych dróg w klasach lokalnej i dojazdowej.

2) Przebieg i parametry dróg w stosunku do rysunku studium.

Drogi wojewódzkie i powiatowe:

- a) w planach miejscowych dopuszcza się korekty przebiegu dla uzasadnionych przypadków oraz gdy wynika to z planów ich zarządców,
- b) w planach miejscowych dopuszcza się zmianę szerokości w liniach rozgraniczających,
- c) w planach miejscowych dopuszcza się przyjęcie innych klas dróg niż przewidziane w studium.

Drogi gminne:

- a) przebieg wyznaczony w studium jest przebiegiem istniejącym oraz sugerowanym, dopuszcza się w miejscowych planach inną lokalizację dróg i inne rozwiązania układów dla obsługi poszczególnych terenów,
- b) w planach miejscowych dopuszcza się zmianę szerokości w liniach rozgraniczających,
- c) w planach miejscowych dopuszcza się przyjęcie innych klas dróg niż przewidziane w studium.

3) Wytyczne dla dróg wojewódzkich

- a) utrzymanie obecnych przebiegów dróg nr: **380, 386, 387, 388,**
- b) postulowane klasy: G – główne, Z – zbiorcze,
- c) minimalny przekrój: 1/2 - jedna jezdnia o dwóch pasach ruchu,
- d) postulowane zmiany parametrów:
 - w miejscach bez czynników ograniczających zwiększenie szerokości jezdni i korony drogi,
 - budowa chodników w obszarach zainwestowanych, w celu segregacji ruchu pieszego,
 - budowa ścieżek rowerowych, w szczególności na odcinakach o najlepszych ekspozycjach krajobrazu, w celu segregacji ruchu rowerowego,
 - wyposażenie wszystkich przystanków autobusowych w zatoki,
 - wykluczenie bezpośrednich zjazdów do nieruchomości i ograniczenie nakładania się ruchu lokalnego, poprzez rozbudowę sąsiednich dróg niższej klasy,
- e) dla dróg przebiegających przez obszar Parku Narodowego Gór Stołowych postuluje się o projektowanie małych przejść dla zwierząt.

4) Wytyczne dla dróg powiatowych

- a) utrzymanie obecnych przebiegów dróg nr: 3302D, 3303D, 3312D, 3326D, 3328D, 3329D, 3330D, 3331D, 3333D, 3334D, 3336D, 3337D,
- b) zmiana przebiegu drogi powiatowej nr 3335D na odcinku Tłumaczów – Gajów w celu ominięcia udokumentowanego złoża,
- c) postulowane klasy: Z – zbiorcze, L - Lokalne

- d) minimalny przekrój: 1/2 - jedna jezdnia o dwóch pasach ruchu,
- e) postulowane zmiany parametrów:
 - w miejscach bez czynników ograniczających zwiększenie szerokości jezdni i korony drogi,
 - budowa chodników w obszarach zainwestowanych, w celu segregacji ruchu pieszego,
 - budowa ścieżek rowerowych, w szczególności na odcinakach o najlepszych ekspozycjach krajobrazu, w celu segregacji ruchu rowerowego,
 - wyposażenie wszystkich przystanków autobusowych w zatoki,
 - wykluczenie bezpośrednich zjazdów z dróg zbiorczych do nieruchomości i ograniczenie nakładania się ruchu lokalnego, poprzez rozbudowę sąsiednich dróg niższej klasy,
- f) dla dróg przebiegających przez obszar Parku Narodowego Gór Stołowych postuluje się o projektowanie małych przejść dla zwierząt;

5) Wytyczne dla dróg gminnych

- a) utrzymanie obecnych przebiegów dróg,
- b) rozbudowa sieci do obsługi nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę,
- c) łączenie odcinków w celu zachowania ciągłości przebiegów i eliminacji zakończeń placami zawrotnymi,
- d) postulowane klasy: L – Lokalne, D- dojazdowe,
- e) minimalny przekrój dla dróg w klasie lokalnej i dojazdowej: 1/2 - jedna jezdnia o dwóch pasach ruchu,
- f) postulowane zmiany parametrów:
 - w miejscach bez czynników ograniczających zwiększenie szerokości jezdni i korony drogi,
 - budowa chodników w obszarach zainwestowanych, w celu segregacji ruchu pieszego,
 - budowa ścieżek rowerowych, w szczególności na odcinakach o najlepszych ekspozycjach krajobrazu, w celu segregacji ruchu rowerowego,
 - w sąsiedztwie terów usługowych oraz punktów widokowych ustalanie szerokości w liniach rozgraniczających pozwalającej na lokalizację miejsc postojowych oraz obiektów małej architektury.

6) Wytyczne dla dróg wewnętrznych, w tym dróg transportu rolnego i leśnego

- a) dopuszcza się w miejscowych planach utrzymanie i wytyczanie dróg wewnętrznych niezaliczanych do żadnej kategorii dróg publicznych, w tym dróg transportu rolnego i leśnego,
- b) dla nowych dróg wewnętrznych wyznaczanych w miejscowych planach, służących do obsługi terenów innych niż rolne i leśne, postuluje się szerokość w liniach rozgraniczających nie mniejszą niż 6,0 m,
- c) dla istniejących dróg wewnętrznych służących do obsługi terenów innych niż rolne i leśne, o szerokości mniejszej niż 4,5 m postuluje się projektowanie odcinkowych poszerzeń umożliwiających mijanie pojazdów,
- d) dla dróg przebiegających przez obszar Parku Narodowego Gór Stołowych postuluje się

o projektowanie małych przejść dla zwierząt w porozumieniu z Dyrekcją Parku.

3.5.2. Kolej

Według danych PKP PLK przez gminę Radków przebiegają dwie użytkowane linie kolejowe:

- linia nr 286 relacji Kłodzko Główne – Wałbrzych Główny,
 - linia nr 327 relacji Nowa Ruda Słupiec – Ścinawka Średnia,
- przy czym ruch pasażerski prowadzony jest jedynie na linii nr 286.

W gminie znajdują się także nieużytkowane linie:

- od Ścinawki Średniej do Radkowa,
- od Ścinawki Średniej do granicy państwa z Czechami w miejscowości Tłumaczów, przy czym linia jest częściowo użytkowana jako bocznicą do transportu urobku z kopalni w Tłumaczowie.

W dokumentach strategicznych na szczeblu wojewódzkim i państwowym nie przewiduje się obecnie działań zmierzających do przywrócenia ruchu na nieużytkowanych liniach.

1) Wytyczne do ustaleń w miejscowych planach dla użytkowanych linii.

- a) utrzymanie przebiegu istniejących linii,
- b) ograniczenie liczby skrzyżowań z drogami wewnętrznymi,
- c) ograniczenie nowej zabudowy mieszkaniowej w bezpośrednim sąsiedztwie linii.

2) Wytyczne do ustaleń w miejscowych planach dla linii nieużytkowanych.

- a) utrzymanie przeznaczenia związanego prowadzeniem ruchu kolejowego,
- b) ograniczanie przeznaczeń mogących utrudnić przywrócenie ruchu kolejowego w przyszłości,
- c) należy dopuszczać realizację ścieżek pieszych i rowerowych.

3.5.3. Ścieżki rowerowe

Urozmaicona topografia gminy Radków, brak dróg najwyższych klas oraz wspaniałe walory krajobrazowe stanowią doskonałą bazę dla rozwoju turystyki rowerowej.

1) Wytyczne do ustaleń w miejscowych planach dla rowerowego ruchu lokalnego.

- a) dopuszczanie ścieżek rowerowych na wszystkich drogach,
- b) na odcinkach o wystarczających parametrach, lokalizacja ścieżek na drogach wojewódzkich i powiatowych klas G, Z i L - poza pasem drogowym,

2) Wytyczne do ustaleń w miejscowych planach dla rowerowego ruchu turystycznego.

- a) dopuszczanie lokalizacji stacji i miejsc obsługi rowerzystów na wszystkich terenach, o ile nie będzie to sprzeczne z podstawowym lub dopuszczalnym przeznaczeniem terenu,
- b) doprowadzenie ścieżek rowerowych do stacji kolejowych, autobusowych i parkingów ogólnodostępnych,
- c) doprowadzenie ścieżek rowerowych do głównych atrakcji turystycznych i miejsc o szczególnych walorach krajobrazowych,

- d) dopuszczanie ścieżek rowerowych poza terenami dróg, na wszystkich terenach, o ile nie będzie to sprzeczne z podstawowym lub dopuszczalnym przeznaczeniem terenu,

3.5.4. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w wodę

Według danych statystycznych niemal 100% ludności gminy korzysta z instalacji wodociągowej, obecne ujęcia oraz sieć są w stanie pokryć zapotrzebowanie na wodę. Należy zapewnić rozbudowę sieci na nowych terenach przeznaczonych pod zabudowę. Rozbudowę sieci należy ustalać w miejscowych planach przede wszystkim w liniach rozgraniczających dróg.

Jednocześnie należy dopuszczać w miejscowych planach, w szczególności na obszarach rozproszonej zabudowy możliwość wykorzystywania indywidualnych ujęć wody.

Na terenie Parku Narodowego Gór Stołowych należy dążyć do likwidacji nieużytkowanych ujęć wody oraz ujmujących wody bezpośrednio ze źródeł. Lokalizacja nowych ujęć wody na obszarze Parku Narodowego Gór Stołowych może być dopuszczona pod warunkiem, że nie spowodują one pogorszenia warunków siedliskowych, w szczególności ekosystemów hydrogeniczných.

3.5.5. Kierunki rozwoju systemu odprowadzania ścieków

W na terenie gminy Radków, w miejscowości Ścinawka Dolna zlokalizowana jest międzygminna oczyszczalnia ścieków. Mimo obecności oczyszczalni, według danych statystycznych z instalacji kanalizacji korzysta około 60 % ludności gminy. W celu ochrony bogatych walorów przyrodniczych gminy należy dążyć do sukcesywnej rozbudowy sieci kanalizacyjnej i podłączenia do niej jak największej liczby obiektów budowlanych.

Z uwagi na trudne warunki topograficzne należy dopuszczać w planach miejscowych prowadzenie sieci kanalizacji także poza terenami dróg, o ile nie będzie to sprzeczne z przeznaczeniem terenów. W przypadku obszarów o rozproszonej zabudowie oraz obszarów szczególnie trudnych do włączenia do kanalizacji gminnej dopuszczalne jest w miejscowych planach ustalanie odprowadzania ścieków do oczyszczalni indywidualnych, oczyszczalni grupowych oraz zbiorników bezodpływowych.

3.5.6. Kierunki i zasady rozwoju sieci i urządzeń elektroenergetycznych

1) W obszarze gminy Radków zlokalizowane są następujące elektroenergetyczne obiekty budowlane:

- a) Wysokiego napięcia 110kV relacji: Głuszycza – Skąteczno- Nowa Ruda – Skąteczno (Ścinawka Średnia), Słupiec – Skąteczno oraz Skąteczno – Kłodzko,
- b) średniego napięcia 20 kV,
- c) stacje transformatorowe SN/NN słupowe, budynkowe i kontenerowe oraz sieć napowietrzno-kablowa nN,
- d) stacja elektroenergetyczna o górnym napięciu 110kV „Skąteczno” w miejscowości Ścinawka Średnia.

2) Działania wymienione w Planie Zagospodarowania Województwa Dolnośląskiego obejmujące swoim zasięgiem gminę Radków

...”3.4. DZIAŁANIA I ZADANIA DLA ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

...„TABELA 16: Rozwój energetyki

3. Rozbudowa i modernizacja obiektów i sieci elektroenergetycznych

3. 2. Realizacja stacji elektroenergetycznych 110/20 kV dla krajowego systemu przesyłowego wysokich napięć

- przebudowa, rozbudowa lub modernizacja istniejących stacji: Skaleczno m. i gm. Radków”...

Studium uwzględnia wyżej wymienione działania poprzez ustalenie odpowiednich przeznaczeń dla terenów zlokalizowanych w Ścinawce Dolnej oraz wytyczne dla miejscowych planów dotyczące sieci i urządzeń elektroenergetycznych.

3) Wytyczne do ustaleń w miejscowych planach dla sieci i urządzeń elektroenergetycznych:

- a) prowadzenie sieci średnich i niskich napięć w pierwszej kolejności w liniach rozgraniczających dróg,
- b) dopuszczanie sieci wysokich i średnich napięć poza liniami rozgraniczającymi dróg na wybranych terenach, o ile nie będzie to sprzeczne z przeznaczeniem tych terenów,
- c) lokalizowanie nowych i przebudowa istniejących sieci średnich i niskich napięć w postaci doziemnej,
- d) lokalizowanie nowych sieci i urządzeń w lokalizacjach pozwalających na swobodny dostęp serwisowy,
- e) wyznaczenie dla sieci wysokich i średnich napięć pasów technicznych oraz ustalenie ich dokładnej szerokości,
- f) ustalenie dla pasów technicznych od linii sieci wysokich i średnich napięć, w niezbędnym zakresie zakazów lub ograniczeń w zabudowie i zagospodarowaniu.

3.5.7. Kierunki i zasady rozwoju sieci i urządzeń gazowych

Z danych statystycznych wynika, że jedynie około 22% ludności gminy korzysta z instalacji sieci gazowej. Z uwagi na duży poziom emisji niskiej powstającej na skutek wytwarzania ciepła głównie w wyniku spalania paliw stałych bardzo wskazany jest umożliwienie ocieplania budynków paliwami mniej szkodliwymi dla środowiska. W tym celu postuluje się rozbudowę sieci gazowej na terenie całej gminy.

1) W obszarze gminy Radków zlokalizowane są następujące obiekty budowlane związane z zaopatrzeniem w gaz:

- a) gazociąg podwyższonego średniego ciśnienia 1,6 MPa,
- b) stacje redukcyjno-pomiarowe w Radkowie i Ścinawce Średniej,
- c) sieć dystrybucyjna.

2) Wytyczne do ustaleń w miejscowych planach dla sieci i urządzeń elektroenergetycznych:

- a) prowadzenie sieci dystrybucyjnej w pierwszej kolejności w liniach rozgraniczających dróg,
- b) dopuszczanie sieci dystrybucyjnej poza liniami rozgraniczającymi dróg na wszystkich terenach, o ile nie będzie to sprzeczne z przeznaczeniem tych terenów,
- c) ustalanie szerokości dróg w liniach rozgraniczających wystarczającej do przebiegu sieci gazowej współbieżnie z innymi niezbędnymi sieciami.

3.5.8. Kierunek rozwoju sieci i urządzeń grzewczych

1) Z uwagi na duży poziom emisji niskiej powstającej na skutek wytwarzania ciepła głównie w wyniku spalania paliw stałych bardzo wskazany jest umożliwienie ocieplania budynków w sposób mniej szkodliwym dla środowiska poprzez:

- a) rozbudowę dystrybucyjnej sieci gazowej,
- b) budowę grupowych źródeł zaopatrzenia w ciepło,
- c) wykorzystywanie do produkcji ciepła urządzeń wytwarzających energię z OZE innych niż wykorzystujących energię wiatru,
- d) budowę systemu przesyłowego ciepła.

2) Wytyczne do ustaleń w miejscowych planach dla sieci i urządzeń grzewczych:

- a) dopuszczanie wykorzystania do wytwarzania ciepła urządzeń wytwarzających energię z OZE innych niż wykorzystujących energię wiatru,
- b) dopuszczanie budowy systemu przesyłowego ciepła wyłącznie w postaci doziemnej,
- c) dopuszczanie grupowych źródeł zaopatrzenia w ciepło jak ciepłownie lokalne.

3.5.9. Kierunek rozwoju gospodarki odpadami

1) W obszarze gminy Radków, w miejscowości Ścinawka Średnia zlokalizowane są następujące instalacje do gromadzenia i przetwarzania odpadów: instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów oraz składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, która posiada status Instalacji Regionalnej do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) i obsługuje region południowy Dolnego Śląska.

2) Działania wymienione w Planie Zagospodarowania Województwa Dolnośląskiego

obejmujące swoim zasięgiem gminę Radków

...”3.4. DZIAŁANIA I ZADANIA DLA ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

...„TABELA 15: Rozwój gospodarki odpadami

1. Utworzenie sprawnie działającego systemu gospodarki odpadami zgodnie z Wojewódzkim planem gospodarki odpadami dla województwa dolnośląskiego 2012

1.3. Utrzymanie i rozbudowa istniejących regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych w regionach gospodarki odpadami komunalnymi:

1.3.3 instalacje do mech.-biol. przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych – MBP - Bielawa, Zawiszów (gm. Świdnica), Ścinawka Dolna (m. i gm. Radków)”...

...”1.3.2 składowiska odpadów powstających w procesie mech.-biol. przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych

-Zawiszów (gm. Świdnica), Ścinawka Dolna (m. i gm. Radków)”...

Studium uwzględnia wyżej wymienione działania poprzez ustalenie odpowiednich przeznaczeń dla terenów zlokalizowanych w Ścinawce Dolnej oraz wytyczne dla miejscowych planów dotyczące gospodarki odpadami.

3) Wytyczne do ustaleń w miejscowych planach dla gospodarki odpadami:

- a) utrzymanie i dopuszczenie rozbudowy istniejących instalacji,
- b) ograniczanie negatywnych oddziaływań na sąsiadujące tereny przeznaczone pod zabudowę.

3.5.10. Kierunki rozwoju sieci i urządzeń telekomunikacyjnych

1) Ogólne wytyczne dla rozwoju sieci i urządzeń telekomunikacyjnych:

- a) w celu utrzymania organizacji podziemnych i nadziemnych obiektów liniowych postuluje się wykorzystywanie inwestycji związanych z budową i modernizacją innych sieci do rozbudowy sieci teletechnicznych,
- b) w celu ochrony krajobrazu postuluje się lokalizację stacji bazowych w pierwszej kolejności na terenach zabudowanych i przeznaczonych do zabudowy,

2) Wytyczne do ustaleń w miejscowych planach dla sieci i urządzeń elektroenergetycznych:

- a) maskowanie kolorystyczne masztów telekomunikacyjnych i umieszczonych na nich urządzeń,
- b) lokalizowanie nowych sieci w postaci doziemnej,
- c) dopuszczanie wykorzystania istniejącej infrastruktury nadziemnej do prowadzenia

nowych sieci w przypadkach gdy jest ona zlokalizowana w liniach rozgraniczających istniejących lub projektowanych dróg,

- d) ustalanie szerokości dróg w liniach rozgraniczających wystarczającej do przebiegu sieci teletechnicznych współbieżnie z innymi niezbędnymi sieciami.

3.6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym mają na celu wytworzenie nowych środków trwałych lub rozwój istniejących, służących lokalnej społeczności. Przewiduje się następujące obszary lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym:

- a) obszary jednostek funkcjonalnych przeznaczone do zabudowy, wymagające realizacji dróg lokalnych i dojazdowych lub ciągów pieszo-jezdnym,
- b) rejony tworzenia nowych, lokalnych ciągów drogowych,
- c) obszary wymagające budowy lub rozbudowy sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,
- d) tereny, na których zlokalizowane będą obiekty użyteczności publicznej.

W miarę zapotrzebowania gmina powinna planować inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym, mając na celu zaspokojenie potrzeb społeczności lokalnej. Szczegółowy katalog inwestycji celu publicznego zawiera ustawa o gospodarce nieruchomościami oraz przepisy odrębne.

3.7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

3.7.1. Inwestycje o znaczeniu krajowym

W uchwale nr 144/2016 Rady Ministrów z dnia 23 listopada 2016 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Kolejowego do 2023 roku wpisano zadanie obejmujące swoim zasięgiem między innymi gminę Radków o nazwie:

„Rewitalizacja linii kolejowej nr 286 Wałbrzych – Jedlina Zdrój – Głuszycza – Nowa Ruda – Kłodzko”.

Do Planu Zagospodarowania Województwa Dolnośląskiego wprowadzono poniżej wymienione ustalenia w zakresie rozmieszczenia ponadlokalnych inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym, które swoim zasięgiem obejmują między innymi gminę Radków:

...,4.1. ZESTAWIENIE INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU KRAJOWYM
TABELA 22: Lista projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013, obowiązuje od 21 grudnia 2012 r.
2.5. Zagospodarowanie południowo-zachodniego Szlaku Cystersów”... (inwestycja zrealizowana).

Szklaki kulturowe, o których mowa oznaczono na planszy studium zawierającej uwarunkowania przyrodnicze i kulturowe.

3.7.2. Inwestycje o znaczeniu wojewódzkim

W Planie Zagospodarowania Województwa Dolnośląskiego określono poniżej wymienione inwestycje obejmujące swoim zasięgiem gminę Radków:

...”4.2. ZESTAWIENIE INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU WOJEWÓDZKIM

...„TABELA 27: Indykatorywny wykaz indywidualnych projektów kluczowych dla regionalnego programu operacyjnego dla województwa dolnośląskiego na lata 2007-2013

7.45. Likwidacja obszarów wykluczenia informacyjnego i budowa dolnośląskiej sieci szkieletowej (zadanie zrealizowane)

...„TABELA 28: Wykaz zadań przewidzianych do finansowania w ramach limitów zobowiązań określonych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Samorządu Województwa Dolnośląskiego

8.45. Południowo-zachodni Szlak Cysterski (zadanie zrealizowane)

8.53. Likwidacja obszarów wykluczenia informacyjnego i budowa dolnośląskiej sieci szkieletowej (zadanie zrealizowane)

...„TABELA 29: Wykaz Planowanych obiektów małej retencji wodnej 2006-2015

9.31. Zbiornik Tłumaczów gm. Radków/Nowa Ruda RZGW we Wrocławiu Inwestycja planowana

9.32. Zbiornik Sarny gm. Radków RZGW we Wrocławiu”...

W studium oznaczono orientacyjne rozmieszczenie zbiorników, z uwagi na skalę opracowania ich dokładna lokalizacja zostanie określona w miejscowych planach. W rozdziale studium dotyczącym obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszarów osuwania się mas ziemnych ustalono odpowiednie zapisy dopuszczające w planach miejscowych lokalizację zbiorników, o których mowa.

...„TABELA 30: Wykaz planowanych regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych

10.3. Instalacja do mechaniczrobiologicznego przetwarzania odpadów Ścinawka Dolna, gm. Radków PRO EKO NATURA Sp. Z o.o. ul. Al. Jerozolimskie 65/79, 00-697 Warszawa Inwestycja planowana

10.4. Instalacja do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów Ścinawka Dolna, gm. Radków PRO EKO NATURA Sp. Z o.o. ul. Al. Jerozolimskie 65/79, 00-697 Warszawa Inwestycja zrealizowana

10.5. Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Ścinawka Dolna, gm. Radków PRO EKO NATURA Sp. Z o.o. ul. Al. Jerozolimskie 65/79, 00-697 Warszawa Inwestycja zrealizowana”...

Studium uwzględnia wyżej wymienione inwestycje poprzez ustalenie odpowiednich przeznaczeń dla terenów zlokalizowanych w Ścinawce Dolnej oraz wytyczne dla miejscowych planów dotyczące gospodarki odpadami.

3.7.3. Inwestycje o znaczeniu powiatowym

Starosta Kłodzki nie zgłosił wniosków do studium dot. realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Oznacza to, że programy, o których mowa w art. 48 ust 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zawierające zadania samorządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu powiatowym nie obejmują obszarów w granicach gminy Radków.

3.8. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

3.8.1. Obszary wymagające scaleń i podziałów

Nie ustala się na terenie gminy Radków obszarów wymaganych scaleń i podziałów nieruchomości, dlatego brak jest obszarów objętych obowiązkiem sporządzania planów miejscowych w tym celu.

3.8.2. Obszary parków kulturowych

Obszary parków kulturowych, w przypadku ich utworzenia wymagają obowiązkowo sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego stosownie do przepisów odrębnych.

3.8.3. Obszary przestrzeni publicznej

W studium wyznacza się następujące tereny przestrzeni publicznych oznaczone na rysunku symbolem PP: rynek w Radkowie, plac przed sanktuarium w Wambierzycach.

Oba tereny określone w studium objęte są obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, które zawierają stosowne regulacje w zakresie przestrzeni publicznych. Wobec powyższego obowiązek sporządzenia nowych planów dla terenów, o których mowa nie powstaje.

3.9. obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Docelowo, gmina zamierza objąć miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego cały obszar gminy. Obowiązujące miejscowe plany powinny spełniać wszystkie wymagania aktualnych przepisów dotyczących zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Grunty rolne i leśne, które wymagają zmiany przeznaczenia na cele nierolnicze zostaną określone w trakcie sporządzania planów.

3.10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

3.10.1. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Jako podstawowe kierunki kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym jej przekształceń w celu dostosowania do warunków rynkowych wskazuje się:

- 1) wyłączenie z produkcji rolnej gruntów o najniższej wartości i nieekonomicznych w uprawie polowej i ich przekształcenie w tereny inwestycyjne o wielofunkcyjnym charakterze, tj. skupiające drobną i średnią przedsiębiorczość, mieszkalnictwo oraz funkcje turystyczno – rekreacyjnej
- 2) utrzymanie rolniczej funkcji terenów o wysokich walorach produkcyjnych i ich rozwoju w kierunku rolnictwa ekologicznego;
- 3) ukierunkowanie produkcji roślinnej na uprawy na niewielkich powierzchniach, pracochłonnych i wysoko wyspecjalizowanych, wprowadzenie upraw nowych gatunków;
- 4) ukierunkowanie produkcji zwierzęcej na wykorzystanie lokalnych zasobów paszowych, zwłaszcza użytków zielonych;
- 5) wprowadzenie upraw nowych gatunków
- 6) prowadzenie produkcji rolnej zgodnie z zasadami dobrej praktyki rolniczej;
- 7) potencjalną lokalizację uciążliwych obiektów hodowlanych w sposób, który nie będzie źródłem konfliktów przestrzennych z zabudową mieszkaniową (powodowanych emisją odorów, hałasu);
- 8) zakaz lokalizacji obiektów, w których prowadzony jest chów lub hodowla zwierząt zaliczonych do przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, w granicach terenów, na których przewiduje się lokalizację zabudowy mieszkaniowej;
- 9) ograniczenie zmiany przeznaczenia gruntów zmeliorowanych na cele nierolnicze oraz systematyczną konserwację urządzeń melioracyjnych;
- 10) zachowanie istniejącej sieci rowów;

- 11) ochronę istniejących oraz zwiększanie terenów zakrzewień i zadrzewień śródpolnych;
- 12) sukcesywne przeznaczenie części terenów rolnych najłabszych gleb zlokalizowanych w sąsiedztwie istniejących kompleksów leśnych pod zalesienia;
- 13) w przypadku rezygnacji z prowadzenia produkcji rolnej - przekształcenie istniejącej zabudowy zagrodowej w tereny wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną i usługami służącymi wielofunkcyjnemu rozwojowi obszarów wiejskich;
- 14) rozwój usług komplementarnych dla rolnictwa, w tym usług związanych z dystrybucją produktów rolnictwa ekologicznego na rynek wielkomiejski;
- 15) rozwój agroturystyki – funkcji związanych z wypoczynkiem i rekreacją.

3.10.2. Kierunki i zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej

Z uwagi na wysoką wartość przyrodniczą tutejszych lasów i ich potencjał w kształtowaniu atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej Gminy, priorytetowym kierunkiem kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej powinien być rozwój istniejących kompleksów leśnych, tworzenie, możliwie dużych, zwartych obszarów leśnych poprzez realizację zalesień na terenach nie przeznaczonych pod produkcję rolną, a graniczących z kompleksami leśnymi. Wskazuje się zwiększenie powierzchni obszarów leśnych na terenie Gminy poprzez możliwość zalesienia gleb o niskiej przydatności rolniczej i nieekonomicznych w użytkowaniu rolniczym. Szczegółowe ustalenie lokalizacji obszaru zalesień winno nastąpić w planie miejscowym.

Jako podstawowe kierunki kształtowania **leśnej przestrzeni produkcyjnej** wskazuje się:

- 1) użytkowanie i ochronę lasów, prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej zgodnie z kierunkami określonymi w Planach urządzeniowych lasów;
- 2) tworzenie powiązań pomiędzy istniejącymi kompleksami leśnymi poprzez zalesienia uzupełniające;
- 3) zwiększenie różnorodności biologicznej z jednoczesnym rozwijaniem wodochronnych, klimatotwórczych i środowiskotwórczych funkcji lasów, poprzez tworzenie drzewostanów wielogatunkowych i wielowiekowych o charakterze lasu naturalnego. Skład drzew winien odpowiadać roślinności potencjalnej siedlisk leśnych;
- 4) odnowienie naturalne jako główny sposób odnawiania lasu;
- 5) realizację zalesień z uwzględnieniem zachowania bioróżnorodności istniejących żerowisk;
- 6) zachowanie istniejących łąk śródleśnych;
- 7) odpowiednie kształtowanie granicy rolno-leśnej poprzez wprowadzanie zalesień na gruntach położonych w enklawach i półenklawach leśnych, przylegających bezpośrednio do kompleksów leśnych

lub znajdujących się w szachownicy z użytkami leśnymi, narażonych na znaczne szkody wyrządzone przez zwierzynę leśną,

- 8) zakaz na terenach lasów realizacji zabudowy innej niż związana z prowadzeniem gospodarki leśnej. Zakaz nie dotyczy realizacji nowych obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej;
- 9) możliwość zmiany przeznaczenia gruntów leśnych o niskiej wartości przyrodniczej i mało zwartym drzewostanie na cele nierolnicze przy braku możliwości zastosowania innych rozwiązań przestrzennych – z zachowaniem wymogów i w trybie przewidzianym w przepisach odrębnych;
- 10) realizację zbiorników wodnych i urządzeń służących ochronie p. pożarowej;
- 11) lokalizację zabudowy w odległości od lasów: nie mniejszej niż to wynika z przepisów odrębnych;
- 12) konieczność zapewnienia dojazdu do terenów leśnych w celu umożliwienia reagowania w sytuacjach zagrożeń, szczególnie w przypadku powstania pożaru;
- 13) udostępnienie lasów na cele turystyczno – rekreacyjne z rozbudową „drobnej” infrastruktury turystycznej, pozostającą bez negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze (ścieżki piesze i rowerowe, oznakowanie turystyczne, miejsca wypoczynku i biwakowania, wiaty itp.).

3.11. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych.

3.11.1. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

Na terenie gminy Radków występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%, jest średnie i wynosi 1%, a także obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2. Wszystkie obszary, o których mowa powyżej oznaczono na rysunkach studium. Dla obszarów szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy oraz ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu wynikające z przepisów odrębnych. Uwzględniając obszary szczególnego zagrożenia powodzią w studium wprowadzono następujące ustalenia:

- 1) na obszarach, gdzie prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i średnie nie dopuszczono nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę, a kierunkiem głównym ustalonych terenów jest przede wszystkim przeznaczenie na ekstensywne użytki rolne jak łąki i pastwiska,
- 2) w celu ułatwienia mieszkańcom gminy migracji z zagrożonych terenów uwzględniono w bilansie terenów przeznaczonych pod zabudowę powierzchnię potrzebną na „relokację” równą powierzchni zainwestowanych terenów położonych w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

3.11.2. Ochrona przed powodzią

1) Działania wymienione w Planie Zagospodarowania Województwa Dolnośląskiego obejmujące swoim zasięgiem gminę Radków

...”3.5. *DZIAŁANIA I ZADANIA DLA POPRAWY OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ I BEZPIECZEŃSTWA*

..., TABELA 19: *Poprawa stanu ochrony przeciwpowodziowej*

1. *Wdrożenie nowoczesnego systemu zarządzania ryzykiem powodziowym, w tym realizacja oraz koordynacja pośredniej i bezpośredniej ochrony przeciwpowodziowej*

- *budowę zbiorników przeciwpowodziowych (o pojemności powyżej 5 mln m³)*

suchych: Czechy na Pełcznicy (m. i gm. Jaworzyna Śl, m. i gm. Strzegom), Pawłowice na Budzówce (m. i gm. Ząbkowice Śl.), Rzymówka na Kaczawie (gm. Złotoryja), Sarny na Włodzicy (m. i gm. Radków)”...

2) W celu realizacji zadań, o których mowa w pkt 1:

- w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego sporządzanych dla miejscowości Tłumaczów, Ścinawka Górna, Ścinawka Dolna i Wambierzyce dopuszcza się lokalizację suchych zbiorników przeciwpowodziowych oraz zbiorników retencyjnych,

- oznaczono orientacyjne rozmieszczenie zbiorników na rysunku studium, jednakże z uwagi na skalę opracowania ich dokładną lokalizację należy określić w miejscowych planach.

3.11.3. Obszary osuwania się mas ziemnych

Na terenie gminy występuje jedno rozpoznane osuwisko zlokalizowane na działce nr 901/2, obręb 2 miasta Radków. Działka ta stanowi klasoużytek leśny i takie przeznaczenie ustalono dla niej w studium. W miejscowym planie obejmującym działkę, o której mowa dopuszcza się wprowadzenie dodatkowych ustaleń związanych z zabezpieczeniem osuwiska.

3.12. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Na terenie gminy Radków występują liczne złoża surowców. Większość z nich obecnie eksploatowana lub podejmowane są przez przedsiębiorstwa górnicze działania mające na celu rozpoczęcie wydobywania. Na rysunku studium oznaczono obszary i obiekty, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny. Obiektami, o których mowa są wybrane drogi, wszystkie linie kolejowe oraz obszary przeznaczone na cele mieszkaniowej położone nad złożem.

Ponieważ filar ochronny związany jest bezpośrednio z wybranymi obiektami drogowymi, za zgodne z ustaleniami studium należy uznać nieuwzględnianie w miejscowym planie wyznaczonych w studium obiektów:

- 1) w przypadku zmiany ich lokalizacji lub przebiegu mającej na celu ominięcie złoza,
- 2) w przypadku likwidacji obiektów.

3.13. obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 2015 r. poz. 2120)

Na obszarze miasta i gminy nie występują obszary pomników zagłady ani ich strefy ochronne w rozumieniu przepisów odrębnych.

3.14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

3.14.1. Obszary wymagające przekształceń

1) Obszary zagrożenia powodzią.

Należy dążyć do przekształcenia terenów zabudowy znajdujących się w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. W tym celu studium wyklucza możliwość wyznaczania nowych terenów zabudowy na obszarach zagrożonych powodzią, jednocześnie wyznaczając nowe obszary zabudowy o podobnych przeznaczeniach w miejscach niezagrożonych o najlepszym dostępie do istniejącej infrastruktury komunikacyjnej, technicznej i społecznej. Tereny powinny być przekształcane przede wszystkim w ekstensywne użytki rolne jak łąki i pastwiska.

2) Obszary miejskie.

Na całym obszarze miasta Radkowa należy dążyć do ograniczania bliskiego sąsiedztwa zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej oraz usługowej. Sąsiedztwo tych przeznaczeń jest źródłem licznych konfliktów społecznych i przestrzennych związanych przede wszystkim z generowanymi przez funkcję rolniczą uciążliwościami. W tym celu w studium dokonano ustaleń mających na celu przekształcenie terenów zabudowy zagrodowej zlokalizowanej w mieście Radków w zabudowę mieszkaniową i usługową.

3.14.2. Obszary wymagające rehabilitacji

W niniejszym studium nie wyznacza się obszarów wymagających rehabilitacji, jednakże z uwagi na ogólny średni i zły stan techniczny zabudowy oraz infrastruktury komunikacyjnej postuluje się zależnie od potrzeb określenie w miejscowych planach granic obszarów rehabilitacji istniejącej zabudowy i infrastruktury technicznej.

W celu wzmocnienia narzędzi realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Radków postuluje się opracowanie miejscowych planów dla „obszarów rewitalizacji na terenie Gminy Radków” oraz „obszarów zdegradowanych”, które zidentyfikowano i określono w tym programie.

3.14.3. Obszary wymagające rekultywacji

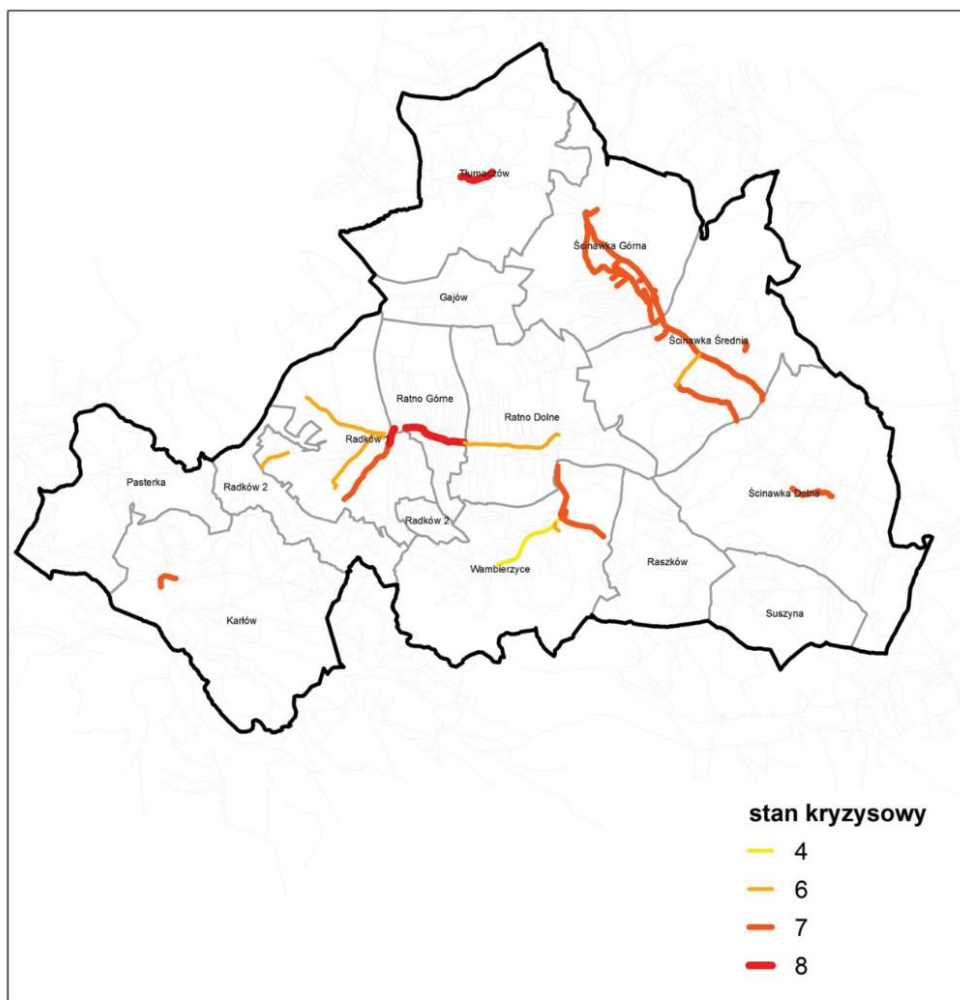
Obszarami wymagającymi rekultywacji będą wszystkie tereny, na których zakończona zostanie działalność górnicza. W studium określono kierunki rekultywacji dla terenów przeznaczonych na cele wydobywcze i na cele zwałowania mas ziemi.

3.14.4. Obszary wymagające remediacji

W trakcie sporządzania niniejszego studium, w gminie Radków brak było obszarów wymagających przeprowadzenia remediacji.

3.15. OBSZARY ZDEGRADOWANE

W Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Radków na lata 2015-2025 zgodnie z analizą wskaźnikową wskazano najbardziej zdegradowane miejsca, wytyczone obszary zdegradowane obejmują prawie połowę powierzchni gminy, a liczba osób zamieszkujących tereny w stanie kryzysowym wynosi ok. 65% wszystkich mieszkańców gminy i znacząco przekracza dopuszczalny limit 30%.

Rysunek 1 Obszary zdegradowane wg LPR dla gminy Radków

3.16. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

1) Tereny zamknięte związane z obronnością

Na rysunkach studium oznaczono tereny zamknięte ustanowione decyzją nr 42/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 4 marca 2016 r. w sprawie ustalenia terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej. Tereny te obejmują następujące działki w obrębie Pasterka: 154, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248.

2) Tereny zamknięte związane z prowadzeniem ruchu kolejowego

Na rysunkach studium oznaczono tereny zamknięte ustanowione decyzją nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych. Tereny te obejmują następujące działki obrębach:

- 1) Ścinawka Dolna nr: 21,
- 2) Ścinawka Górna nr: 38,
- 3) Ścinawka Średnia nr: 765/3, 765/11, 797, 824/1, 824/2, 838.

3) Strefy ochronne

Dla terenów zamkniętych wymienionych powyżej nie wyznacza się w studium stref ochronnych.

3.17. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

Samorząd gminny może określić obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym. W gminie Radków, w obszarze studium nie wyznacza się obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym.

3.18. Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu

W niniejszym studium wyznaczono obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

Strefy ochronne są tożsame z granicami obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii.

Granice obszarów i ich stref ochronnych oznaczono na rysunku kierunków studium. Obejmują one tereny dedykowane wyłącznie tej działalności (ES), wybrane tereny produkcyjne (P) oraz jako kierunek rekultywacji wybrane tereny przeznaczone na działalność górniczą (PG).

1) Ogólne wytyczne dla rozwoju urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW:

- a) dopuszcza się lokalizację urządzeń innych niż wykorzystujące do produkcji energii z OZE energię wiatru,
- b) lokalizację i rodzaje urządzeń należy projektować i realizować taki sposób, aby ich negatywne oddziaływanie nie wykraczało poza wyznaczoną w studium strefę ochronną;

2) Wytyczne do ustaleń w miejscowych planach dla urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW:

- a) w celu ograniczenia zagrożeń związanych z negatywnymi oddziaływaniami farm fotowoltaicznych na ptaki, dopuszcza się jedynie stosowanie paneli fotowoltaicznych niepowodujących zjawiska imitacji tafli wody,
- b) w celu minimalizacji negatywnego oddziaływania grodu na małe ssaki, gady i płazy, postuluje się stosowanie zapisów dotyczących stosowania rozwiązań

technicznych umożliwiającą migrację małych zwierząt pomiędzy grodzonymi terenami,
c) w miejscowych planach należy w zależności od potrzeb określić dodatkowe ograniczenia w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów dostosowane do dopuszczonego rozmieszczenia i dopuszczonych rodzajów urządzeń.

3.19. OBSZARY, NA KTÓRYCH MOGĄ BYĆ USYTUOWANE OBIEKTY HANDOWE O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 m²

W niniejszym studium dopuszcza się lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² na wszystkich terenach zabudowy usługowej oznaczonych na rysunku kierunków symbolem U.

4. UZASADNIENIE I SYNTEZA ROZWIĄZAŃ PRZYJĘTYCH W STUDIUM

Na podstawie szczegółowej analizy uwarunkowań, oceniając środki i możliwości gminy jako instytucji oraz również potencjał środowiska przyrodniczego, kulturowego i gospodarczego, ustalono politykę przestrzenną, syntetycznie ujętą w poniższej tabeli:

UWARUNKOWANIA	KIERUNKI
Położenie geograficzne i relacje przestrzenne w stosunku do innych ośrodków miejskich w regionie.	Radków będzie jednym z lokalnych centrów administracyjnych i usługowych. Dzięki doskonałym własnym walorom będzie stanowić ważną alternatywę dla sąsiednich miejscowości uzdrowiskowych. Rozwijana będzie funkcja przystępnego cenowo mieszkalnictwa co w połączeniu z: - doskonałymi walorami krajobrazowymi i środowiskowymi - bliskością usług zdrowotnych w sąsiednich gminach uzdrowiskowych, - rozwojem bazy usług własnych pozwoli stworzyć atrakcyjną ofertę dla napływu nowych, stałych mieszkańców. Docelowo Radków będzie ośrodkiem turystycznym i mieszkalnym z minimalnym zjawiskiem wyludnienia poza sezonami, wyjątkowo atrakcyjnym do osiedlenia dla osób wykonujących pracę zdalną, osób ceniących kameralną zabudowę, osób w średnim wieku i osób starszych.
Walory krajobrazowe, przyrodnicze i architektoniczne.	Radków będzie doskonałą bazą turystyczną dla całego obszaru gór stołowych, a także bazą wypadową do atrakcji turystycznych położonych w Czechach. Rozwijana będzie zabudowa i infrastruktura turystyczna, która już stanowi bardzo ważną dziedzinę gospodarki. Dzięki doskonałej do tego celu topografii gmina będzie jednym z najważniejszych miejsc Dolnego Śląska dla uprawiania kolarstwa i narciarstwa biegowego.
Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenia terenu.	W studium ustalono przeznaczenia realizujące długofalową politykę przestrzenną i gospodarczą gminy. Ustalenia porządkują obecny stan zagospodarowania i wyznaczają kierunki pożądanых zmian. Ustalono także zasady uporządkowanego rozwoju infrastruktury technicznej.
Stanu ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony.	W studium przedstawiono wytyczne do ustaleń dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zawierające parametry, których stosowanie zapewni utrzymanie ładu przestrzennego gminy. Ustalona w studium lokalizacja terenów i dobór ich przeznaczeń minimalizują konflikty przestrzenne i społeczne.

<p>Stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkość i jakość zasobów wodnych oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego.</p>	<p>Teren gminy położony jest na obszarach o bardzo wysokich walorach przyrodniczych. Środowisko przyrodnicze stanowi obok walorów kulturowych i krajobrazowych o tożsamości gminy Radków. Jako generalna idea ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, w procesie zagospodarowania przestrzennego obowiązywać powinna zasada wzmocnienia systemu przyrodniczego, który tworzą elementy rangi lokalnej, regionalnej i ponadregionalnej.</p>
<p>Stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.</p>	<p>Bogate dziedzictwo kulturowe jest chronione zarówno odpowiednimi zapisami studium dotyczącymi bezpośrednio tej dziedziny jak i parametrami zabudowy ustalonymi dla poszczególnych rodzajów terenów. Na rysunku kierunków studium przedstawione zostały strefy podlegające szczególnej ochronie związanej z historyczną tkanką architektoniczną i urbanistyczną.</p>
<p>Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia.</p>	<p>W studium dokonano wszelkich zgodnych z ustawą działań mających na celu poprawę jakości życia mieszkańców i ochronę ich zdrowia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ustalono lokalizacje terenów w sposób minimalizujący wpływ negatywnych czynników na mieszkalnictwo, - ustalono lokalizację terenów i dobrano ich przeznaczenia tak aby minimalizować konflikty przestrzenne i społeczne, - ustalono ograniczenia dla działalności mających negatywny wpływ na środowisko i zdrowie ludzi, - ustalono dopuszczenia i sposoby realizacji inwestycji mających na celu ograniczenia tak zwanej „niskiej emisji”
<p>Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia.</p>	<p>Z uwagi na wystarczającą liczbę obiektów służb interwencyjnych w kierunkach studium utrzymano obecną i dopuszczono lokalizację nowych obiektów związanych z ochroną bezpieczeństwa.</p>
<p>Potrzeby i możliwości rozwoju gminy.</p>	<p>Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, a także wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów oparto na szczegółowej analizie czynników ekonomicznych, środowiskowych i społecznych oraz rzetelnym bilansie terenów przeznaczonych pod zabudowę. Zgodnie z ustaleniami studium w pierwszej kolejności zainwestowane zostaną wolne tereny w zwartej strukturze funkcjonalno przestrzennej, ograniczony natomiast zostanie niekontrolowany rozrost rozproszonej zabudowy nieposiadającej wystarczającego dostępu do podstawowej infrastruktury technicznej, komunikacyjnej i społecznej.</p>

Stanu prawny gruntów.	Kierunki studium opracowano przy użyciu między innymi mapy ewidencji gruntów i budynków oraz map własności gruntów.
Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.	W studium oznaczono i opisano wszystkie tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych. Dostosowano również ustalenia dla terenów znajdujących się w bliskim sąsiedztwie obszarów chronionych z uwagi na wartość przyrodniczą, krajobrazową i kulturową.
Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.	Na terenie gminy dla jedyne go rozpoznanego osuwiska utrzymano obecne przeznaczenie leśne.
Występowanie udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla.	W studium oznaczono i opisano wszystkie udokumentowane złoża kopalin a także jedyny występujący główny zbiornik wód podziemnych. Dla złóż, których eksploatacja nie stoi w sprzeczności z ochroną przyrody i krajobrazu, a także z interesem społecznym ustalono przeznaczenia terenów dopuszczające działalność górnictw a. Na rysunku kierunków studium wskazano obiekty i obszarów, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.
Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.	W studium oznaczono i opisano wszystkie wyznaczone tereny górnicze. W kierunkach studium ustalono tereny dopuszczające wydobywanie o odpowiednim zasięgu opierającym się na wyznaczonych granicach terenów górniczych. Określono również przeznaczenia „izolujące” pomiędzy obszarami wydobywania a terenami zabudowy wrażliwej na negatywne skutki działalności górnictw a.
Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami.	Infrastruktura komunikacyjna jest wystarczająca dla obsługi obszaru gminy. W studium ustalono zasady poprawy jej funkcjonowania, wyznaczono jedną zmianę przebiegu drogi powiatowej w celu omięcia udokumentowanego złoża, wskazano linie kolejowe przeznaczone do rewitalizacji oraz dopuszczono na nieużytkowanych liniach lokalizację ścieżek pieszych i rowerowych. Wprowadzono zasady uporządkowanego rozwoju sieci infrastruktury technicznej przy jednoczesnym dopuszczeniu odstępstw wynikających z wyjątkowo trudnych warunków terenowych, co będzie mieć wpływ na łatwiejszą rozbudowę tych sieci oraz zwiększenie ich dostępności dla mieszkańców. W Radkowie zlokalizowane są instalacje do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów o znaczeniu międzygminnym. W studium utrzymano przeznaczenie odpowiednich terenów na cele funkcjonowania tych instalacji jednocześnie dopuszczając ich dalszy rozwój.

Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.	W studium opisano wszystkie zadania zawarte w dokumentach szczebla krajowego oraz wojewódzkiego i wprowadzono ustalenia, które umożliwią ich realizację. W dokumentach szczebla powiatowego nie ustalono zadań dotyczących gminy Radków.
Wymagań dotyczące ochrony przeciwpowodziowej.	W studium oznaczono obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%, jest średnie i wynosi 1%, a także obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią ograniczono możliwość rozwoju nowej zabudowy, wyznaczono też nowe tereny niezagrożone powodzią do celów „relokacji” istniejącej zagrożonej zabudowy. W ramach ochrony przeciwpowodziowej dopuszczono lokalizację zbiorników retencyjnych i suchych, które stanowią zadania ujęte w Planie Zagospodarowania Województwa Dolnośląskiego.